

สารสนเทศทางการเงิน ของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ปี 2564

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
Cooperative Auditing Department

สารสนเทศทางการเงิน ของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ปี 2564

คำนำ

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์เป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีภารกิจในการให้บริการเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศทางการเงิน และจัดทำรายงานภาวะเศรษฐกิจของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรประจำปี ซึ่งในปี 2564 ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กลุ่มวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงินได้จัดทำสารสนเทศทางการเงินของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรเป็นรายประเภทสหกรณ์ รวมทั้ง ภาพรวมภาวะเศรษฐกิจภาคสหกรณ์ไทย เพื่อให้ทราบผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ตลอดจน การให้ข้อสังเกตและเสนอแนะ อันจะเป็นประโยชน์ในการวางแผนพัฒนาและปรับปรุงประสิทธิภาพในการดำเนินงานของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์หวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือสารสนเทศทางการเงินของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ปี 2564 เล่มนี้ จะอำนวยประโยชน์ให้กับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และบุคคลที่สนใจใช้เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์และวางแผนพัฒนาสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรให้เข้มแข็งต่อไป

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
มีนาคม 2565

สารบัญ

	หน้า
☑ ภาวะเศรษฐกิจภาคสหกรณ์ไทย ประจำปี 2564	1
☑ สารสนเทศทางการเงินสหกรณ์การเกษตร ประจำปี 2564	25
☑ สารสนเทศการเงินสหกรณ์ประมง ประจำปี 2564	37
☑ สารสนเทศทางการเงินสหกรณ์นิคม ประจำปี 2564	49
☑ สารสนเทศทางการเงินสหกรณ์ร้านค้า ประจำปี 2564	59
☑ สารสนเทศทางการเงินสหกรณ์บริการ ประจำปี 2564	69
☑ สารสนเทศทางการเงินสหกรณ์ออมทรัพย์ ประจำปี 2564	81
☑ สารสนเทศทางการเงินสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน ประจำปี 2564	93
☑ สารสนเทศทางการเงินสหกรณ์ทุกประเภท ประจำปี 2564	103
☑ สารสนเทศทางการเงินชุมนุมสหกรณ์ ประจำปี 2564	113
☑ สารสนเทศทางการเงินกลุ่มเกษตรกร ประจำปี 2564	125

ภาวะเศรษฐกิจภาคสหกรณ์ไทย

ประจำปี 2564

ภาพรวมเศรษฐกิจของภาคสหกรณ์ไทย รวบรวมข้อมูลทางการเงิน ณ วันที่ 30 กันยายน 2564 มีจำนวนสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร (รวมชุมนุมสหกรณ์) ทั้งสิ้น 9,549 แห่ง ประกอบด้วย สมาชิกทั้งสิ้น 12.11 ล้านคน และสมาชิกชุมนุม 5,311 สหกรณ์ ภายใต้ทุนดำเนินงาน 3.58 ล้านล้านบาท ในระหว่างปี 2564 มีการดำเนินธุรกิจสร้างมูลค่าทั้งสิ้น 2.17 ล้านล้านบาท หรือร้อยละ 13.54 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ (GDP) พบว่า ธุรกิจสินเชื่อมูลค่ามากที่สุด ร้อยละ 54.39 ของมูลค่าธุรกิจทั้งสิ้น มีผลกำไรสุทธิ 99,509.04 ล้านบาท หรือร้อยละ 28.71 ของรายได้ทั้งสิ้น

เมื่อพิจารณาถึงความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรมีหนี้สินมากกว่าทุนของสหกรณ์ แสดงว่า เงินทุนของสหกรณ์มีไม่เพียงพอที่จะคุ้มครองเจ้าหนี้ได้ทั้งหมด เนื่องจากหนี้สินมีสัดส่วนที่สูงกว่าทุนของสหกรณ์ 1.21 เท่า เจ้าหนี้อาจมีความเสี่ยงไม่ได้รับชำระหนี้ แต่อย่างไรก็ตามหนี้สินและทุนของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ส่วนใหญ่มาจากสมาชิก ได้แก่ เงินรับฝากจากสมาชิกและทุนเรือนหุ้น ร้อยละ 38.70 และร้อยละ 38.25 ของทุนดำเนินงานทั้งสิ้น ตามลำดับ เป็นสัดส่วนใกล้เคียงกัน นอกจากนี้ มีทุนสำรองต่อสินทรัพย์อยู่ที่ 0.04 เท่า ซึ่งเป็นทุนที่ไม่มั่นคงทุนและภาระผูกพันต้องจ่ายคืนแต่อย่างใด ดังนั้น สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรควรส่งเสริมให้สมาชิกมีการออมจากเงินสะสมค่าหุ้น และควรสะสมทุนสำรองเพิ่มขึ้น เพื่อรองรับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นให้สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรมีความเข้มแข็งและยั่งยืน

หากมองการใช้ไปของเงินทุน ในปี 2564 สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรลงทุนในสินทรัพย์ ก่อให้เกิดรายได้หรือประโยชน์ในเชิงเศรษฐกิจ พบว่า ได้รับผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ ร้อยละ 2.80 สินทรัพย์เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ร้อยละ 1.57 ส่วนใหญ่ลงทุนในเงินให้กู้ยืมมากที่สุด ส่งผลให้มีการค้างชำระหนี้ของลูกหนี้ ร้อยละ 5.83 ของหนี้ที่ถึงกำหนดชำระทั้งสิ้น โดยอัตรานี้แสดงถึงความสามารถในการเรียกเก็บหนี้จากลูกหนี้ หากอัตราที่สูง แสดงว่าลูกหนี้ที่มีปัญหาและไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนดอาจมีผลต่อสภาพคล่องทางการเงิน ซึ่งเป็นการวัดความสามารถในการรักษาสภาพคล่องทางการเงิน หากสหกรณ์นำเงินไปลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียนที่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ง่าย ได้แก่ เงินสด เงินฝากและเงินลงทุนระยะสั้น ก็แสดงว่าสหกรณ์มีสภาพคล่องสูง แต่สินทรัพย์นั้นอาจให้ผลตอบแทนต่ำ ในทางตรงข้ามหากสหกรณ์มีการนำเงินไปลงทุนสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน โดยปกติจะได้ผลตอบแทนในระยะยาวสูง แต่ทั้งนี้ ต้องคำนึงถึงความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น อีกทั้งการบริหารจัดการลูกหนี้ให้ชำระหนี้เป็นไปตามกำหนด เพื่อให้สหกรณ์มีเงินทุนหมุนเวียนในการดำเนินงานและไม่เกิดภาวะขาดสภาพคล่องในอนาคต ซึ่งในภาพรวมของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร มีอัตราส่วนทุนหมุนเวียนอยู่ที่ 0.53 เท่า แสดงให้เห็นว่าในภาพรวมมีเงินทุนหมุนเวียนไม่เพียงพอ กับภาระหนี้ที่ต้องชำระคืนเจ้าหนี้เมื่อครบกำหนดชำระ เนื่องจากสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร

ได้นำเงินที่ได้มาจากหนี้สินหมุนเวียนซึ่งส่วนใหญ่เป็นเงินรับฝากและเงินกู้ยืมระยะสั้น ร้อยละ 41.29 และร้อยละ 7.89 ของทุนดำเนินงาน ตามลำดับ ไปลงทุนในสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนสูง โดยเฉพาะเงินให้กู้ยืมระยะยาวและเงินลงทุนระยะยาว ร้อยละ 59.04 และร้อยละ 12.94 ของสินทรัพย์ทั้งสิ้น ตามลำดับ ดังนั้น สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรควรมีการวางแผนการเงินในด้านการจัดหาเงินทุน และการใช้เงินทุนให้เหมาะสม

สรุปในภาพรวมของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรจำนวน 9,549 แห่ง มีการเติบโตของกำไรสุทธิ ลดลงจากปีก่อน ร้อยละ 1.08 แม้ว่าในปี 2564 ผลการดำเนินงานมีกำไรสุทธิ เป็นเงิน 99,509.04 ล้านบาท หรือร้อยละ 28.71 ของรายได้ทั้งสิ้น จำแนกเป็นสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่มีผลกำไรสุทธิ จำนวน 7,640 แห่ง หรือร้อยละ 80 ของจำนวนที่รวบรวมได้ทั้งสิ้น เป็นเงิน 104,179.15 ล้านบาท และสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่มีผลขาดทุนสุทธิ 1,844 แห่ง หรือร้อยละ 19.31 ของจำนวนที่รวบรวมได้ทั้งสิ้น เป็นเงิน 4,670.11 ล้านบาท พบว่า สหกรณ์ภาคการเกษตร (การเกษตร ประมง นิคม) มีผลขาดทุนสุทธิมากที่สุด ร้อยละ 49.40 ของจำนวนสหกรณ์ที่มีผลขาดทุนสุทธิทั้งสิ้น อาจสืบเนื่องมาจากสมาชิกส่วนใหญ่จะมีอาชีพด้านเกษตรกรรม ซึ่งการผลิตของภาคการเกษตรจะได้รับผลกระทบจากการเกิดภัยแล้งหรือน้ำท่วมขังในบางพื้นที่ รวมทั้งการจัดการตลาด นอกจากนี้ เศรษฐกิจภายในและภายนอกประเทศยังคงฟื้นตัวต่ำ จากการแพร่ระบาดของโรค COVID-19 แม้ว่าจะมีมาตรการหลายด้านของภาครัฐออกมาช่วยเหลือในการกระตุ้นเศรษฐกิจแล้วก็ตาม ซึ่งสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรควรมุ่งเน้นถึงการลงทุนในสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดรายได้คุ้มกับค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น รวมถึงติดตามประเมินสถานการณ์ความเสี่ยงอย่างต่อเนื่องในการวางแผนล่วงหน้า อย่างเป็นรอบคอบ เพื่อความอยู่รอดไม่ขาดทุนต่อเนื่องติดต่อกันและไม่ต้องเลิกกิจการไปในที่สุด

ผลกระทบต่อการค้าเงินธุรกิจของภาคสหกรณ์ไทย

เศรษฐกิจไทยได้รับผลกระทบอย่างต่อเนื่องจากการแพร่ระบาดของโรค COVID-19 ทั้งในและต่างประเทศ โดยที่การบริโภคของภาคเอกชนลดลงตามกำลังซื้อที่อ่อนแอ และจากมาตรการควบคุมการระบาดที่เข้มงวด อย่างไรก็ตาม ภาครัฐมีมาตรการช่วยพยุงกำลังซื้อให้กับประชาชน ได้ออกมาจับจ่ายกระตุ้นเศรษฐกิจ เช่น การเพิ่มเติมจากมาตรการคนละครึ่ง และโครงการเราเที่ยวด้วยกันที่มีการขยายระยะเวลา ซึ่งต่อมสถานการณ์เริ่มมีการผ่อนคลายมาตรการคุมเข้มการระบาด COVID-19 เช่น ห้างสรรพสินค้าและร้านอาหารที่เริ่มกลับมาเปิดทำการได้ รวมทั้ง ภาครัฐได้ออกมาประกาศเปิดประเทศโดยมีเป้าหมายเปิดรับนักท่องเที่ยวต่างชาติโดยไม่ต้องกักตัว (สำหรับประเทศที่มีความเสี่ยงต่ำ) รวมถึงจะมีการผ่อนคลายกิจกรรมทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ในประเทศต่อเนื่อง อย่างเป็นค่อยเป็นค่อยไป แต่ยังมีความเสี่ยงเพิ่มเติมจากภัยธรรมชาติและสถานการณ์น้ำท่วมบางพื้นที่ ขณะที่การระบาดโควิด-19 ยังมีความไม่แน่นอน ถึงแม้ว่าภาครัฐจะช่วยเร่งสร้างความเชื่อมั่น

แก่ทุกภาคส่วน เช่น มาตรการป้องกันความเสี่ยงจากการเปิดรับนักท่องเที่ยวที่ชัดเจนก็ตาม ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ล้วนส่งผลกระทบต่อ การดำเนินธุรกิจ ในภาพรวมของภาคสหกรณ์ไทยด้วยเช่นกัน

ซึ่งสำนักงานพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รายงานเศรษฐกิจไทยในไตรมาสที่สามของปี 2564 ปรับตัวลดลงร้อยละ 0.3 เทียบกับการขยายตัว ร้อยละ 7.6 ในไตรมาสที่สองของปี 2564 เนื่องจากได้รับผลกระทบของ การแพร่ระบาดของโรค COVID-19 ที่ทวีความรุนแรงมากขึ้น ด้านการใช้จ่าย การบริโภคภาคเอกชนและการลงทุนภาครัฐปรับตัวลดลง ขณะที่การส่งออกสินค้า การลงทุน ภาคเอกชน และการใช้จ่ายภาครัฐขยายตัว ด้านการผลิต สาขาการผลิตอุตสาหกรรม สาขาที่พักแรมและบริการด้านอาหาร สาขาการก่อสร้าง และสาขาการขนส่งและ สถานที่เก็บสินค้าปรับตัวลดลง ขณะที่สาขาการขนส่งการขายปลีกและการซ่อมแซมฯ ขยายตัว และสาขาเกษตรกรรม ขยายตัวเร่งขึ้น

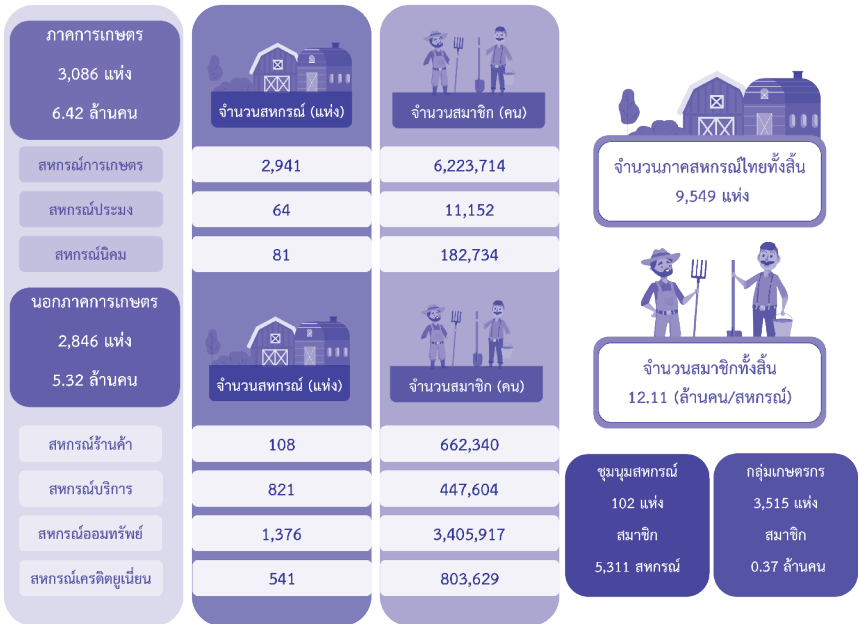
เศรษฐกิจของภาคสหกรณ์ไทย

ในมุมมองด้านเศรษฐกิจของภาคสหกรณ์ไทยปี 2564 พบว่า สามารถดำเนินธุรกิจสร้างมูลค่า 2.17 ล้านล้านบาท แม้ว่า จะปรับตัวลดลงจากปีก่อน ร้อยละ 4.50 ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกับเศรษฐกิจของประเทศ ที่ปรับตัวลดลง พบว่า ในระหว่างปีดำเนินธุรกิจสินเชื่อมีมูลค่ามากที่สุด ร้อยละ 54.39 ของมูลค่าธุรกิจรวมทั้งสิ้น ภายใต้ทุนดำเนินงาน 3.58 ล้านล้านบาท ซึ่งมาจากการก่อหนี้สินและทุนของสหกรณ์ ร้อยละ 54.77 และร้อยละ 45.23 ของทุนดำเนินงานทั้งสิ้น ตามลำดับ จะเห็นได้ว่าทุนของสหกรณ์ไม่สามารถคุ้มครองหนี้ได้ทั้งหมด รวมถึงสินทรัพย์หมุนเวียนมีน้อยกว่าหนี้สินหมุนเวียน ส่งผลกระทบต่อสภาพคล่องทางการเงิน เจ้าหนี้มีความเสี่ยงสูง เนื่องจากไม่มีเงินทุนหมุนเวียนเพียงพอกับภาระหนี้สินที่ต้องชำระคืนให้กับเจ้าหนี้ที่ถึงกำหนดชำระ สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรจำเป็นต้องวางแผนการจัดหาเงินให้ครอบคลุมเพื่อจัดหาแหล่งเงินทุนภายในที่มีต้นทุนต่ำกว่าแหล่งภายนอกมีต้นทุนสูงซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการทำกำไร และผลตอบแทน ดังนั้น สหกรณ์ควรจัดหาเงินทุนจากการส่งเสริมการสะสมค่าหุ้นของสมาชิกและการสะสมทุนสำรอง และติดตามลูกหนี้ให้ชำระหนี้ให้เป็นไปตามกำหนด พิจารณาด้านการปล่อยสินเชื่อให้เหมาะสม และรัดกุมยิ่งขึ้น รวมทั้งวางแผนในการจัดหาเงินทุนและการใช้เงินทุนให้เหมาะสม เพื่อให้สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรสามารถขยายธุรกิจให้เติบโตและสามารถให้บริการกับสมาชิกได้อย่างทั่วถึง

จำนวนสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร/จำนวนสมาชิก

ภาพรวมของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร (รวมชุมนุมสหกรณ์) ตามทะเบียนจำนวน 12,133 แห่ง จำแนกเป็นสหกรณ์ที่ต้องตรวจสอบและมีสถานะดำเนินธุรกิจ หยุดดำเนินธุรกิจ และไม่ดำเนินธุรกิจ มีจำนวนทั้งสิ้น 10,228 แห่ง เป็นร้อยละ 84.30 ของจำนวนตามทะเบียนทั้งสิ้น ส่วนที่เหลือเป็นสหกรณ์ไม่ต้องตรวจสอบและมีสถานะชำระบัญชี พิทักษ์ทรัพย์ ล้มละลาย และเลิก เป็นร้อยละ 15.70 ของจำนวนตามทะเบียนทั้งสิ้น

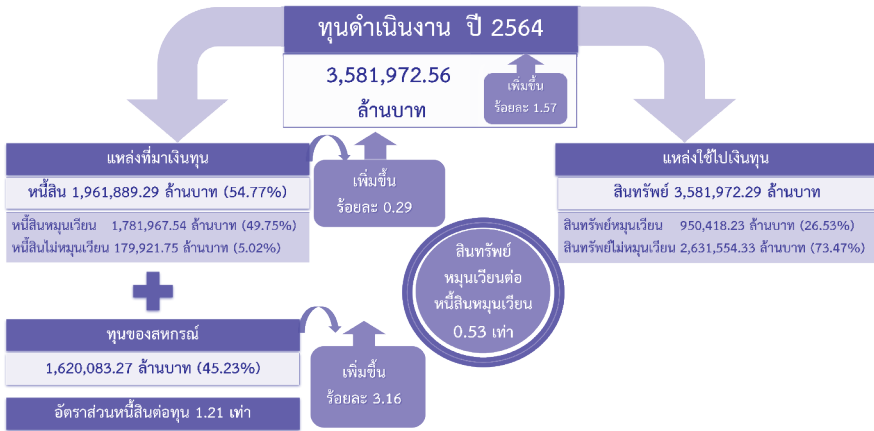

ในปี 2564 จากการรวบรวมข้อมูลทางการเงินของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่ผู้สอบบัญชีได้ตรวจสอบและแสดงความเห็นต่อการเงินเสร็จเรียบร้อยแล้ว ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2564 มีจำนวนทั้งสิ้น 9,549 แห่ง หรือร้อยละ 93.36 ของจำนวนที่ต้องตรวจสอบทั้งสิ้น จำแนกเป็นสหกรณ์ภาคการเกษตร (การเกษตร ประมง นิคม) จำนวน 3,086 แห่ง, สหกรณ์นอกภาคการเกษตร (ร้านค้า บริการ ออมทรัพย์ เครดิตยูเนี่ยน) จำนวน 2,846 แห่ง, ชุมนุมสหกรณ์ จำนวน 102 แห่ง และกลุ่มเกษตรกร จำนวน 3,515 แห่ง ประกอบด้วย สมาชิกสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรจำนวนทั้งสิ้น 12.11 ล้านคน ส่วนสมาชิกชุมนุมสหกรณ์ จำนวน 5,311 สหกรณ์

การบริการเงินทุน

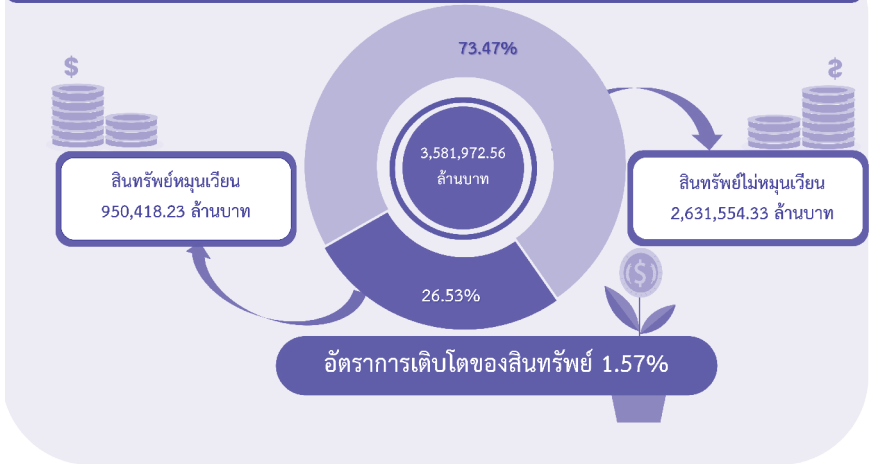
ในการบริหารเงินทุนมีวัตถุประสงค์เพื่อให้สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรมีการวางแผนทางการเงิน ในการจัดหาแหล่งเงินทุนและใช้เงินทุนให้เหมาะสม รวมทั้งการสร้างมูลค่าในการดำเนินธุรกิจ ให้ได้รับผลตอบแทนที่สูงขึ้นแต่มีความเสี่ยงต่ำ และการรักษาสภาพคล่องทางการเงินเพื่อให้บริการ สมาชิกได้อย่างทั่วถึง สร้างความมั่นคงและเข้มแข็งทางการเงินให้กับสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร

ในปี 2564 ทุนดำเนินงานของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรได้มาจากการก่อหนี้สิน ร้อยละ 54.77 ของทุนดำเนินงานทั้งสิ้น จำแนกเป็นหนี้สินหมุนเวียนและหนี้สินไม่หมุนเวียน ร้อยละ 49.75 และ ร้อยละ 5.02 ของทุนดำเนินงานทั้งสิ้น ตามลำดับ ในขณะที่ทุนของสหกรณ์ ร้อยละ 45.23 ของทุนดำเนินงานทั้งสิ้น พบว่า สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรนำเงินที่ได้มาไปลงทุนในสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนมากกว่าสินทรัพย์หมุนเวียน ซึ่งสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรควรบริหารระหว่างเงินทุนที่ได้มากับเงินทุนที่ใช้ไปให้เหมาะสมเพื่อมีทุนหมุนเวียนเพียงพอสามารถดำเนินธุรกิจก่อเกิดกำไร และผลตอบแทนกลับคืนสู่สมาชิก

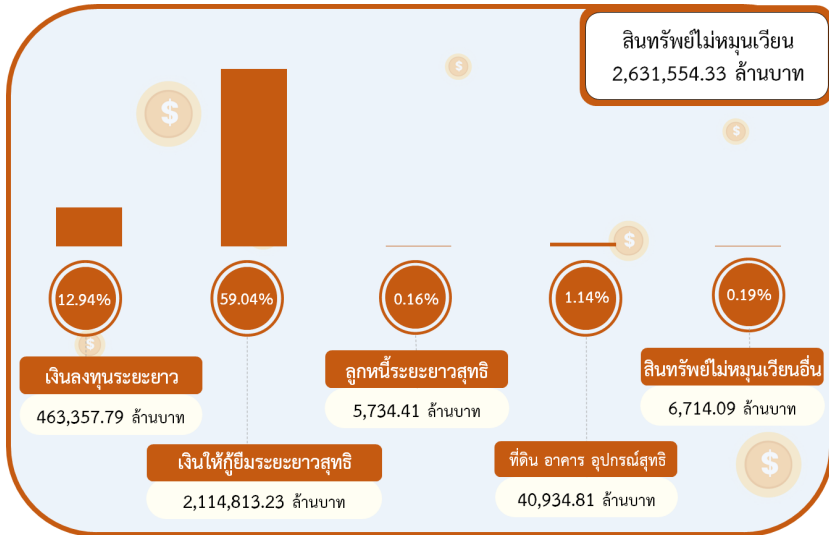
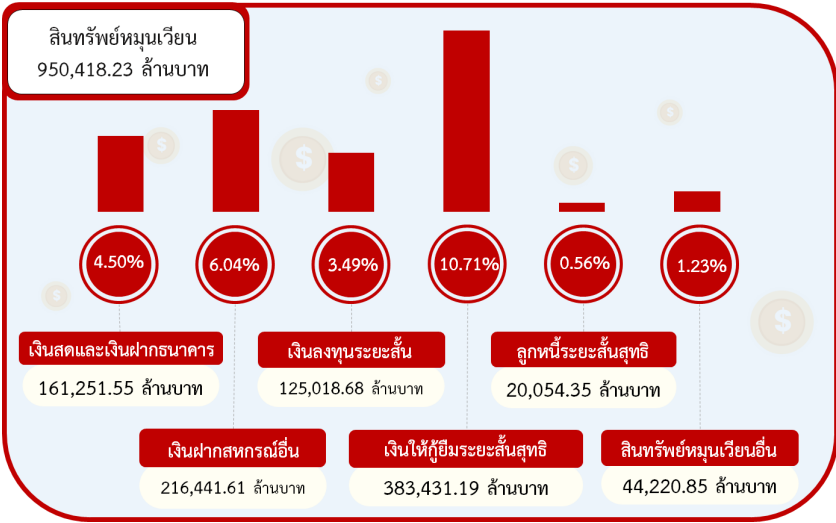
หากวิเคราะห์การเติบโตของหนี้สินและทุนของสหกรณ์ พบว่า มีการเติบโตของทุนสหกรณ์ มากกว่าการเติบโตของหนี้สิน โดยทุนของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรและหนี้สินเพิ่มขึ้นจากปีก่อน ร้อยละ 3.16 และร้อยละ 0.29 ตามลำดับ ซึ่งสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรให้ความสำคัญกับการวางแผน และการส่งเสริมให้สมาชิกสะสมทุนเรือนหุ้นเพิ่มขึ้นมากกว่าการก่อหนี้เพิ่มขึ้น

สินทรัพย์ ปี 2564 จำนวนเงิน 3,581,972.56 ล้านบาท

การบริหารเงินทุนเพื่อนำเงินที่ได้มาไปใช้ลงทุนในสินทรัพย์ 3.58 ล้านล้านบาท สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรได้บริหารจัดการเงินทุนโดยนำไปลงทุนในสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนมากกว่าสินทรัพย์หมุนเวียน พบว่า ลงทุนอยู่ในเงินให้กู้ยืมมากที่สุด ร้อยละ 69.75 ของสินทรัพย์ทั้งสิ้น แยกเป็นเงินให้กู้ยืมระยะยาวและเงินกู้ให้ยืมระยะสั้นสุทธิ ร้อยละ 59.04 และร้อยละ 10.71 ของสินทรัพย์ทั้งสิ้น ตามลำดับ โดยเป็นการลงทุนเงินให้กู้ยืมระยะยาวมากกว่าเงินกู้ให้ยืมระยะสั้น รองลงมาเป็น เงินลงทุนระยะยาวและเงินลงทุนระยะสั้น ร้อยละ 12.94 และร้อยละ 3.49 ของสินทรัพย์ทั้งสิ้น ตามลำดับ

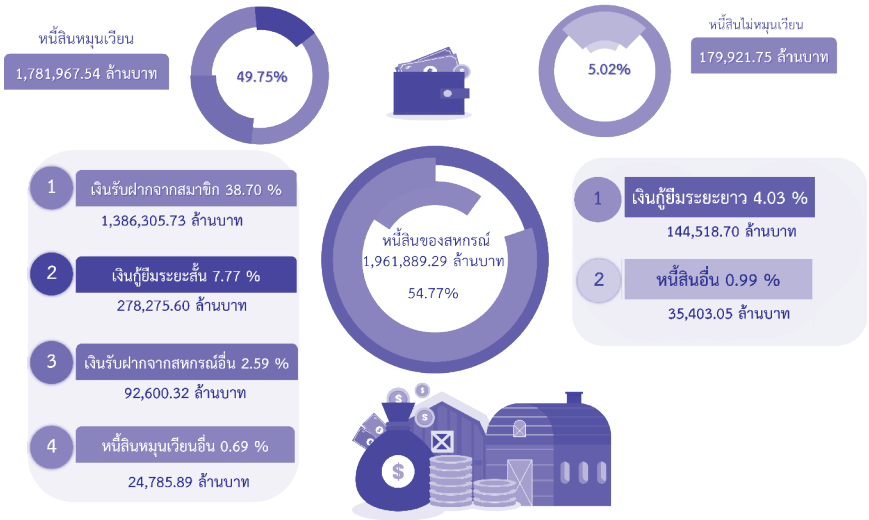
หากวิเคราะห์ด้านสินทรัพย์ที่นำเงินไปลงทุนเพิ่มขึ้นจากปีก่อน ร้อยละ 1.57 พบว่า สินทรัพย์สามารถสร้างรายได้มีผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ ร้อยละ 2.80 และผลตอบแทนต่อส่วนของทุนสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ร้อยละ 6.24 แต่อย่างไรก็ตาม ในภาพรวมมีการค้างชำระหนี้ของลูกค้าหนี้ ร้อยละ 5.83 ของหนี้ถึงกำหนดชำระทั้งสิ้น ซึ่งสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรควรพิจารณาหาแนวทางวางแผนด้านการปล่อยสินเชื่อให้เหมาะสมรัดกุมยิ่งขึ้นและติดตามเร่งรัดลูกหนี้ให้ชำระหนี้เป็นไปตามกำหนด เพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อสภาพคล่องและการใช้เงินทุนหมุนเวียนในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร

สำหรับด้านสภาพคล่องในการดำเนินงาน จากการพิจารณาแหล่งที่มาและการใช้ไปของเงินทุนดำเนินงาน พบว่า เงินทุนหมุนเวียนมีไม่เพียงพอในการชำระหนี้สินระยะสั้นได้ทั้งจำนวน มีสินทรัพย์หมุนเวียนน้อยกว่าหนี้สินหมุนเวียน อยู่ในอัตราส่วนทุนหมุนเวียน 0.53 เท่า ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อสภาพคล่องในการดำเนินงาน ไม่สามารถนำเงินชำระคืนให้กับเจ้าหนี้เมื่อถึงกำหนดต้องชำระ ดังนั้น สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรควรพิจารณาวางแผนด้านนำเงินที่ได้มาไปลงทุนให้เหมาะสม

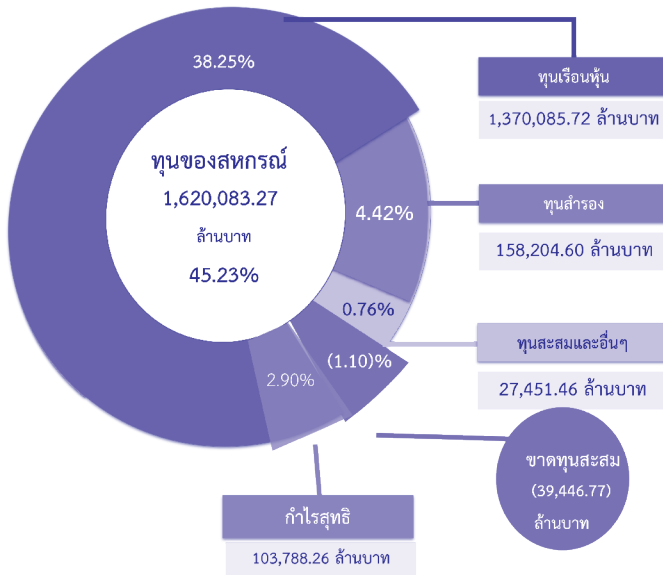
รวมทั้ง พิจารณาว่าสินทรัพย์ที่นำไปลงทุนก่อให้เกิดรายได้คุ้มกับค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น เพื่อให้ส่งผลต่อสภาพคล่องทางการเงิน หากไม่มีเงินทุนหมุนเวียนเพียงพออาจทำให้สมาชิกขาดความเชื่อมั่น เปลี่ยนใจไม่ร่วมลงทุน อาจถอนเงินฝากจำนวนมากหรือลาออกจากการเป็นสมาชิกทำให้สหกรณ์ไม่สามารถดำเนินธุรกิจต่อไปได้ ซึ่งผู้บริหารสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรควรพิจารณาในการวางแผนดำเนินงานล่วงหน้า มีเครื่องมือเตือนภัยทางการเงิน เพื่อแก้ไขปรับปรุงและวางแผนป้องกัน ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในการดำเนินงานได้ทันที

หนี้สิน ปี 2564 จำนวนเงิน 1,961,889.29 ล้านบาท

สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรมีหนี้สินทั้งสิ้น 1.96 ล้านล้านบาท ประกอบด้วย หนี้สินหมุนเวียน และหนี้สินไม่หมุนเวียน ร้อยละ 54.77 ของทุนดำเนินงานทั้งสิ้น เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ร้อยละ 0.29 จะเห็นได้ว่า ส่วนใหญ่เป็นหนี้สินหมุนเวียนมากกว่าหนี้สินไม่หมุนเวียน โดยเป็นเงินรับฝากมากที่สุด ร้อยละ 41.29 ของทุนดำเนินงานทั้งสิ้น ส่วนเงินกู้ยืมจากภายนอก ร้อยละ 11.80 และหนี้สินอื่น ๆ ร้อยละ 1.68 ของทุนดำเนินงานทั้งสิ้น เมื่อพิจารณาความสามารถในการชำระหนี้สินทั้งหมด พบว่า เจ้าหนี้อาจมีความเสี่ยงที่จะได้รับชำระหนี้คืนเมื่อครบตามกำหนด ดังนั้น สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรควรมีการวางแผนด้านการลงทุนอย่างรอบคอบในสินทรัพย์ที่มีคุณภาพสร้างรายได้ให้เพียงพอ กับค่าใช้จ่ายเพื่อให้มีกำไรในการดำเนินงานต่อไป

ทุนของสหกรณ์ ปี 2564 จำนวนเงิน 1,620,083.27 ล้านบาท

ส่วนทุนของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร 1.62 ล้านล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ร้อยละ 3.16 หากวิเคราะห์ด้านความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง พบว่าทุนของสหกรณ์ยังไม่สามารถรองรับหนี้สินได้ทั้งหมด ในสัดส่วนหนี้สินต่อทุนของสหกรณ์ 1.21 เท่า อย่างไรก็ตาม หนี้สินส่วนใหญ่มาจากแหล่งทุนภายในจากสมาชิก ซึ่งเป็นเงินรับฝากและทุนเรือนหุ้น ร้อยละ 38.70 และร้อยละ 38.25 ของทุนดำเนินงานทั้งสิ้น ตามลำดับ ดังนั้น สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริมให้สมาชิกเพิ่มทุนเรือนหุ้น รวมทั้ง สะสมทุนสำรองเพื่อลดความเสี่ยง อีกทั้งส่งเสริมและสร้างความเชื่อมั่นให้กับสมาชิกในการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจ เพื่อให้สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรเข้มแข็ง มั่นคง อย่างยั่งยืนเป็นที่พึ่งพาของสมาชิก

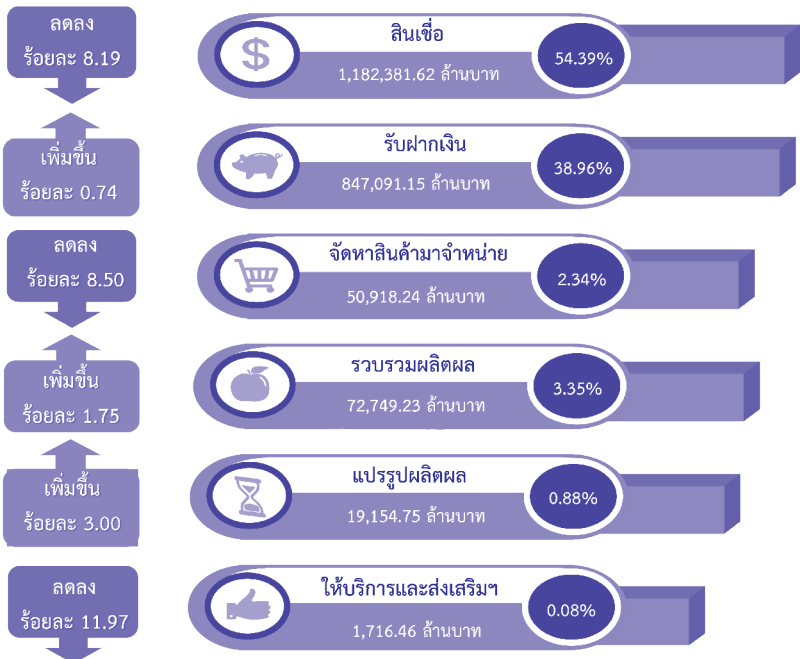

การดำเนินธุรกิจ

ภายใต้เงินทุนดำเนินงาน 3.58 ล้านล้านบาท ในระหว่างปีสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร มีการดำเนินธุรกิจสร้างมูลค่าทั้งสิ้น 2.17 ล้านล้านบาท หรือร้อยละ 13.54 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ (GDP) โดยดำเนินธุรกิจตามวัตถุประสงค์หลัก รวม 6 ด้าน ได้แก่ ธุรกิจสินเชื่อ ธุรกิจรับฝากเงิน ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย ธุรกิจรวบรวมผลผลิต ธุรกิจแปรรูปผลผลิต และ ธุรกิจให้บริการและส่งเสริมการเกษตร พบว่า ธุรกิจสินเชื่อมีมูลค่ามากที่สุด ร้อยละ 54.39 ของมูลค่าธุรกิจทั้งสิ้น ลดลงจากปีก่อน ร้อยละ 8.19 เนื่องจากสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรมีการวางแผนอย่างเข้มงวดและรัดกุมขึ้นในการปล่อยสินเชื่อเพื่อไม่ให้มีอัตราหนี้ค้างชำระเพิ่มขึ้น ในขณะที่มีการส่งเสริมให้สหกรณ์ให้มีการออมเงินเพิ่มขึ้น และติดตามข้อมูลเกี่ยวกับการลงทุนให้ทันสถานการณ์และความเสี่ยงอย่างต่อเนื่องเพื่อไม่ให้เกิดความเสี่ยงในการลงทุนในอนาคต

การดำเนินธุรกิจ

มูลค่ารวมทั้งสิ้น 2,174,011.45 ล้านบาท

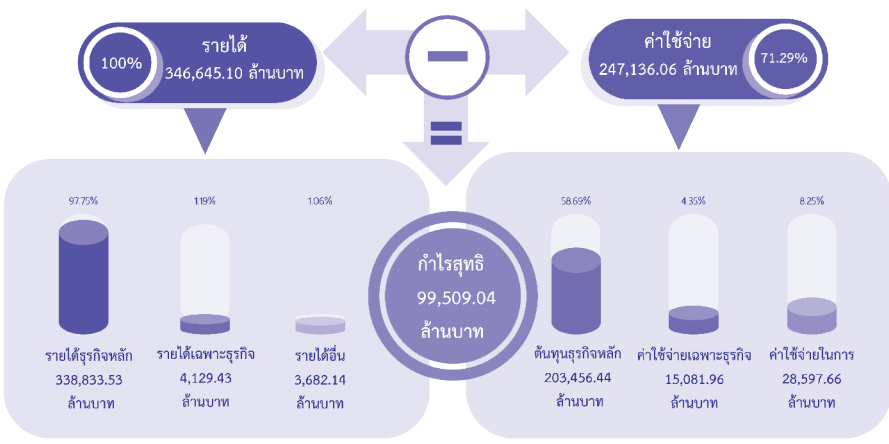

หากวิเคราะห์การเติบโตของมูลค่าธุรกิจ พบว่า ในภาพรวมของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร มีมูลค่าธุรกิจลดลงจากปีก่อน ร้อยละ 4.50 เนื่องจากธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย ธุรกิจสินเชื่อ และธุรกิจให้บริการและส่งเสริมการเกษตร มีมูลค่าของธุรกิจลดลงจากปีก่อน ในขณะที่ธุรกิจแปรรูป ผลิตภัณฑ์ ธุรกิจรวบรวมผลิตผล และธุรกิจให้บริการส่งเสริมการเกษตร มีมูลค่าธุรกิจเพิ่มขึ้น

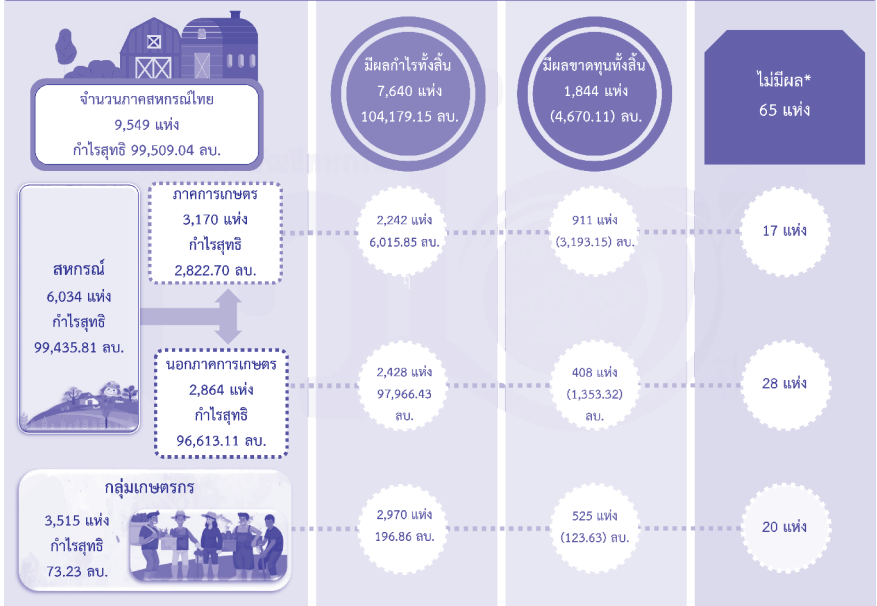
 ผลการดำเนินงาน

ผลการดำเนินงานเป็นรายงานที่แสดงถึงรายได้ ค่าใช้จ่าย และผลตอบแทนซึ่งเป็น ผลกำไรสุทธิหรือขาดทุนสุทธิในรอบระยะเวลาตามที่กำหนดไว้ เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพ ในการดำเนินงานของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ซึ่งสามารถนำไปวิเคราะห์วางแผนในอนาคตได้

สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรมีรายได้ทั้งสิ้น 346,645.10 ล้านบาท เฉลี่ยเดือนละ 28,887 ล้านบาท ส่วนใหญ่เป็นรายได้จากธุรกิจหลัก ร้อยละ 97.75 ส่วนที่เหลือเป็นรายได้เฉพาะธุรกิจ และรายได้อื่น ๆ สำหรับด้านค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น 247,136.06 ล้านบาท หรือร้อยละ 71.29 ของรายได้ทั้งสิ้น ส่วนใหญ่เป็นต้นทุนธุรกิจหลัก ร้อยละ 58.69 ส่วนที่เหลือเป็นค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจและค่าใช้จ่ายดำเนินงาน ส่งผลให้มีกำไรสุทธิ 99,509.04 ล้านบาท หรือร้อยละ 28.71 ของรายได้ทั้งสิ้น พบว่า กำไรสุทธิลดลงจากปีก่อน ร้อยละ 1.08 เนื่องจากมีรายได้อื่นลดลงจากปีก่อน ร้อยละ 14.71 ในขณะที่ค่าใช้จ่ายดำเนินงานลดลงจากปีก่อนเพียง ร้อยละ 4.64

ภาพรวมผลการดำเนินงาน ปี 2564

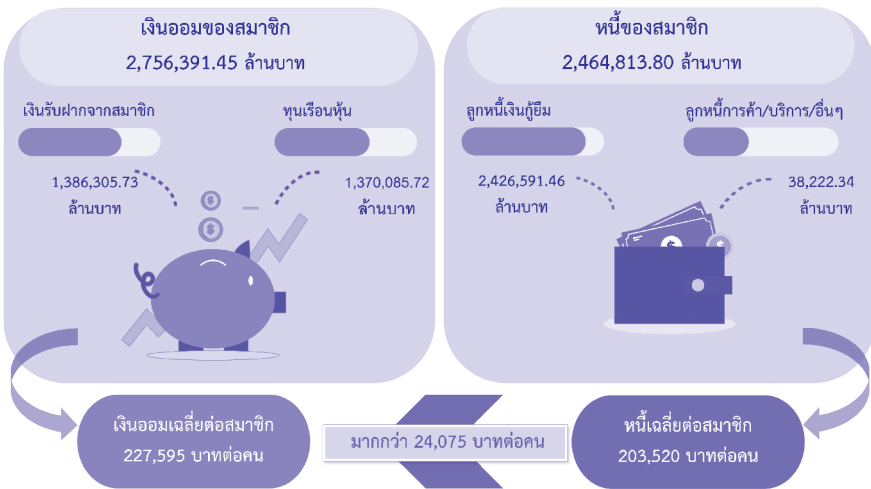
หากพิจารณาจากผลกำไรสุทธิ 99,509.04 ล้านบาท แยกเป็นสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ที่มีผลกำไรสุทธิจำนวน 7,640 แห่ง เป็นเงิน 104,179.15 ล้านบาท หรือร้อยละ 80 ของจำนวนที่รวบรวมทั้งสิ้น และสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่มีผลขาดทุนสุทธิจำนวน 1,844 แห่ง เป็นเงิน 4,670.11 ล้านบาท หรือร้อยละ 19.31 ของจำนวนที่รวบรวมทั้งสิ้น ซึ่งสหกรณ์ภาคการเกษตรมีผลขาดทุนสุทธิมากที่สุด ร้อยละ 49.40 ของจำนวนที่มีผลขาดทุนสุทธิทั้งสิ้น และกลุ่มเกษตรกร ร้อยละ 28.47 ในขณะที่สหกรณ์นอกภาคการเกษตรมีเพียง ร้อยละ 19.03 ของจำนวนที่มีผลขาดทุนสุทธิทั้งสิ้น สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรควรคำนึงถึงการลงทุนในสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดรายได้คุ้มกับค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น รวมทั้งติดตามประเมินสถานการณ์ความเสี่ยงอย่างต่อเนื่องในการวางแผนล่วงหน้าอย่างรอบคอบ เพื่อให้สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรสามารถดำเนินงานมีผลกำไร หรือไม่ประสบกับสภาวะการขาดทุนต่อเนื่องปีต่อไป

เงินออมและหนี้สินของสมาชิก

การออมเงินของสมาชิกสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรมีวัตถุประสงค์เพื่อฝึกนิสัยการออมเงิน และการสร้างวินัยทางการเงินให้กับสมาชิก และให้สมาชิกรู้จักการช่วยเหลือตนเองด้วยวิธีการเก็บออมเงินไว้ในสหกรณ์เพื่อความมั่นคงของชีวิต แล้วสหกรณ์นำเงินออมดังกล่าวมารวมกันเป็นเงินทุนดำเนินงาน เพื่อให้บริการสมาชิกที่เดือดร้อนในรูปแบบการให้เงินกู้ยืมแก่สมาชิก ได้นำเงินไปลงทุนประกอบอาชีพ ชำระหนี้สินเดิม และใช้จ่ายในครัวเรือน ส่งผลให้สมาชิกรายได้มีคุณภาพชีวิตที่ดี

เงินออมและหนี้สินของสมาชิก

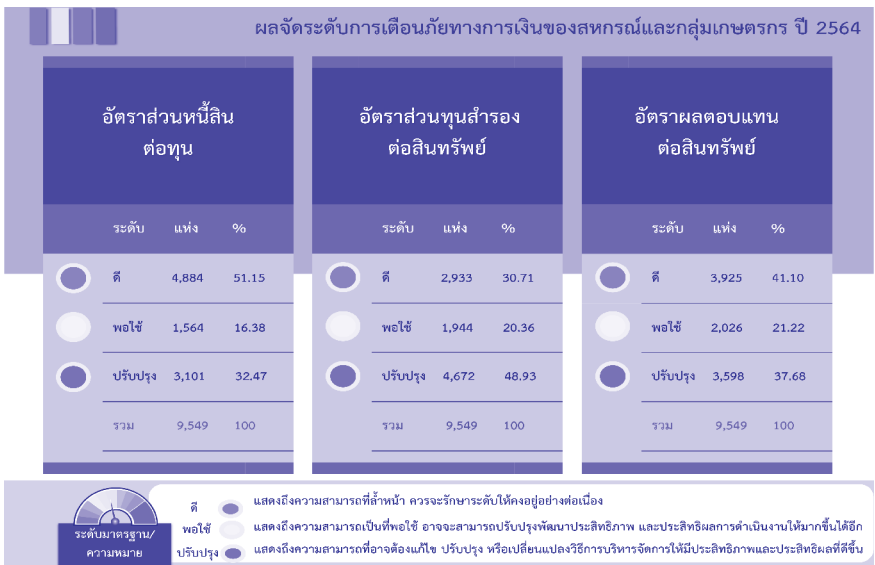

สมาชิกของภาคสหกรณ์ไทยมีเงินออมทั้งสิ้น 2.76 ล้านล้านบาท โดยสมาชิกมีการสะสมเงินออมไว้กับสหกรณ์ในรูปของเงินรับฝาก 1.39 ล้านล้านบาท และสะสมทุนเรือนหุ้น 1.37 ล้านล้านบาท ในขณะที่เดียวกันสมาชิกใช้บริการกับสหกรณ์ในรูปแบบของลูกหนี้เงินให้กู้ยืม ลูกหนี้การค้า ลูกหนี้บริการและอื่นๆ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการลงทุนในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ในขณะที่สมาชิกมีหนี้สินกับสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร 2.46 ล้านล้านบาท และมีหนี้ค้างชำระ อยู่ที่ร้อยละ 5.83 ของหนี้ที่ถึงกำหนดชำระทั้งสิ้น อย่างไรก็ตาม ภาพรวมสมาชิกมีเงินออมเฉลี่ยมากกว่าหนี้สินเฉลี่ยต่อสมาชิกเท่ากับ 24,075 บาท

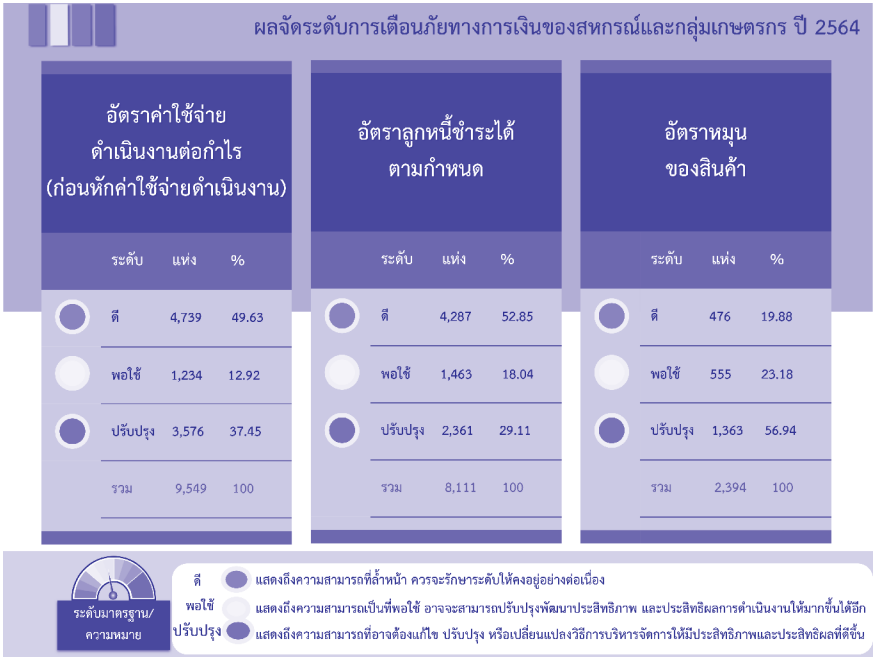
ภาพรวมการเตือนภัยทางการเงิน

การเตือนภัยทางการเงินด้วยเครื่องมือที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์จัดทำขึ้นสำหรับใช้ในการบริหารการเงินของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร เพื่อสะท้อนให้เห็นข้อเท็จจริงทางการเงิน และนำผลจากการเตือนภัยทางการเงินไปปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ในการเฝ้าระวังและเตือนภัยทางการเงินในแต่ละด้าน ได้แก่ ด้านความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง คุณภาพสินทรัพย์ การทำกำไร และสภาพคล่องทางการเงิน ประกอบด้วย (1) อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน (2) อัตราส่วนทุนสำรองต่อสินทรัพย์ (3) อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (4) อัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน (5) อัตราลูกหนี้ชำระหนี้ได้ตามกำหนด และ (6) อัตราหมุนของสินค้า โดยใช้เครื่องมือวิเคราะห์ทางการเงิน CFSAWS:ss V.2 (Cooperative Financial Surveillance and Warning System: Set Standard version 2) ซึ่งมีค่าเทียบเคียงของอัตราส่วนมาตรฐานทางการเงิน แบ่งเป็น 3 ระดับ 1) ระดับดี 2) ระดับพอใช้ 3) ระดับควรปรับปรุง โดยมีผลการจัดระดับการเตือนภัยทางการเงิน ดังนี้

ภาพรวมการเตือนภัยทางการเงินของภาคสหกรณ์ไทย ในด้านความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง ผลการจัดระดับการเตือนภัยทางการเงิน พบว่า อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน อยู่ในระดับดี-พอใช้ 6,448 แห่ง หรือร้อยละ 67.53 ของจำนวนที่รวบรวมทั้งสิ้น และอยู่ในระดับปรับปรุง 3,101 แห่ง หรือร้อยละ 32.47 และอัตราส่วนทุนสำรองต่อสินทรัพย์ อยู่ในระดับดี-พอใช้ 4,877 แห่ง หรือร้อยละ 51.07 และที่เหลืออยู่ในระดับต้องปรับปรุง 4,672 แห่ง หรือร้อยละ 48.93

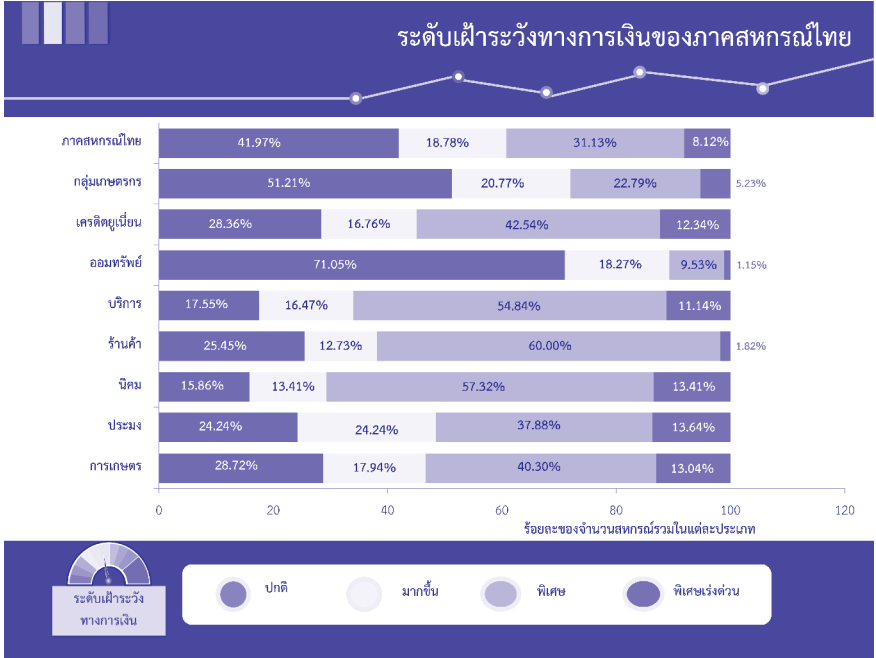
หากพิจารณาด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์แสดงให้เห็นว่า สหกรณ์มีผลตอบแทนหรือผลกำไรที่ได้รับจากการลงทุนในสินทรัพย์กลับคืนมา ผลการจัดระดับการเตือนภัยทางการเงิน พบว่า อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ อยู่ในระดับดี-พอใช้ 5,951 แห่ง หรือร้อยละ 62.32 ของจำนวนที่รวบรวมทั้งสิ้น และอยู่ในระดับปรับปรุง 3,598 แห่ง หรือร้อยละ 37.68

สำหรับด้านค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน ซึ่งแสดงถึงความสามารถในการบริหารค่าใช้จ่ายดำเนินงาน ผลการจัดระดับการเตือนภัยทางการเงิน พบว่า อัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน อยู่ในระดับดี-พอใช้ 5,973 แห่ง หรือร้อยละ 62.55 ของจำนวนที่รวบรวมทั้งสิ้น และอยู่ในระดับปรับปรุง 3,576 แห่ง หรือร้อยละ 37.45

นอกจากนี้ การเตือนภัยทางการเงินด้านความสามารถในการรักษาสภาพคล่องของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ผลการจัดระดับเตือนภัย พบว่า อัตราลูกหนี้ชำระหนี้ได้ตามกำหนดอยู่ในระดับดี-พอใช้ 5,750 แห่ง หรือร้อยละ 70.89 ของจำนวนที่รวบรวมทั้งสิ้น และอยู่ในระดับปรับปรุง 2,361 แห่ง หรือร้อยละ 29.11 ส่วนด้านการบริหารจัดการสินค้าจำหน่าย (ยกเว้นสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน) ซึ่งแสดงถึงประสิทธิภาพในการจัดการจำหน่ายสินค้า อยู่ในระดับดี-พอใช้ 1,031 แห่ง หรือร้อยละ 43.06 ของจำนวนที่รวบรวมทั้งสิ้น อยู่ในระดับปรับปรุง 1,363 แห่ง หรือร้อยละ 56.94

จากการเดือนภัยทางการเงิน 6 อัตราส่วน ดังกล่าวข้างต้น สามารถแสดงผลของการจัดระดับการเฝ้าระวังทางการเงิน แบ่งออกเป็น 4 ระดับ คือ 1) ระดับวิเคราะห์เฝ้าระวังปกติ 2) ระดับวิเคราะห์เฝ้าระวังมากขึ้น 3) ระดับวิเคราะห์เฝ้าระวังพิเศษ 4) ระดับวิเคราะห์เฝ้าระวังพิเศษเร่งด่วน จำแนกตามประเภทสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ได้ดังนี้

ภาพรวมของภาคสหกรณ์ไทย พบว่า การเฝ้าระวังทางการเงินอยู่ในระดับปกติและระดับมากขึ้น ร้อยละ 41.97 และร้อยละ 18.78 ของจำนวนที่รวบรวมทั้งสิ้น ในขณะที่เฝ้าระวังพิเศษและพิเศษเร่งด่วน ร้อยละ 31.13 และร้อยละ 8.12 ตามลำดับ

เมื่อจำแนกตามประเภทสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร พบว่า สหกรณ์ออมทรัพย์มีผลของการเฝ้าระวังทางการเงินอยู่ในระดับปกติมากที่สุด จำนวน 984 แห่ง หรือร้อยละ 71.05 และระดับเฝ้าระวังทางการเงินมากขึ้น จำนวน 253 แห่ง หรือร้อยละ 18.27 ส่วนระดับพิเศษและพิเศษเร่งด่วน จำนวน 148 แห่ง หรือร้อยละ 10.68 ของจำนวนรวบรวมของประเภทสหกรณ์ออมทรัพย์ สำหรับสหกรณ์การเกษตร ประมงและนิคม มีระดับเฝ้าระวังทางการเงินพิเศษเร่งด่วนใกล้เคียงกัน

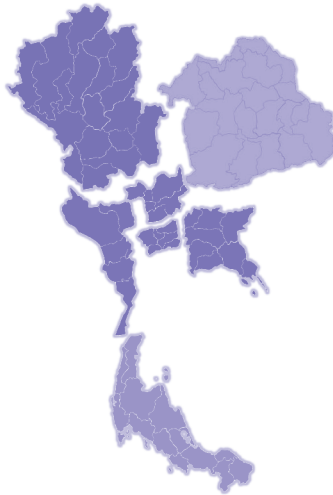

พืชเศรษฐกิจและพืชพลังงานที่สำคัญ

ในปี 2564 สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรมีการรวบรวมพืชเศรษฐกิจและพืชพลังงานที่สำคัญ ได้แก่ ยางพารา ข้าวเปลือก ข้าวโพด ปาล์ม มันสำปะหลัง และอ้อย ซึ่งเป็นสินค้าทางการเกษตรที่อยู่ในความต้องการของตลาด โดยในระหว่างปีดำเนินการธุรกิจรวบรวมผลิตผลทางการเกษตรผ่านเครือข่ายสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร มูลค่ารวมทั้งสิ้น 56,252.13 ล้านบาท ปริมาณ 5,082,411.40 ตัน รายละเอียดดังนี้

พืชเศรษฐกิจและพืชพลังงานที่สำคัญ

การรวบรวมผลิตผลผ่านเครือข่ายสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร

อันดับ 1 ยางพารา : มูลค่ารวมทั้งสิ้น 26,978.59 ล้านบาท

ยางพารา รวบรวมได้ในพื้นที่ 59 จังหวัด ผ่านเครือข่ายสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร 775 แห่ง มูลค่ารวมทั้งสิ้น 26,978.59 ล้านบาท (ปริมาณ 754,529.67 ตัน) เฉลี่ยเดือนละ 2,248 ล้านบาท โดยอยู่ในพื้นที่ภาคใต้ 298 แห่ง รวบรวมได้มากที่สุด มูลค่ารวม 13,796.29 ล้านบาท (ปริมาณ 299,131.79 ตัน) ส่วนใหญ่อยู่ในจังหวัดสงขลา 56 แห่ง รวบรวมได้มากที่สุด มูลค่ารวม 5,270.20 ล้านบาท (ปริมาณ 121,835.42 ตัน) รองมาเป็นพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีมูลค่ารวม 6,761.13 ล้านบาท (ปริมาณ 275,371.28 ตัน) และภาคกลาง มีมูลค่ารวม 5,484.84 ล้านบาท (ปริมาณ 142,184.45 ตัน)

อันดับ 2 ข้าวเปลือก : มูลค่ารวมทั้งสิ้น 22,349.20 ล้านบาท

ข้าวเปลือก รวบรวมได้ในพื้นที่ 57 จังหวัด ผ่านเครือข่ายสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร 452 แห่ง มูลค่ารวมทั้งสิ้น 22,349.20 ล้านบาท (ปริมาณ 2,468,053.50 ตัน) เฉลี่ยเดือนละ 1,862.43 ล้านบาท โดยอยู่ในพื้นที่ภาคเหนือ 165 แห่ง รวบรวมได้มากที่สุด มูลค่ารวม 12,629.70 ล้านบาท (ปริมาณ 1,455,423.61 ตัน) ส่วนใหญ่อยู่ในจังหวัดพิจิตร 16 แห่ง รวบรวมได้มากที่สุด มูลค่ารวม 5,346.11 ล้านบาท (ปริมาณ 652,343.33 ตัน) รองมาเป็นพื้นที่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีมูลค่ารวม 5,928.15 ล้านบาท (ปริมาณ 555,724.10 ตัน) และภาคกลาง มีมูลค่ารวม 3,682.05 ล้านบาท (ปริมาณ 442,080.94 ตัน)

อันดับ 3 ข้าวโพด : มูลค่ารวมทั้งสิ้น 2,811.30 ล้านบาท

ข้าวโพด รวบรวมได้ในพื้นที่ 38 จังหวัด ผ่านเครือข่ายสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร 137 แห่ง มีมูลค่ารวมทั้งสิ้น 2,811.30 ล้านบาท (ปริมาณ 396,035.89 ตัน) เฉลี่ยเดือนละ 234.28 ล้านบาท โดยอยู่ในพื้นที่ตะวันออกเฉียงเหนือ 36 แห่ง รวบรวมได้มากที่สุด มูลค่ารวม 1,363.30 ล้านบาท (ปริมาณ 165,557.88 ตัน) ส่วนใหญ่อยู่ในจังหวัดนครราชสีมา 16 แห่ง รวบรวมได้มากที่สุด มูลค่ารวม 1,340.91 ล้านบาท (ปริมาณ 162,232.80 ตัน) รองมาเป็นพื้นที่ในภาคเหนือ มีมูลค่ารวม 1,285.46 ล้านบาท (ปริมาณ 206,763.70 ตัน) และภาคกลาง มีมูลค่ารวม 162.54 ล้านบาท (ปริมาณ 23,714.31 ตัน)

อันดับ 4 ปาล์ม : มูลค่ารวมทั้งสิ้น 2,266.18 ล้านบาท

ปาล์ม รวบรวมได้ในพื้นที่ 31 จังหวัด ผ่านเครือข่ายสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร 112 แห่ง มีมูลค่ารวมทั้งสิ้น 2,266 ล้านบาท (ปริมาณ 524,736.28 ตัน) เฉลี่ยเดือนละ 188.83 ล้านบาท โดยอยู่ในพื้นที่ภาคใต้ 64 แห่ง รวบรวมได้มากที่สุด มูลค่ารวม 1,652.49 ล้านบาท (ปริมาณ 381,907.33 ตัน) ส่วนใหญ่อยู่ในจังหวัดกระบี่ 16 แห่ง รวบรวมได้มากที่สุด มูลค่ารวม 715.97 ล้านบาท (ปริมาณ 168,247.25 ตัน) รองมาเป็นพื้นที่ในภาคกลาง มีมูลค่ารวม 511.89 ล้านบาท (ปริมาณ 113,558.15 ตัน) และภาคเหนือ มีมูลค่ารวม 37.18 ล้านบาท (ปริมาณ 11,379.75) ตัน

อันดับ 5 มันสำปะหลัง : มูลค่ารวมทั้งสิ้น 1,575.69 ล้านบาท

มันสำปะหลัง รวบรวมได้ในพื้นที่ 32 จังหวัด ผ่านเครือข่ายสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร 117 แห่ง มีมูลค่ารวมทั้งสิ้น 1,575.69 ล้านบาท (ปริมาณ 669,393.99 ตัน) เฉลี่ยเดือนละ 131.31 ล้านบาท โดยอยู่ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 62 แห่ง รวบรวมได้มากที่สุด มูลค่ารวม 1,108.35 ล้านบาท (ปริมาณ 507,233.34 ตัน) ส่วนใหญ่อยู่ในจังหวัดนครราชสีมา 20 แห่ง รวบรวมได้มากที่สุด มูลค่ารวม 655.30 ล้านบาท (ปริมาณ 292,478.72 ตัน)

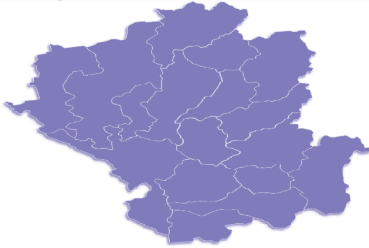

อันดับ 6 อ้อย : มูลค่ารวมทั้งสิ้น 271.17 ล้านบาท

อ้อย รวบรวมได้ในพื้นที่ 16 จังหวัด ผ่านเครือข่ายสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร 23 แห่ง มีมูลค่ารวมทั้งสิ้น 271.17 ล้านบาท (ปริมาณ 2,69,692.07 ตัน) เฉลี่ยเดือนละ 22.60 ล้านบาท โดยอยู่ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 15 แห่ง รวบรวมได้มากที่สุด มูลค่ารวม 245.99 ล้านบาท (ปริมาณ 237,714.44 ตัน) ส่วนใหญ่อยู่ในจังหวัดขอนแก่น 2 แห่ง รวบรวมได้มากที่สุด มูลค่ารวม 129.99 ล้านบาท (ปริมาณ 128,680.55 ตัน)

มูลค่าการรวบรวมผลผลิต

ภาคเหนือ

ข้าวโพด

จำนวนเงิน
1,285.46 ล้านบาท

ปริมาณ
206,763.70 ตัน

ข้าวเปลือก

จำนวนเงิน
12,629.70 ล้านบาท

ปริมาณ
1,455,423.61 ตัน

ยางพารา

จำนวนเงิน
936.33 ล้านบาท

ปริมาณ
37,842.15 ตัน

อ้อย

จำนวนเงิน
0.89 ล้านบาท

ปริมาณ
848.76 ตัน

มันสำปะหลัง

จำนวนเงิน
391.58 ล้านบาท

ปริมาณ
129,106.78 ตัน

ปาล์ม

จำนวนเงิน
37.18 ล้านบาท

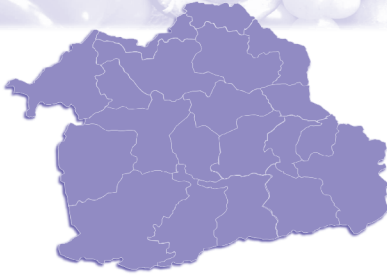

ปริมาณ
11,379.75 ตัน

ภาคเหนือ : มูลค่ารวมทั้งสิ้น 15,281.14 ล้านบาท

รวบรวมผลผลิตทางการเกษตรผ่านกลไกสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร มูลค่ารวมทั้งสิ้น 15,281.14 ล้านบาท ปริมาณ 1,841,364.75 ตัน โดยรวบรวมผลผลิตข้าวเปลือกมากที่สุด อยู่ในพื้นที่ 17 จังหวัด (165 แห่ง) มูลค่ารวม 12,629.70 ล้านบาท ปริมาณ 1,455,423.61 ตัน รองลงมาเป็นการรวบรวมผลผลิตข้าวโพด อยู่ในพื้นที่ 17 จังหวัด (92 แห่ง) มูลค่ารวม 1,285.46 ล้านบาท ปริมาณ 206,763.70 ตัน และรวบรวมผลผลิตยางพารา อยู่ในพื้นที่ 14 จังหวัด (68 แห่ง) มูลค่ารวม 936.33 ล้านบาท ปริมาณ 37,842.15 ตัน

มูลค่าการรวบรวมผลิตผล

ภาคตะวันออกเฉลี่ยงหนือ

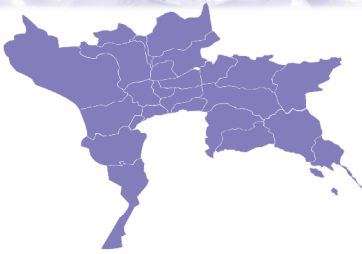

ภาคตะวันออกเฉลี่ยงหนือ : มูลค่ารวมทั้งสิ้น 15,471.54 ล้านบาท

รวบรวมผลิตผลทางการเกษตรผ่านกลไกสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร มูลค่ารวมทั้งสิ้น 15,471.54 ล้านบาท ปริมาณ 1,759,492.09 ตัน โดยรวบรวมผลิตผลยางพารามากที่สุด อยู่ในพื้นที่ 20 จังหวัด (346 แห่ง) มูลค่ารวม 6,761.13 ล้านบาท ปริมาณ 275,371.28 ตัน รองลงมาเป็นการรวบรวมผลิตผลข้าวเปลือก อยู่ในพื้นที่ 19 จังหวัด (236 แห่ง) มูลค่ารวม 5,928.15 ล้านบาท ปริมาณ 555,724.10 ตัน และรวบรวมผลิตผลข้าวโพด อยู่ในพื้นที่ 11 จังหวัด (36 แห่ง) มูลค่ารวม 1,363.30 ล้านบาท ปริมาณ 165,557.88 ตัน

มูลค่าการรวบรวมผลิตผล

ภาคกลาง

ข้าวโพด

จำนวนเงิน
162.54 ล้านบาท
ปริมาณ
23,714.31 ตัน

ข้าวเปลือก

จำนวนเงิน
3,682.05 ล้านบาท
ปริมาณ
442,080.94 ตัน

ยางพารา

จำนวนเงิน
5,484.84 ล้านบาท
ปริมาณ
142,184.45 ตัน

อ้อย

จำนวนเงิน
24.29 ล้านบาท
ปริมาณ
31,128.87 ตัน

มันสำปะหลัง

จำนวนเงิน
75.76 ล้านบาท
ปริมาณ
33,023.87 ตัน

ปาล์ม

จำนวนเงิน
511.89 ล้านบาท
ปริมาณ
113,558.15 ตัน

ภาคกลาง 136 แห่ง : มูลค่ารวมทั้งสิ้น 9,941.37 ล้านบาท

รวบรวมผลิตผลทางการเกษตรผ่านกลไกสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร มูลค่ารวมทั้งสิ้น 9,941.37 ล้านบาท ปริมาณ 785,690.59 ตัน โดยรวบรวมผลิตผลยางพารามากที่สุด อยู่ในพื้นที่ 11 จังหวัด (63 แห่ง) มูลค่ารวม 5,484.84 ล้านบาท ปริมาณ 142,184.45 ตัน รองลงมาเป็นการรวบรวมผลิตผลข้าวเปลือก อยู่ในพื้นที่ 16 จังหวัด (43 แห่ง) มูลค่ารวม 3,682.05 ล้านบาท ปริมาณ 442,080.94 ตัน และรวบรวมผลิตผลปาล์ม อยู่ในพื้นที่ 4 จังหวัด (6 แห่ง) มูลค่ารวม 511.89 ล้านบาท ปริมาณ 113,558.15 ตัน

มูลค่าการรวบรวมผลผลิตผล

ภาคใต้

ยางพารา

จำนวนเงิน
13,796.29 ล้านบาท

ปริมาณ
299,131.79 ตัน

ข้าวเปลือก

จำนวนเงิน
109.30 ล้านบาท

ปริมาณ
14,824.85 ตัน

ปาล์ม

จำนวนเงิน
1,652.49 ล้านบาท

ปริมาณ
381,907.33 ตัน

หมายเหตุ: การแบ่งภาคภูมิศาสตร์ประเทศไทยของกรมการปกครองและการแบ่งตามภูมิภาคของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย แบ่งออกเป็น 4 ภาค ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้

ภาคใต้ : มูลค่ารวมทั้งสิ้น 15,558.08 ล้านบาท

รวบรวมผลผลิตผลทางการเกษตรผ่านกลไกสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร มูลค่ารวมทั้งสิ้น 15,558.08 ล้านบาท ปริมาณ 695,863.97 ตัน โดยรวบรวมผลผลิตผลยางพารามากที่สุด อยู่ในพื้นที่ 14 จังหวัด (298 แห่ง) มูลค่ารวม 13,796.29 ล้านบาท ปริมาณ 299,131.79 ตัน รองลงมาเป็นการรวบรวมผลผลิตผลปาล์ม อยู่ในพื้นที่ 11 จังหวัด (64 แห่ง) มูลค่ารวม 1,652.49 ล้านบาท ปริมาณ 381,907.33 ตัน และรวบรวมผลผลิตผลข้าวโพด อยู่ในพื้นที่ 5 จังหวัด (8 แห่ง) มูลค่ารวม 109.30 ล้านบาท ปริมาณ 14,824.85 ตัน

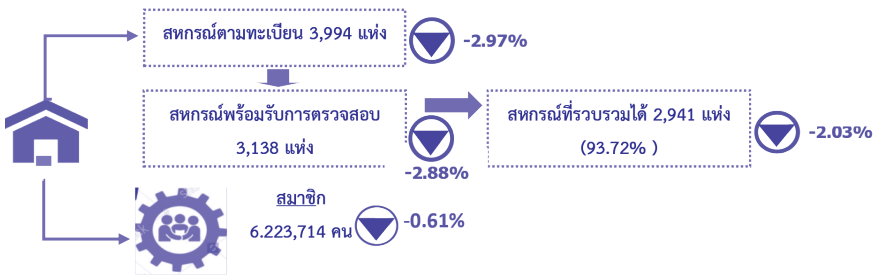
สารสนเทศทางการเงิน
- **สหกรณ์การเกษตร** -
ประจำปี 2564

สหกรณ์การเกษตร เป็นธุรกิจแบบเนกประสงค์ เพื่อส่งเสริมให้สมาชิกดำเนินธุรกิจร่วมกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน จัดการร่วมกันในการรวบรวมและแปรรูปผลิตผล การจำหน่ายสินค้าหรือบริการตามความต้องการหรือผลประโยชน์อย่างเดียวกันของบรรดาสมาชิก บนพื้นฐานของหลักการและอุดมการณ์ของสหกรณ์ เพื่อให้เกิดประโยชน์และส่งเสริมให้สมาชิกมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม

 จำนวนสหกรณ์และจำนวนสมาชิก

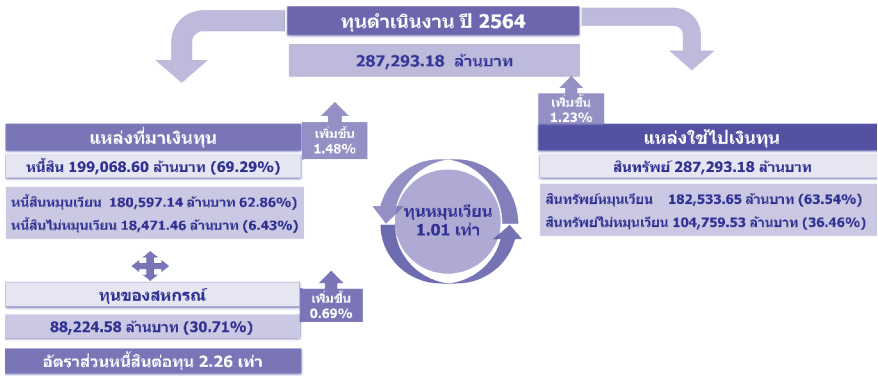
ในภาพรวม สหกรณ์การเกษตร (ไม่รวมชุมนุมสหกรณ์) มีจำนวนตามทะเบียน ทั้งสิ้น 3,994 แห่ง ลดลงจากปีก่อน 123 แห่ง หรือลดลงร้อยละ 2.97 ประกอบด้วย

สหกรณ์การเกษตรที่พร้อมรับการตรวจสอบ 3,138 แห่ง หรือร้อยละ 78.57 ของจำนวนตามทะเบียน ณ วันที่ 31 ตุลาคม 2564 สหกรณ์ที่ได้รับการตรวจสอบและผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นต่องบการเงินเรียบร้อยแล้ว 2,941 แห่ง หรือร้อยละ 93.72 ของจำนวนพร้อมรับการตรวจสอบ ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 2.03 โดยมีสมาชิกที่ถือเป็นเจ้าของสหกรณ์ทำการขับเคลื่อนให้สหกรณ์ดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ที่จัดทะเบียนไว้ จำนวนทั้งสิ้น 6,223,714 คน ลดลงจากปีก่อนจำนวน 37,911 คน หรือลดลงร้อยละ 0.61

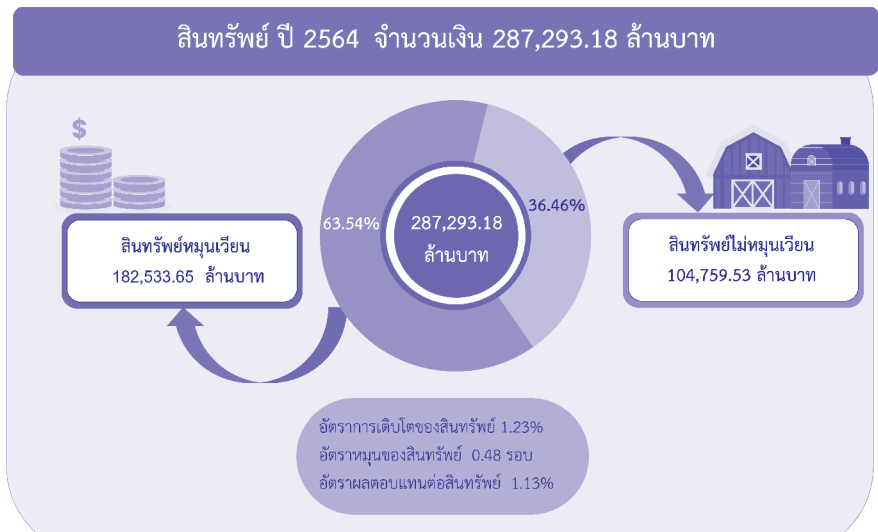

การบริหารเงินทุน

ในรอบปี 2564 สินทรัพย์ของสหกรณ์การเกษตรเพิ่มขึ้นจากปีก่อน ร้อยละ 1.23 จากการก่อหนี้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 1.48 และจากทุนของเจ้าของสหกรณ์เพิ่มขึ้น ร้อยละ 0.69 เห็นได้ว่า สหกรณ์การเกษตรมีการก่อหนี้มากกว่าการได้มาของทุนของสหกรณ์ หากพิจารณาการใช้ไปของเงินทุนพบว่า ส่วนใหญ่นำเงินไปลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียน ร้อยละ 63.54

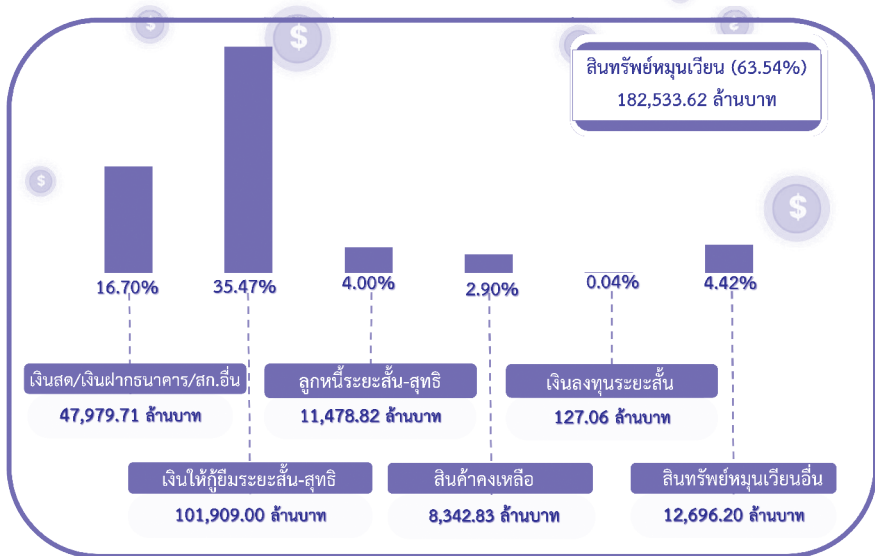
สำหรับการบริหารเงินทุนของสหกรณ์การเกษตร แบ่งเป็น 2 ด้าน คือ ด้านแหล่งที่มาของเงินทุน (ทุนดำเนินงาน) ที่ได้จากการก่อหนี้ทั้งสิ้น 199,068.60 ล้านบาท และทุนของสหกรณ์ 88,224.58 ล้านบาท และด้านใช้ไปในสินทรัพย์ ประกอบด้วย สินทรัพย์หมุนเวียน 182,533.65 ล้านบาท และสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน 104,759.53 ล้านบาท รายละเอียด ดังนี้

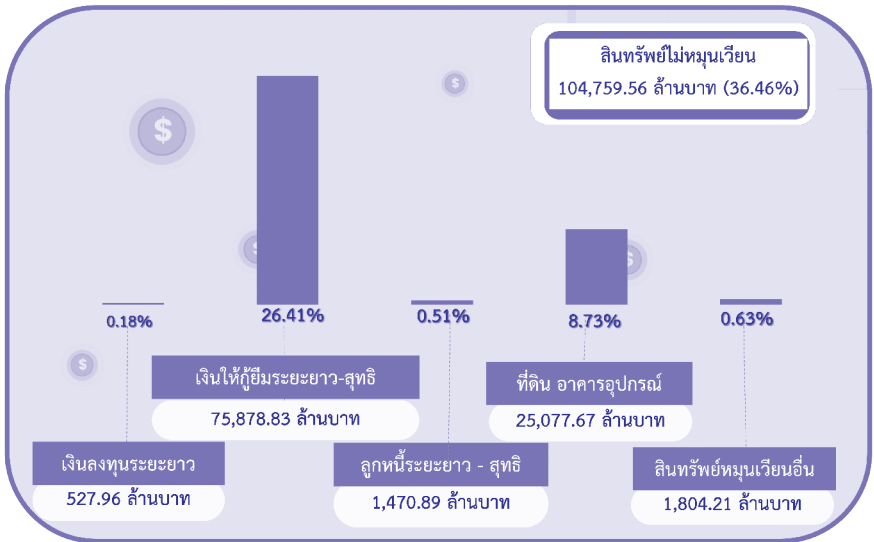

สินทรัพย์ของสหกรณ์การเกษตร จำนวน 287,293.18 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ร้อยละ 1.23 เมื่อพิจารณาประสิทธิภาพในการใช้สินทรัพย์ที่มีอยู่เพื่อก่อให้เกิดรายได้ พบว่า การใช้ไปของสินทรัพย์ส่วนใหญ่เป็นเงินให้กู้ยืม ร้อยละ 61.88 มีอัตราหนี้ค้างชำระ ร้อยละ 37.60 ของลูกหนี้ที่ถึงกำหนดชำระ ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 3.00 ส่งผลให้สหกรณ์การเกษตรมีอัตราหมุนของสินทรัพย์ ร้อยละ 0.48 ต่ำกว่าร้อยละ 0.49 ในปี 2563 แต่สูงกว่าอัตราส่วนเฉลี่ยของสหกรณ์การเกษตร (Peer Group) ที่ร้อยละ 0.46 และอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ ร้อยละ 1.13 สูงกว่าร้อยละ 1.11 ใน ปี 2563 แต่ต่ำกว่าอัตราส่วนเฉลี่ยของสหกรณ์การเกษตร (Peer Group) ที่ร้อยละ 1.71

เมื่อพิจารณาสภาพคล่องของสหกรณ์การเกษตร พบว่า มีอัตราส่วนหมุนเวียนเร็ว 0.88 เท่า สะท้อนให้เห็นว่า สหกรณ์การเกษตรมีสินทรัพย์หมุนเวียนที่แปลงเป็นเงินสดได้เร็วไม่เพียงพอที่ต้องจ่ายคืนหนี้สินหมุนเวียน ดังนั้น สหกรณ์ควรติดตามเร่งรัดลูกหนี้ชำระหนี้ให้ได้ตามกำหนด เพื่อให้มีทุนหมุนเวียนในการชำระหนี้ที่ถึงกำหนดชำระ และขยายการดำเนินธุรกิจให้เติบโตขึ้น ส่งผลตอบแทนกลับคืนสู่สหกรณ์

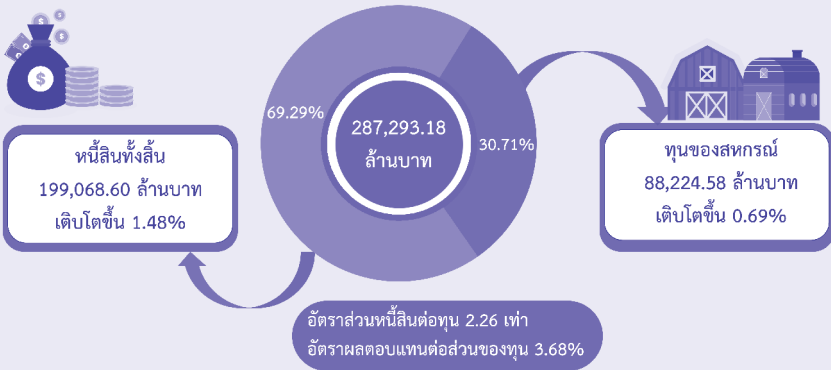

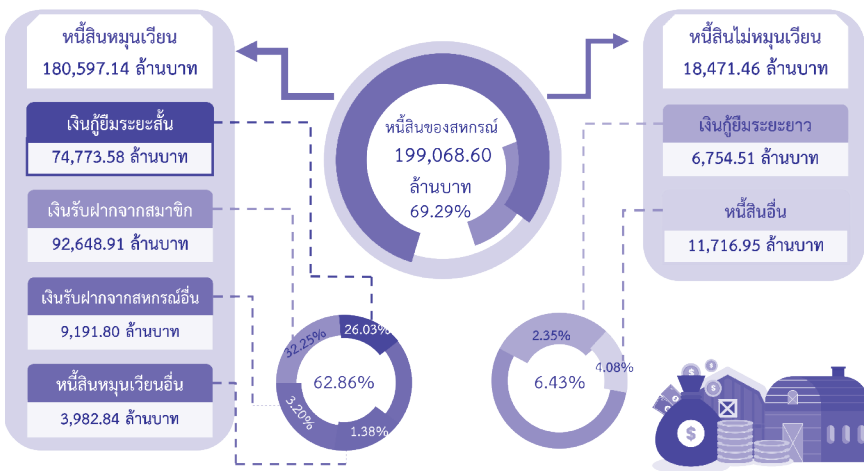
ภาพรวมสหกรณ์การเกษตรได้นำเงินทุนไปลงทุนในสินทรัพย์ระยะสั้นสูงถึง ร้อยละ 63.54 ส่วนใหญ่อยู่ในรูปของเงินให้กู้ยืมระยะสั้นสุทธิ 101,909.00 ล้านบาท หรือร้อยละ 35.47 รองลงมา เป็นเงินสด/เงินฝากธนาคารและเงินฝากสหกรณ์อื่น ร้อยละ 16.70 ของสินทรัพย์ทั้งสิ้น สหกรณ์สามารถเรียกเก็บหนี้ระยะสั้นได้ตามกำหนดร้อยละ 62.40 สูงกว่าร้อยละ 60.11 ในปี 2563 ของลูกหนี้ที่ถึงกำหนดชำระ แต่ต่ำกว่าอัตราส่วนเฉลี่ยขอสหกรณ์การเกษตร (Peer Group) ที่ร้อยละ 63.26 ดังนั้น สหกรณ์ต้องเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียกเก็บหนี้จากลูกหนี้ให้ได้ตามกำหนดที่อาจส่งผลต่อสภาพคล่องของสหกรณ์

ส่วนที่เหลือร้อยละ 36.46 สหกรณ์ลงทุนในสินทรัพย์ระยะยาว ส่วนใหญ่เป็นเงินให้กู้ยืม ร้อยละ 26.41 รองลงมาเป็นที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ร้อยละ 8.73

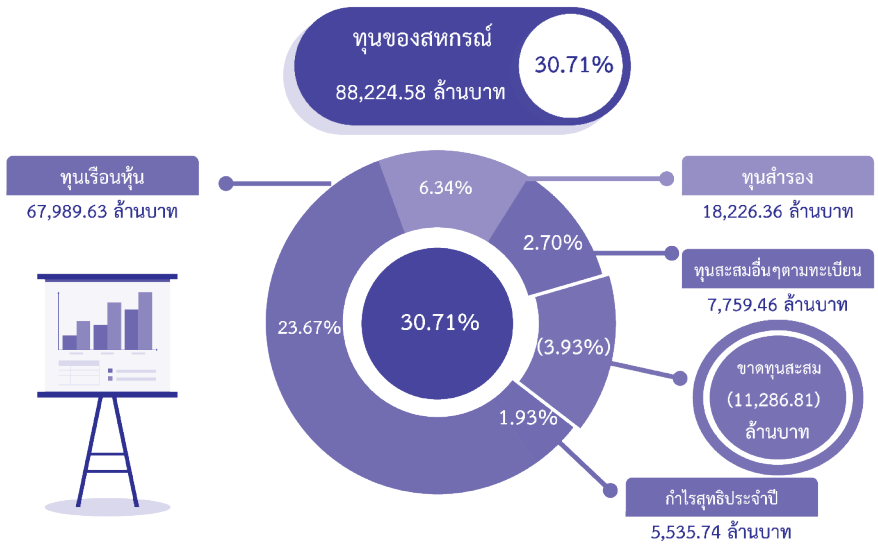
ทุนดำเนินงาน ประจำปี 2564 จำนวนเงิน 287,293.18 ล้านบาท

ในปี 2564 ทุนดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตร มาจากการก่อหนี้ทั้งสิ้น 199,068.60 ล้านบาท หรือร้อยละ 69.29 ของทุนดำเนินงาน เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ร้อยละ 1.48 ประกอบด้วย หนี้สินหมุนเวียน จำนวน 180,597.14 ล้านบาท หรือร้อยละ 90.72 ของหนี้สินทั้งสิ้น (ร้อยละ 62.86 ของทุนดำเนินงาน) และหนี้สินไม่หมุนเวียน จำนวน 18,471.46 ล้านบาท หรือร้อยละ 9.28 ของหนี้สินทั้งสิ้น (ร้อยละ 6.43 ของทุนดำเนินงาน) และจากส่วนทุนของสหกรณ์การเกษตร 88,224.58 ล้านบาท หรือร้อยละ 30.71 ของทุนดำเนินงาน เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ร้อยละ 0.69 แสดงให้เห็นว่า สหกรณ์การเกษตรได้เงินทุนมาจากการก่อหนี้สูงกว่าการได้มาของทุนของสหกรณ์ รายละเอียด ดังนี้

ในปี 2564 หนี้สินส่วนใหญ่ของสหกรณ์การเกษตรมาจากเงินรับฝาก จำนวน 101,840.71 ล้านบาท หรือร้อยละ 35.45 โดยเป็นเงินรับฝากจากสมาชิกมากที่สุด ร้อยละ 32.25 ของทุนดำเนินงาน ซึ่งถือเป็นแหล่งเงินทุนที่ดีกว่าแหล่งเงินกู้ยืมจากภายนอก รองลงมาเป็นเงินกู้ยืมจากแหล่งภายนอก ร้อยละ 28.38 ซึ่งอยู่ในรูปของเงินกู้ยืมระยะสั้น ร้อยละ 26.03 และเงินกู้ยืมระยะยาว ร้อยละ 2.35

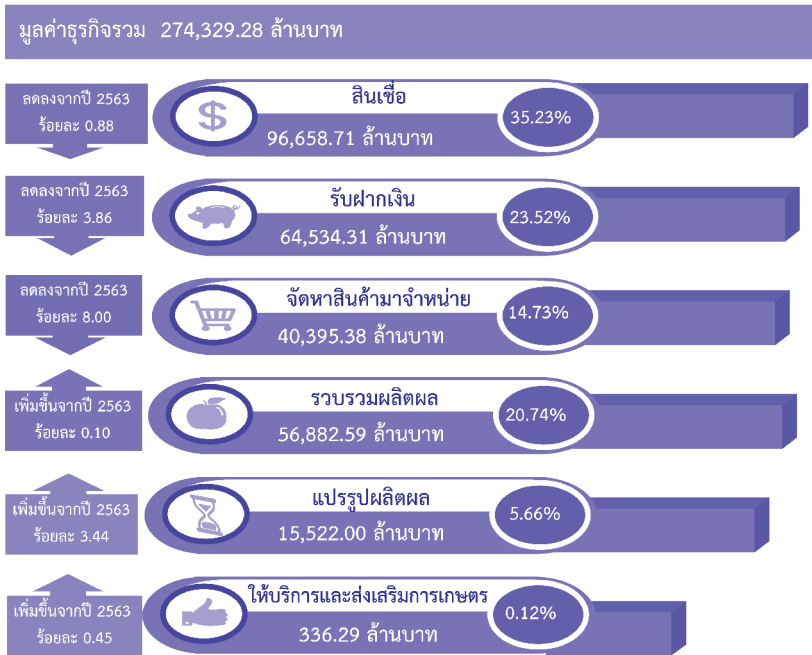
ทุนของสหกรณ์ในปี 2564 เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ร้อยละ 0.69 ส่วนใหญ่เป็นทุนเรือนหุ้น ร้อยละ 23.67 รองลงมาเป็นทุนสำรอง ร้อยละ 6.34 ของทุนดำเนินงาน ส่วนที่เหลือ ได้แก่ ทุนสะสมตามทะเบียนและอื่นๆ ขาดทุนสะสม และกำไรสุทธิประจำปี

พิจารณาความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง พบว่า สหกรณ์การเกษตรมีอัตราส่วนหนี้สินต่อทุน 2.26 เท่า สูงกว่าร้อยละ 2.24 ในปี 2563 และสูงกว่าอัตราส่วนเฉลี่ยสหกรณ์การเกษตร (Peer Group) ที่ร้อยละ 1.93 สะท้อนให้เห็นถึงความเสี่ยงในการชำระหนี้ต่อเจ้าหนี้ของสหกรณ์ มีอัตราส่วนทุนสำรองต่อสินทรัพย์ 0.06 เท่า เท่ากับปีก่อน แต่ต่ำกว่าอัตราส่วนเฉลี่ยสหกรณ์การเกษตร (Peer Group) ที่ร้อยละ 0.07 แสดงให้เห็นว่าสหกรณ์การเกษตรมีความเพียงพอของเงินทุนที่ต่ำกว่าสหกรณ์การเกษตรเฉลี่ย ดังนั้น สหกรณ์การเกษตรควรให้ความสำคัญกับการสะสมทุนสำรอง ซึ่งเป็นทุนมีความเข้มแข็งมั่นคงและปราศจากภาระผูกพัน

การดำเนินธุรกิจ

แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการบริหารจัดการธุรกิจของสหกรณ์ที่ดำเนินการในรอบปีบัญชีนั้น ๆ

การดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตร มีมูลค่าธุรกิจทั้งสิ้น จำนวน 274,329.28 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อน ร้อยละ 1.71 มองในภาคธุรกิจ พบว่า ในปี 2564 ธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตร มีมูลค่าสูงสุด จำนวน 96,658.71 ล้านบาท หรือร้อยละ 35.23 ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 0.88 ส่วนใหญ่เป็นการให้สินเชื่อแก่สมาชิกของสหกรณ์ จำนวน 94,690.43 ล้านบาท หรือร้อยละ 97.96 ของมูลค่าธุรกิจทั้งสิ้น ซึ่ง ณ วันสิ้นปี มีเงินให้กู้ยืมคงเหลือทั้งสิ้น 190,235.91 ล้านบาท ประกอบด้วย เงินให้กู้ยืมแก่สมาชิก 182,224.52 ล้านบาท เงินให้กู้ยืมแก่สหกรณ์อื่น 1,521.27 ล้านบาท และ ลูกหนี้เงินให้กู้ยืมอื่น (เงินให้กู้ยืมแก่สมาชิกที่ไม่สามารถชำระหนี้คืนแก่สหกรณ์ได้ซึ่งสหกรณ์ได้มีการติดตามทวงถามตามขั้นตอนแล้ว ได้แก่ ลูกหนี้ระหว่างดำเนินคดี และลูกหนี้ตามคำพิพากษา) 6,490.12 ล้านบาท สาเหตุที่สมาชิกไม่สามารถชำระหนี้คืนให้แก่สหกรณ์ได้ตามกำหนด เนื่องจากสมาชิกส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางการเกษตรเป็นหลัก รายได้จึงขึ้นอยู่กับผลผลิตที่เก็บเกี่ยวได้ เมื่อถึงฤดูเก็บเกี่ยวที่ผ่านมาเกิดอุทกภัยในบางพื้นที่ของประเทศ ทำให้ผลผลิตของสมาชิกที่ลงทุนไปเกิดผลเสียหายและขาดทุน จึงไม่สามารถนำเงินมาจ่ายคืนแก่สหกรณ์ได้

ซึ่ง ณ วันสิ้นปี สหกรณ์การเกษตรได้มีการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญไว้ จำนวน 12,448.07 ล้านบาท หรือร้อยละ 6.54 ของเงินให้กู้ยืมคงเหลือ

ธุรกิจรับฝากเงิน ลดลงร้อยละ 3.86 โดยเฉพาะเงินฝากประจำ ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 37.99 สืบเนื่องจากผลกระทบของอุทกภัย และการแพร่ระบาดของ COVID-19 ทำให้สมาชิกต้องสำรองเงินไว้ใช้จ่ายในครัวเรือนและเพื่อลงทุนในการทำการเกษตร

ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย ลดลงจากปีก่อน ร้อยละ 8.00 เนื่องจาก ต้นทุนของสินค้าทางการเกษตรมีการปรับราคาสูงขึ้น เช่น ปุ๋ย พันธุ์พืช อาหารสัตว์ เป็นต้น สหกรณ์การเกษตรบางแห่งจึงพิจารณาจัดหาสินค้ามาจำหน่ายตามความต้องการของสมาชิก เพื่อลดค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บสินค้า

ธุรกิจรวบรวมผลผลิต ร้อยละ 20.74 ของมูลค่าธุรกิจทั้งสิ้น เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ร้อยละ 0.10 ส่วนใหญ่ เป็นการรวบรวมผลผลิตทางการเกษตรที่สำคัญ 5 อันดับ ได้แก่ ข้าวเปลือก ยางพารา น้ำมันดิบ ข้าวโพด และปาล์ม

ธุรกิจแปรรูปผลผลิต/ผลิตภัณฑ์ และธุรกิจให้บริการและส่งเสริมการเกษตร เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ร้อยละ 3.44 และ 0.45 ตามลำดับ

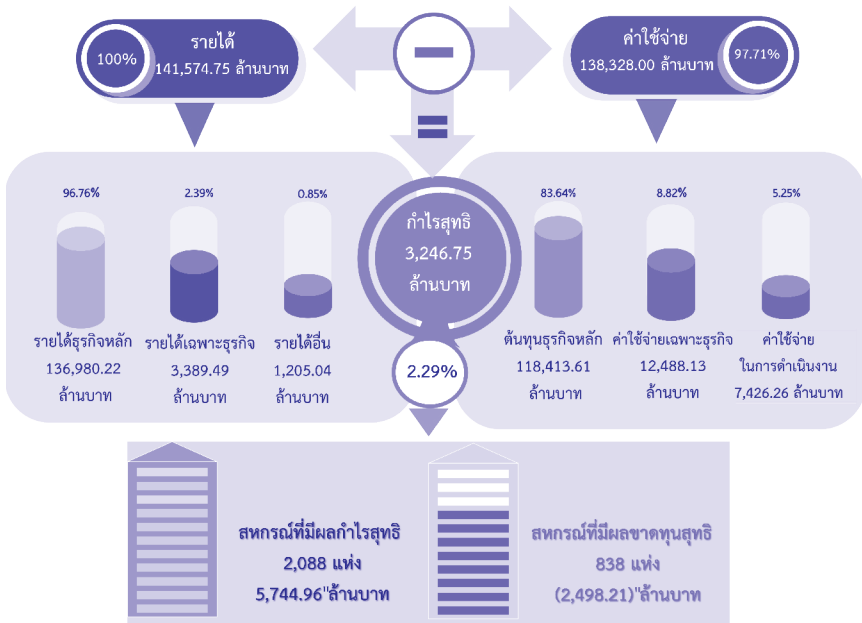

ภาพรวมการดำเนินธุรกิจในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา พบว่า การดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตร มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งคาดการณ์ว่า ในปี 2565 การดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตร จะลดลงร้อยละ 13.33 โดยเฉพาะธุรกิจรับฝากเงิน ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย และธุรกิจให้บริการและส่งเสริมการเกษตร

ผลการดำเนินงาน

แสดงถึงผลการดำเนินงานในรอบระยะเวลาตามที่กำหนดไว้ โดยแสดงให้เห็นถึงรายได้ที่สหกรณ์ได้รับมาจากรายการใดและจำนวนเท่าไร รวมถึงค่าใช้จ่ายต่างๆ สำหรับรอบปีบัญชีนั้นๆ และผลตอบแทนที่จะคืนให้กับสมาชิกอยู่ในรูปของกำไรหรือขาดทุนเท่าไร เพื่อเป็นการสร้างความเชื่อมั่น และความศรัทธาต่อสมาชิกและผู้สนใจที่จะร่วมลงทุนกับสหกรณ์

ผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตร ปี 2564 มีกำไรสุทธิ 3,246.75 ล้านบาท หรือร้อยละ 2.29 ของรายได้ทั้งสิ้น เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ร้อยละ 4.09 โดยเป็นรายได้ที่มาจากบริการด้านต่างๆ กับสมาชิก ได้แก่ การให้สินเชื่อ การจัดหาสินค้ามาจำหน่าย การรวบรวม/แปรรูปผลผลิต และการให้บริการส่งเสริมการเกษตร ทั้งสิ้น 141,574.75 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อน ร้อยละ 1.39 และค่าใช้จ่ายเกิดจากการดำเนินงานธุรกิจอยู่ในรูปของต้นทุนของแต่ละธุรกิจ และค่าใช้จ่ายดำเนินงานจำนวน 138,328.00 ล้านบาท หรือร้อยละ 97.71 ของรายได้ทั้งสิ้น ลดลงจากปีก่อน ร้อยละ 1.52

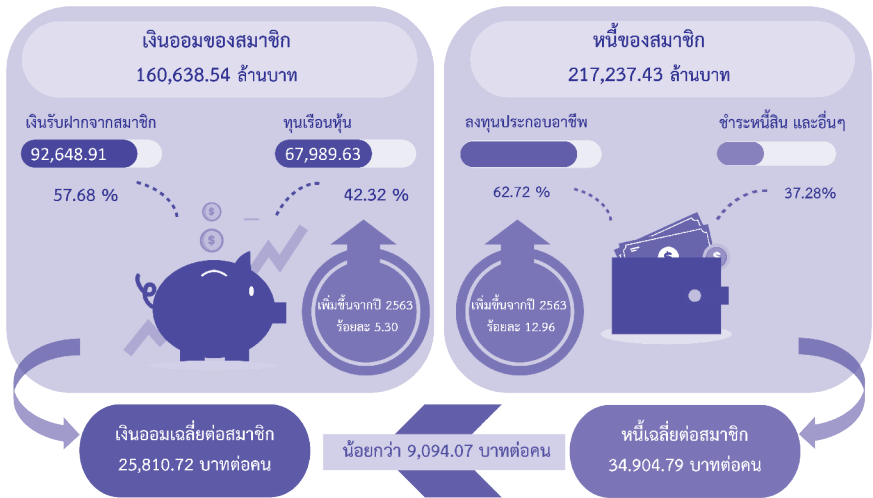
ในภาพรวม ผลประกอบการของสหกรณ์การเกษตรเป็นกำไร เมื่อพิจารณาเป็นรายสหกรณ์พบว่า สหกรณ์ที่มีผลกำไรสุทธิ 2,088 แห่ง หรือร้อยละ 71.00 เพิ่มขึ้นจากปีก่อน 35 แห่ง หรือร้อยละ 1.70 และสหกรณ์ที่มีผลขาดทุนสุทธิ 838 แห่ง หรือร้อยละ 28.49 ของจำนวนสหกรณ์การเกษตรทั้งสิ้น ลดลงจากปีก่อน 92 แห่ง หรือร้อยละ 10.00 ส่วนที่เหลือ 15 แห่ง ยังไม่มีการดำเนินงาน

หากพิจารณาอัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไร(ก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน) ร้อยละ 69.58 ต่ำกว่าร้อยละ 70.98 ในปี 2563 แต่สูงกว่าอัตราส่วนเฉลี่ยสหกรณ์การเกษตร (Peer Group) ที่ร้อยละ 58.44 สหกรณ์ควรควบคุมค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานและค่าใช้จ่ายอื่นที่ไม่จำเป็นลง

เงินออมและหนี้ต่อสมาชิก

แสดงให้เห็นถึงคุณภาพชีวิตของสมาชิกว่าเป็นอย่างไร ระหว่างการออมและการสร้างหนี้ของสมาชิกกับสหกรณ์

ในภาพรวมปี 2564 การออมเงินของสมาชิกมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นจากปีก่อน ร้อยละ 5.30 มาจากเงินรับฝากของสมาชิก ร้อยละ 57.68 และการสะสมทุนเรือน ร้อยละ 42.32 ในขณะที่การก่อหนี้ของสมาชิกมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นจาก ปีก่อน ร้อยละ 12.96 เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับอัตราเงินออมเฉลี่ยของสมาชิกต่อคน กับ หนี้เฉลี่ยของสมาชิกต่อคน พบว่า สหกรณ์การเกษตรมีอัตราเงินออมเฉลี่ยต่อสมาชิกน้อยกว่าอัตราหนี้เฉลี่ยต่อสมาชิก 9,094.07 บาทต่อคน ซึ่งมีอัตราเพิ่มขึ้นจากปีก่อน ร้อยละ 43.23

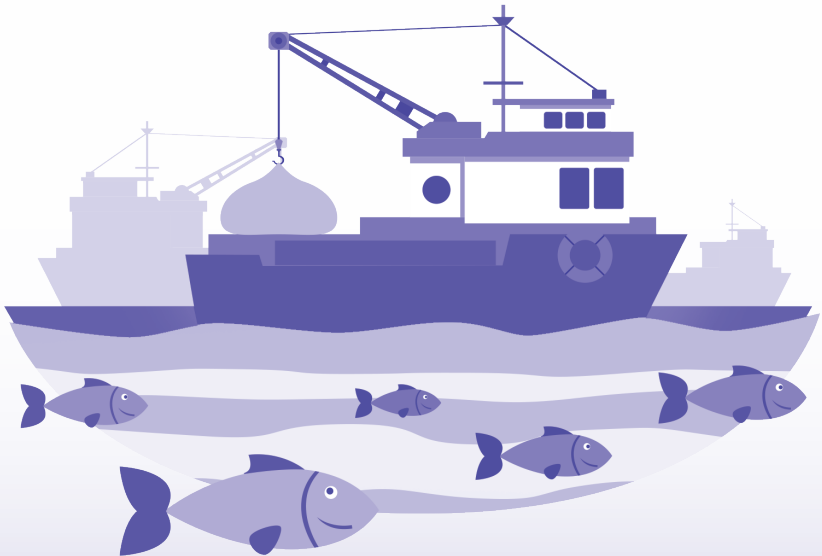
ภาพรวมจากผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตร ในปี 2564 ทุนดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรเพิ่มขึ้น ร้อยละ 1.23 ซึ่งเกิดจากการก่อหนี้มากกว่าการได้มาของทุนของสหกรณ์ โดยเงินทุนส่วนใหญ่สหกรณ์การเกษตรนำไปลงทุนให้สมาชิกของสหกรณ์กู้ยืมเพื่อนำไปประกอบอาชีพการเกษตร ร้อยละ 61.88 โดยสามารถเรียกเก็บหนี้ได้ตามกำหนด ร้อยละ 62.40 มีอัตราลูกหนี้ค้างชำระ ร้อยละ 37.60 ของลูกหนี้ที่ถึงกำหนดชำระ ลดลงจากปีก่อน ร้อยละ 3.00 อย่างไรก็ตาม สหกรณ์ควรมีการวางแผนในการบริหารลูกหนี้ให้รัดกุม ควรมีการติดตามทวงถามหนี้อย่างสม่ำเสมอ เพิ่มความเข้มงวดในการปล่อยสินเชื่อมากขึ้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้สินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดรายได้ และสภาพคล่องทางการเงินของสหกรณ์ รวมถึง สหกรณ์ควรระมัดระวังในการบริหารจัดการระหว่างแหล่งที่มาและการใช้ไปของเงินทุนกับระยะเวลาให้มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องอย่างเหมาะสม ส่งเสริมให้สมาชิกมีพฤติกรรมในการออมเงินเพิ่มขึ้น

สารสนเทศทางการเงิน

- สหกรณ์ประมง -

ประจำปี 2564

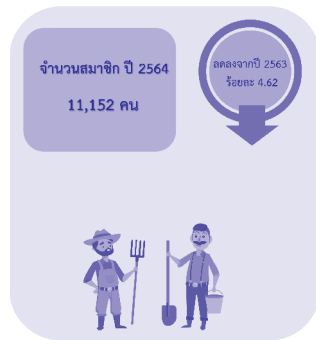

สหกรณ์ประมง เกิดจากการรวมตัวกันของหมู่ชาวประมง เพื่อแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการประกอบอาชีพประมง ซึ่งชาวประมงแต่ละคนไม่สามารถแก้ไขให้ลุล่วงไปได้ตามลำพัง บุคคลเหล่านี้จึงรวมกันโดยยึดหลักการช่วยตนเอง และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยในภาพรวมสหกรณ์ประมงดำเนินธุรกิจ 6 ธุรกิจ ได้แก่ ธุรกิจสินเชื่อกิจ ธุรกิจรับฝากเงิน ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย ธุรกิจรวบรวมผลผลิต ธุรกิจแปรรูปผลผลิต และธุรกิจให้บริการและส่งเสริมการเกษตร

จำนวนสหกรณ์และสมาชิก

ภาพรวมสหกรณ์ประมงทั่วประเทศ (ไม่รวมชุมชน) ตามทะเบียนมีจำนวนทั้งสิ้น 93 แห่ง เป็นสหกรณ์ ที่ต้องตรวจสอบจำนวน 68 แห่ง ได้แก่ สหกรณ์ที่มีสถานะดำเนินธุรกิจ 67 แห่ง และสหกรณ์ที่ไม่ดำเนินธุรกิจ 1 แห่ง ส่วนสหกรณ์ที่ไม่ต้องตรวจสอบมีจำนวน 25 แห่ง ซึ่งทั้งหมดมีสถานะชำระบัญชี

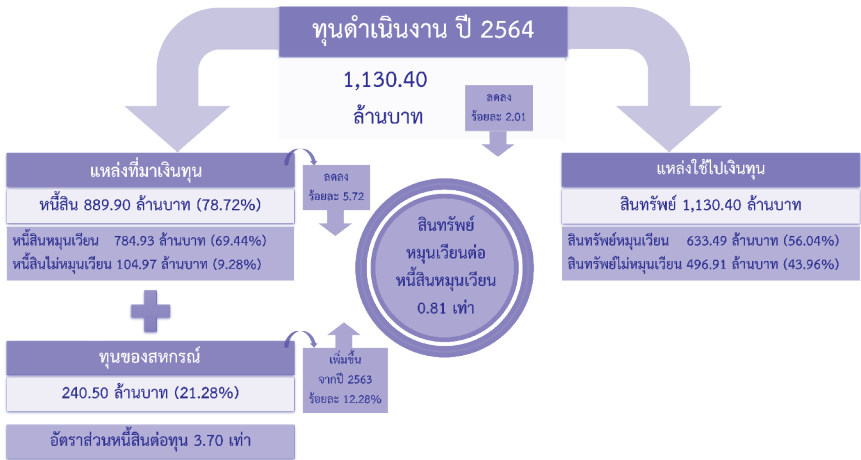

สหกรณ์ประมงที่ต้องได้รับการตรวจสอบ สามารถรวบรวมสหกรณ์ที่จัดส่งงบการเงินได้ และผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นต่อการเงินเรียบร้อยแล้ว ณ 30 กันยายน 2564 จำนวน 64 แห่ง หรือร้อยละ 94.12 ของสหกรณ์ที่ต้องตรวจสอบ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 1.59 มีสมาชิกที่ถือเป็นเจ้าของสหกรณ์ ทำการขับเคลื่อนให้สหกรณ์ดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ที่จดทะเบียนไว้จำนวน 11,152 คน ลดลงจากจากปีก่อน ร้อยละ 4.62 ซึ่งจำนวนสมาชิกสวนทางกับจำนวนสหกรณ์ที่เพิ่มขึ้น แสดงให้เห็นว่าจำนวนสมาชิกเฉลี่ยแต่ละสหกรณ์ลดลง ซึ่งผลกระทบอาจเกิดจากภาวะเศรษฐกิจที่ผ่านมา ปัญหากฎหมายของประมงพื้นบ้าน จึงทำให้สมาชิกของสหกรณ์ลดลง

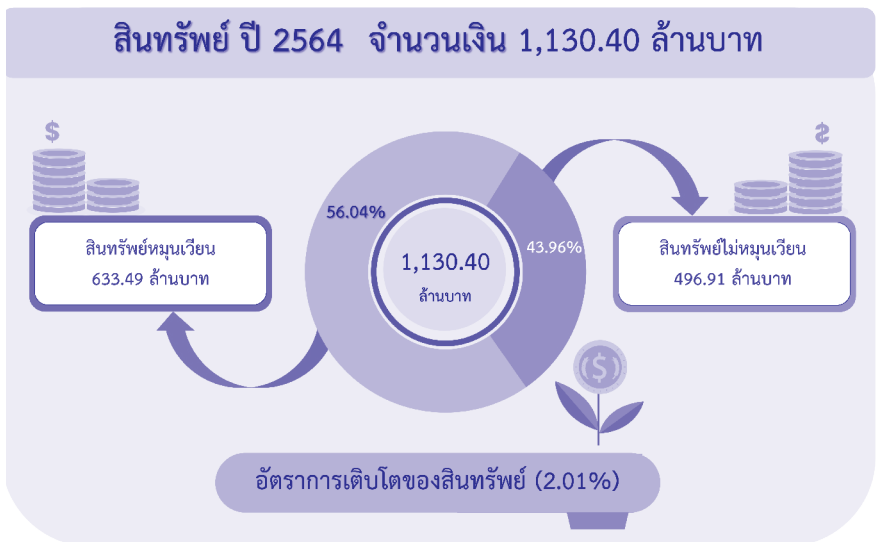

การบริหารเงินทุน

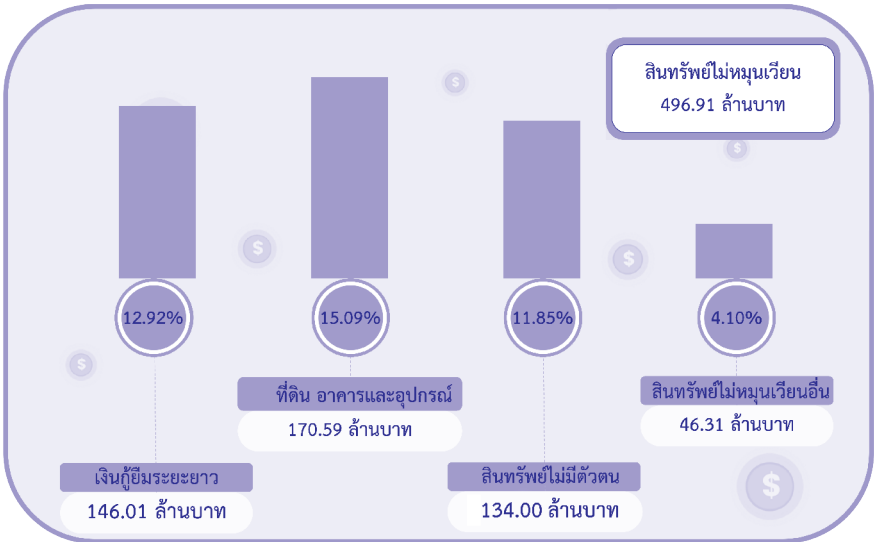
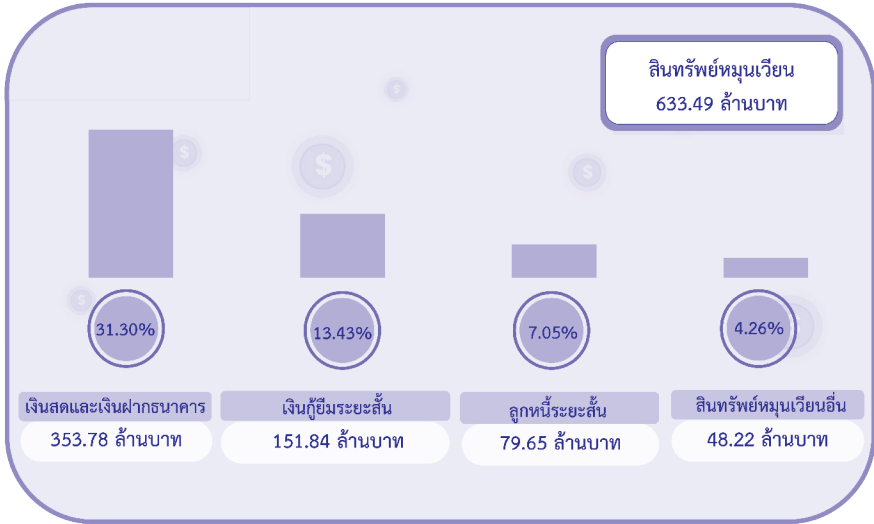
การบริหารเงินทุนของสหกรณ์ประมง เป็นการบริหารจัดการเกี่ยวกับการได้มาของแหล่งเงินทุนและแหล่งใช้ไปของเงินทุนสหกรณ์ เพื่อให้เกิดผลกำไรและการขยายกิจการให้เติบโต อันจะส่งผลให้เกิดมูลค่าเพิ่มสูงสุดแก่สหกรณ์

ในปี 2564 สหกรณ์ประมงมีทุนดำเนินงานทั้งสิ้น 1,130.40 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อน ร้อยละ 2.01 แหล่งที่มาของเงินทุนของสหกรณ์ประมงส่วนใหญ่ได้มาจากการก่อหนี้สิน ร้อยละ 78.72 โดยเป็นหนี้สินหมุนเวียน ร้อยละ 69.44 และเป็นหนี้สินไม่หมุนเวียน ร้อยละ 9.28 ส่วนที่เหลือเป็นทุนของสหกรณ์ ร้อยละ 21.28 ส่วนแหล่งใช้ไปของเงินทุนได้นำไปลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียน ร้อยละ 56.04 และลงทุนในสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน ร้อยละ 43.96

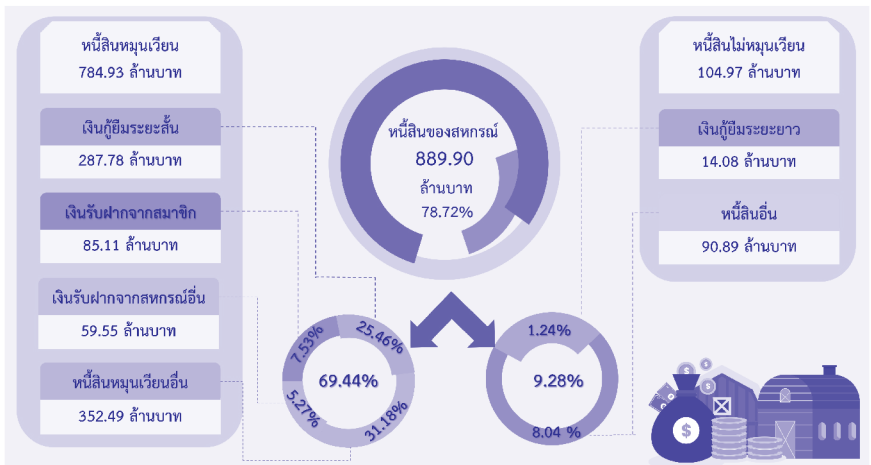

ในปี 2564 สหกรณ์ประมงมีสินทรัพย์จำนวน 1,130.40 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อน ร้อยละ 2.01 ซึ่งสินทรัพย์ส่วนใหญ่เป็นสินทรัพย์หมุนเวียน ร้อยละ 56.04 และสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนร้อยละ 43.96 โดยมีรายละเอียด ดังนี้

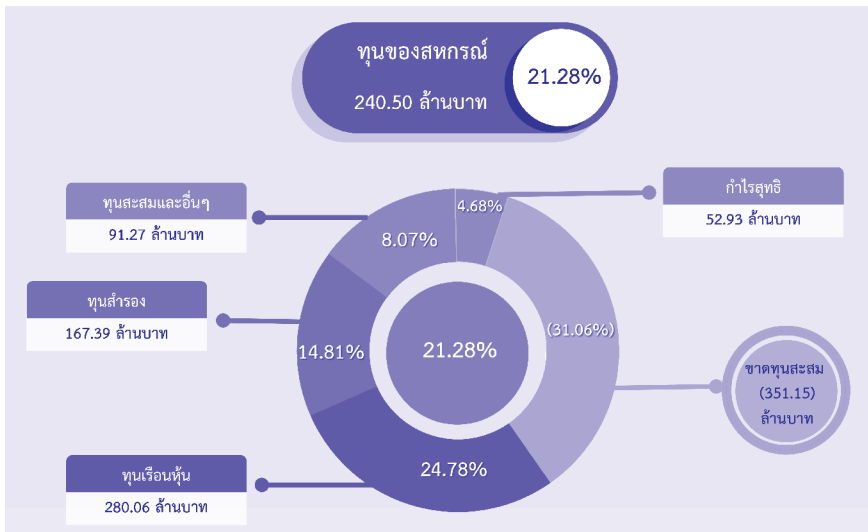

สินทรัพย์หมุนเวียนมีจำนวน 633.49 ล้านบาท ส่วนใหญ่อยู่ในรูปของเงินสดและเงินฝากธนาคาร ร้อยละ 55.85 ของสินทรัพย์หมุนเวียน หรือร้อยละ 31.30 ของสินทรัพย์ทั้งสิ้น รองลงมา เป็นเงินให้กู้ยืมระยะสั้น ร้อยละ 13.43 ของสินทรัพย์ทั้งสิ้น ส่วนสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนมีจำนวน 496.91 ล้านบาท ส่วนใหญ่เป็นที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ร้อยละ 34.33 ของสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน หรือร้อยละ 15.09 ของสินทรัพย์ทั้งสิ้น รองลงมาเป็นเงินกู้ยืมระยะยาวและสินทรัพย์ไม่มีตัวตน ร้อยละ 12.92 และ 11.85 ของสินทรัพย์ทั้งสิ้น ตามลำดับ

แหล่งเงินทุนสภกรณ์ประมง เพื่อใช้ในการดำเนินงานของสภกรณ์มีจำนวนทั้งสิ้น 1,130.40 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อน ร้อยละ 2.01 แหล่งเงินทุนของสภกรณ์ส่วนใหญ่เป็นหนี้สินจำนวน 889.90 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อน ร้อยละ 5.72 และส่วนทุนของสภกรณ์จำนวน 240.50 ล้านบาท เพิ่มขึ้น จากปีก่อน ร้อยละ 12.28

หนี้สินสภกรณ์ประมงมีจำนวน 889.90 ล้านบาท หรือร้อยละ 78.72 ของทุนดำเนินงาน ส่วนใหญ่เป็นหนี้สินหมุนเวียน ร้อยละ 69.44 ของทุนดำเนินงาน โดยเป็นหนี้สินหมุนเวียนอื่นมากที่สุด ร้อยละ 31.18 รองลงมาเป็นเงินกู้ระยะสั้น ร้อยละ 25.46 ที่เหลือร้อยละ 12.80 ของทุนดำเนินงาน เป็นเงินรับฝาก ส่วนหนี้สินไม่หมุนเวียนมีร้อยละ 9.28 ของทุนดำเนินงาน เป็นเงินกู้ระยะยาว ร้อยละ 1.24 และเป็นหนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น ร้อยละ 8.04

ทุนของสหกรณ์ประมวงมีจำนวน 240.50 ล้านบาท หรือร้อยละ 21.28 ของทุนดำเนินงาน ส่วนใหญ่เป็นทุนเรือนหุ้น ร้อยละ 24.78 รองลงมาเป็นทุนสำรองร้อยละ 14.81 ของทุนดำเนินงาน เมื่อพิจารณาด้านความเสี่ยงพหุของเงินทุน จากแหล่งทุนที่สามารถรองรับหรือป้องกันผลกระทบจากความเสี่ยทางด้านธุรกิจและการเงินที่เกิดขึ้นกับสหกรณ์ พบว่าสหกรณ์ประมวง ในภาพรวมบริหารเงินทุนด้วยหนี้สินส่วนใหญ่ อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน อยู่ที่ 3.70 เท่า แสดงว่า สหกรณ์ประมวงมีโครงสร้างทางการเงินมาจากการสร้างหนี้สินมากกว่าทุนของสหกรณ์เอง ประมาณ 4 เท่า ทำให้สหกรณ์ต้องรับภาระที่เกิดจากการก่อหนี้ และทุนของสหกรณ์เองก็ไม่สามารถรองรับ การชำระหนี้ได้ทั้งหมด

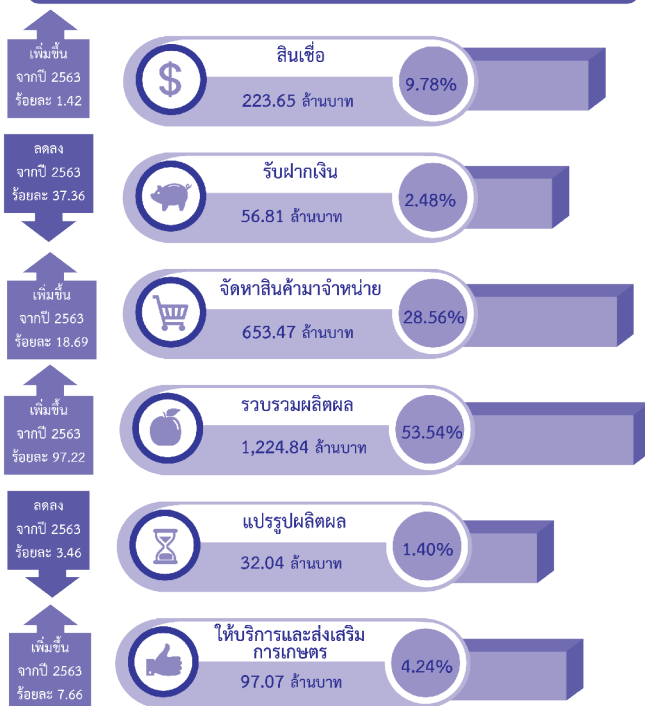
ด้านสภาพคล่องทางการเงิน พิจารณาจากความสามารถในการเปลี่ยนทรัพย์สินเป็นเงินสด ได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งสินทรัพย์ของสหกรณ์ประมวงส่วนใหญ่เป็นการลงทุนกับสินทรัพย์หมุนเวียน ที่สามารถแปลงเป็นเงินสด และนำมาหมุนเวียนในสหกรณ์ เพื่อเพิ่มสภาพคล่องทางการเงิน ของสหกรณ์ ร้อยละ 56.04 แต่สหกรณ์ประมวงก็มีหนี้สินหมุนเวียนสูงมากเช่นกัน ทำให้มีอัตรา ทุนหมุนเวียน 0.81 เท่า แสดงว่าสินทรัพย์ที่สามารถแปลงเป็นเงินสด มีไม่เพียงพอต่อการชำระหนี้ ระยะสั้นได้ครบ สหกรณ์ควรบริหารสินทรัพย์ให้สอดคล้องกับหนี้สิน เพื่อเพิ่มสภาพคล่องทางการเงิน ให้สูงขึ้นและเพียงพอในการชำระหนี้ระยะสั้นได้

คุณภาพสินทรัพย์ของสหกรณ์ประมง สินทรัพย์ส่วนใหญ่ของสหกรณ์อยู่ในรูปของเงินสด และเงินฝากธนาคารสูงถึง ร้อยละ 31.30 ทำให้สหกรณ์เสียโอกาสในการลงทุนในสินทรัพย์อื่นที่ให้ผลตอบแทนที่คุ้มค่า ส่งผลต่อการทำกำไรในภาพรวมของสหกรณ์ลดลง และสหกรณ์มีลูกหนี้ค้างชำระสูงถึง 56.49 ส่งผลให้อัตรากำไรสุทธิของสินทรัพย์อยู่ที่ 1.80 รอบ อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ ร้อยละ 3.21 ดังนั้น สหกรณ์ควรบริหารจัดการสินทรัพย์ให้มีประสิทธิภาพ โดยพิจารณาการลงทุนในสินทรัพย์ที่ให้ผลตอบแทนที่ดี และควรติดตามเร่งรัดลูกหนี้ชำระหนี้ให้ได้ตามกำหนด เพื่อให้มีทุนหมุนเวียนในการชำระหนี้ที่ถึงกำหนดชำระ และขยายการดำเนินธุรกิจให้เติบโตขึ้น ส่งผลตอบแทนกลับคืนสู่สหกรณ์

มูลค่าธุรกิจ 2,287.88 ล้านบาท

ในปี 2564 สหกรณ์ประมงมีการดำเนินธุรกิจ 6 ธุรกิจ ได้แก่ ธุรกิจสินเชื่อ ธุรกิจรับฝากเงิน ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย ธุรกิจรวบรวมผลิตภัณฑ์ ธุรกิจแปรรูปผลิตภัณฑ์ และธุรกิจให้บริการและส่งเสริมการเกษตร มีมูลค่าธุรกิจรวมทั้งสิ้น 2,287.88 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ร้อยละ 42.44 โดยธุรกิจรวบรวมผลิตภัณฑ์ผลสูงสุด รองลงมาเป็นธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย

ธุรกิจสินเชื่อมีมูลค่าทั้งสิ้น 223.65 ล้านบาท ร้อยละ 9.78 ของมูลค่าธุรกิจรวม เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 1.42 ซึ่งทั้งหมดเป็นการให้สมาชิกกู้ ซึ่งในการเรียกเก็บหนี้มีอัตราลูกหนี้ระยะสั้นที่ชำระได้ตามกำหนด ร้อยละ 43.51 สหกรณ์ควรเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียกเก็บหนี้ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ธุรกิจรับฝากเงินมีมูลค่าทั้งสิ้น 56.81 ล้านบาท ร้อยละ 2.48 ของมูลค่าธุรกิจรวม ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 37.36 ส่วนใหญ่เป็นการรับฝากเงินจากสมาชิก ร้อยละ 92.03 ซึ่งเป็นการลดลงค่อนข้างมาก

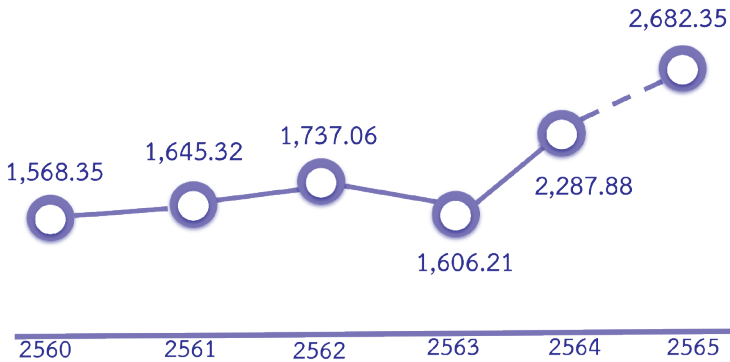
ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่ายมีมูลค่าทั้งสิ้น 653.47 ล้านบาท ร้อยละ 28.56 ของมูลค่าธุรกิจรวม เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 18.69 ส่วนใหญ่จัดหาสินค้าทางด้านการเกษตรมาจำหน่ายมากที่สุด เป็นสินค้าประเภทอาหารสัตว์สูงถึงร้อยละ 69.80 ของมูลค่าธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย

ธุรกิจรวบรวมผลิตผลมีมูลค่าทั้งสิ้น 1,224.84 ล้านบาท ร้อยละ 53.54 ของมูลค่าธุรกิจรวม เพิ่มขึ้นจากปีก่อน 97.22 ซึ่งเป็นการเพิ่มเกือบเท่าตัว เกือบทั้งหมดเป็นการรวบรวมสัตว์เลี้ยงเพื่อขาย โดยเฉพาะกุ้งมากที่สุดถึง ร้อยละ 58.26 ของมูลค่าธุรกิจรวบรวมผลิตผลทั้งสิ้น

ธุรกิจแปรรูปผลิตผลมีมูลค่าทั้งสิ้น 32.04 ล้านบาท ร้อยละ 1.40 ของมูลค่าธุรกิจรวม ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 3.46 เป็นการแปรรูปผลิตผลทางการเกษตรเกือบทั้งหมดร้อยละ 88.23 ของมูลค่าธุรกิจแปรรูปผลิตผลทั้งสิ้น

ธุรกิจให้บริการและส่งเสริมการเกษตรมีมูลค่าทั้งสิ้น 97.07 ล้านบาท ร้อยละ 4.24 ของมูลค่าธุรกิจรวม เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 7.66

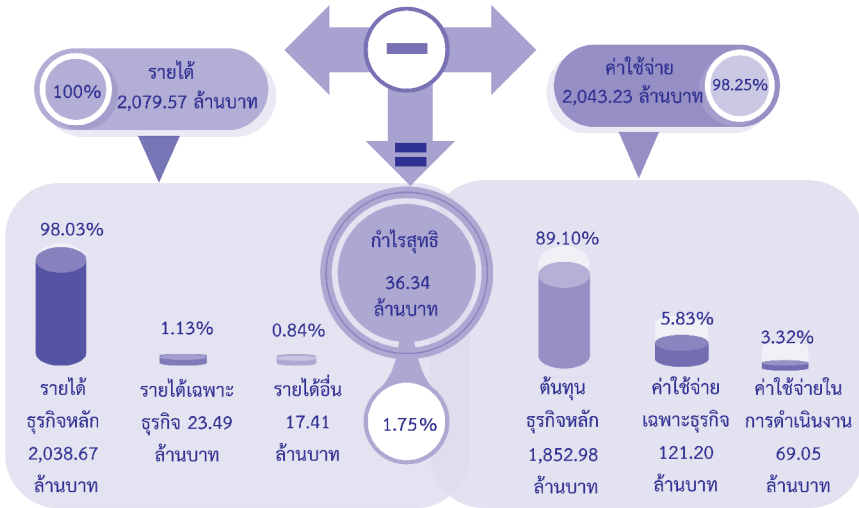
มูลค่าธุรกิจของสหกรณ์ประมงในรอบ 5 ปี (ปี 2560 – 2564) และคาดการณ์ ปี 2565

มูลค่าธุรกิจของสหกรณ์ประมง ในรอบ 5 ปี (ปี 2560 – 2564) และคาดการณ์ ปี 2565 มูลค่าธุรกิจรวมของสหกรณ์ประมงในรอบ 5 ปี ที่ผ่านมา พบว่า มูลค่าธุรกิจรวมของสหกรณ์ประมง มีแนวโน้มสูงขึ้นทุกปี ยกเว้น ปี 2563 ที่ลดลงจาก ปี 2562 และคาดการณ์ว่า ในปี 2565 สหกรณ์ประมงจะมีมูลค่าธุรกิจรวมสูงขึ้นอยู่ที่ 2,682.35 ล้านบาท

ผลการดำเนินงาน

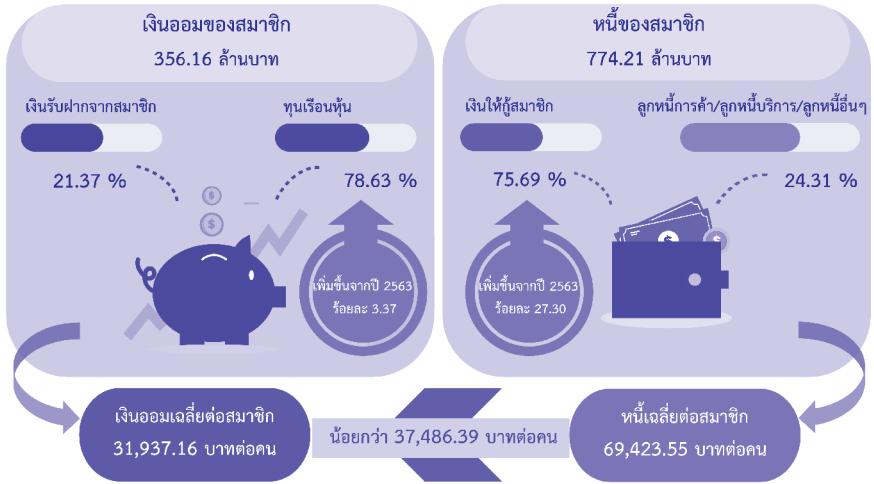

ในปี 2564 สหกรณ์ประมงมีรายได้ทั้งสิ้น 2,079.57 ล้านบาท รายได้ส่วนใหญ่มาจาก รายได้ธุรกิจหลัก ร้อยละ 98.03 รองลงมาเป็นรายได้เฉพาะธุรกิจ ร้อยละ 1.13 และรายได้อื่น ร้อยละ 0.84 ของรายได้ทั้งสิ้น ส่วนค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น 2,043.23 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ร้อยละ 51.41 ส่วนใหญ่เป็นต้นทุนธุรกิจหลัก ร้อยละ 89.10 ที่เหลือเป็นค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจ และค่าใช้จ่ายดำเนินงาน ร้อยละ 5.83 และ 3.32 ตามลำดับ ของรายได้ทั้งสิ้น ทำให้ผลการดำเนินงาน สหกรณ์ประมงในภาพรวมมีผลกำไรสุทธิ 36.34 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 12.60 ซึ่งสหกรณ์ที่มีผลกำไร มีจำนวน 42 แห่ง รวมเป็นเงิน 53.11 ล้านบาท และสหกรณ์ที่ขาดทุน มีจำนวน 21 แห่ง รวมเป็นเงิน 16.77 ล้านบาท

ในภาพรวมสหกรณ์ประมงมีรายได้เพิ่มขึ้น แต่รายจ่ายก็สูงขึ้นตาม ซึ่งมีค่าใช้จ่ายสูงถึง ร้อยละ 98.25 ของรายได้ทั้งสิ้น ทำให้ภาพรวมสหกรณ์ประมงมีกำไรลดลง ซึ่งในการดำเนินธุรกิจหลัก ของสหกรณ์ในส่วนของธุรกิจรวบรวมผลิตผล ถึงแม้จะสร้างรายได้สูงขึ้น แต่เนื่องด้วยต้นทุน ในการรวบรวมที่สูงเช่นกัน และยังมีค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจและค่าใช้จ่ายดำเนินงานสูงขึ้นเช่นกัน ทำให้มีอัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน ร้อยละ 65.53 ส่งผลให้ สหกรณ์ประมงมีกำไรลดลง ดังนั้นสหกรณ์ที่มีผลการดำเนินงานขาดทุน ควรพิจารณาการเลือกลงทุน ในสินทรัพย์ที่ให้ผลตอบแทนที่สูงขึ้น เพื่อเป็นการเพิ่มรายได้ให้กับสหกรณ์ รวมถึงสหกรณ์ ควรมีการพิจารณาค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นเพื่อลดรายจ่าย ซึ่งจะช่วยให้สหกรณ์มีผลกำไรสูงขึ้น

เงินออมและหนี้ต่อสมาชิก

ปี 2564 สหกรณ์ประมง มีเงินออมของสมาชิกจำนวนทั้งสิ้น 356.16 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ร้อยละ 3.37 ส่วนใหญ่เป็นทุนเรือนหุ้น ร้อยละ 78.63 และเงินรับฝากจากสมาชิก ร้อยละ 21.37 ส่วนหนี้สินของสมาชิกมีจำนวนทั้งสิ้น 774.21 ล้านบาท ส่วนใหญ่เป็นเงินกู้ให้แก่สมาชิก ร้อยละ 75.69 ซึ่งสมาชิกส่วนใหญ่นำเงินไปลงทุนในการประกอบอาชีพ เช่น ค่าพันธุ์พืช ปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืช ชำระหนี้สินเดิม และลงทุนเลี้ยงสัตว์ ทำให้เงินออมของสมาชิกน้อยกว่าภาระหนี้จำนวน 418.05 ล้านบาท

สมาชิกมีเงินออมเฉลี่ย 31,937.16 บาทต่อคน และมีหนี้สินเฉลี่ย 69,423.55 บาทต่อคน ซึ่งสมาชิกมีหนี้สินมากกว่าเงินออมสูงถึง 37,486.39 บาทต่อคน เป็นสัดส่วนที่มีความแตกต่างกันมากกว่า 2 เท่า ส่งผลต่อความสามารถในการชำระหนี้สินของสมาชิกได้ และส่งผลกระทบต่อฐานะการเงินของสหกรณ์ ดังนั้น สหกรณ์ต้องมีการส่งเสริมกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้สมาชิกออมเงินเพิ่มขึ้น และให้สัดส่วนระหว่างหนี้สินและเงินออมลดลง เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาการชำระหนี้ของสมาชิกในอนาคต อันจะส่งผลดีต่อทั้งสมาชิกและสหกรณ์ ในด้านการเพิ่มทุนภายใน ซึ่งจะช่วยลดการกู้ยืมเงินจากแหล่งอื่น หรืออาจมีเงินเหลือในส่วนของการลงทุนอื่นๆ

สหกรณ์ประมงเกิดจากการรวมตัวกันของหมู่ชาวประมง เพื่อแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการประกอบอาชีพประมง ซึ่งมีจำนวนสหกรณ์ทั้งสิ้น 64 แห่ง มีจำนวนสมาชิกทั้งสิ้น 11,152 คน ทุนดำเนินงานของสหกรณ์ จำนวนทั้งสิ้น 1,130.40 ล้านบาท เงินทุนส่วนใหญ่เกิดจากการก่อหนี้เป็นหลัก ทำให้เงินทุนของสหกรณ์มีไม่เพียงพอในการรองรับหนี้ที่สหกรณ์ก่อได้ เจ้าหนี้มีความเสี่ยงที่จะไม่ได้รับชำระหนี้ รวมถึงสหกรณ์ประมงเองจะขาดความน่าเชื่อมั่นในการหาแหล่งเงินกู้เพื่อนำมาใช้ในการดำเนินงานของสหกรณ์

ในส่วนของสินทรัพย์สหกรณ์ ส่วนใหญ่เลือกลงทุนในสินทรัพย์ที่หมุนเวียนเป็นหลัก โดยเฉพาะการเก็บไว้ในรูปของเงินสดและเงินฝากจำนวนมาก ทำให้เกิดการเสียโอกาสในการลงทุนเพื่อสร้างรายได้เพิ่มขึ้น จึงส่งผลกระทบต่อผลตอบแทนที่น้อย ในส่วนของสภาพคล่องทางการเงินค่อนข้างน้อย เนื่องจากสหกรณ์จะหาเงินไม่ทันในการชำระหนี้ที่ถึงกำหนดชำระให้กับเจ้าหนี้ได้ ซึ่งเกิดจากการเรียกเก็บหนี้ได้น้อย ทำให้อัตราค้างชำระหนี้ถึงร้อยละ 56.49 ของหนี้ที่ถึงกำหนดชำระ

การดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ในภาพรวมมีมูลค่าลดลง ซึ่งธุรกิจรวบรวมผลิตผลเป็นธุรกิจหลักของสหกรณ์ มีการเติบโตเกือบเท่าตัว แต่เนื่องจากธุรกิจมีค่าใช้จ่ายที่สูงทำให้ได้ผลตอบแทนน้อย แต่ก็ถือเป็นเป็นการช่วยสมาชิกให้มีรายได้ แต่ธุรกิจสินเชื่อมีปัญหาในการเรียกเก็บหนี้ได้น้อย ทำให้ผลการดำเนินงานมีผลกำไรลดลง จึงส่งผลให้สมาชิกมีหนี้มากกว่าเงินออมเพิ่มมากขึ้น

ดังนั้น ในภาพรวมสหกรณ์ประมงควรเพิ่มแหล่งเงินทุนภายในให้สูงขึ้น ได้แก่ การรับฝากเงินให้สูงขึ้น เพื่อลดการกู้ยืมเงินจากแหล่งภายนอกที่ต้องจ่ายดอกเบี้ยเงินกู้ที่สูง การบริหารสินทรัพย์ให้มีคุณภาพเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะควรนำเงินสดที่มีอยู่ไปลงทุน เพื่อให้ได้ผลตอบแทนที่คุ้มค่า และสหกรณ์ประมงควรติดตามหนี้ให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น รวมถึงการพิจารณาการปล่อยเงินกู้ให้กับสมาชิกด้วย เพราะสมาชิกมีหนี้สินเฉลี่ยต่อคนสูงเป็น 1 เท่าของเงินออม จึงจำเป็นต้องสนับสนุนให้สหกรณ์ออมเงินเพิ่มสูงขึ้น เพื่อให้สหกรณ์สามารถดำเนินงานมีผลกำไรที่สูงขึ้น และสมาชิกได้รับประโยชน์อย่างสูงสุด

สารสนเทศทางการเงิน

- สหกรณ์นิคม -

ประจำปี 2564

สหกรณ์นิคม เป็นสหกรณ์ประเภทหนึ่ง มีวัตถุประสงค์คล้ายคลึงกับสหกรณ์การเกษตร คือ มีการดำเนินธุรกิจที่ให้บริการแก่สมาชิกคล้ายคลึงกัน เช่น ด้านสินเชื่อ จัดหาปัจจัยการผลิตและสิ่งของที่จำเป็น แปรรูปและส่งเสริมการเกษตร แต่มีส่วนที่แตกต่างกัน คือ เรื่องที่ดิน เพราะสหกรณ์การเกษตรมักจัดตั้งในพื้นที่ที่เกษตรกรมีที่ดินเป็นของตนเองอยู่แล้ว จะมีเกษตรกรที่เช่าที่ดินผู้อื่นทำกินบ้างเป็นส่วนน้อย ส่วนในสหกรณ์นิคม รัฐเป็นเจ้าของที่ดินในครั้งแรกแล้วจึงนำไปจัดสรรให้แก่เกษตรกรในภายหลัง โดยที่รัฐสนับสนุนให้มีการจัดตั้งสหกรณ์ขึ้นในนิคม เนื่องจากรัฐมีความประสงค์จะส่งเสริมราษฎรที่เข้ามาอยู่ในนิคม ให้มีอาชีพทางการเกษตรที่มั่นคงและมีรายได้สูงขึ้น สามารถดำรงชีพครอบครัวอยู่ได้ตามอัตภาพ และมีสถาบันของตนเองในการเป็นสื่อกลางที่จะให้บริการด้านความสะดวกต่างๆ แก่สมาชิก ซึ่งทางราชการมีนโยบายที่จะจัดสหกรณ์นิคมให้เป็นสหกรณ์ขนาดใหญ่ ดำเนินธุรกิจในรูปแบบประสงค์ โดยมีรัฐเป็นที่เล็งช่วยสนับสนุนส่งเสริมให้สหกรณ์นั้นดำเนินธุรกิจตามแผนงานและระเบียบข้อบังคับ เพื่อจะได้บังเกิดผลดีแก่สมาชิกหากจำเป็นต้องมีการตรวจสอบควบคุม ก็มีเจตนาเพียงให้การแนะนำและแก้ไขข้อบกพร่องเท่านั้น

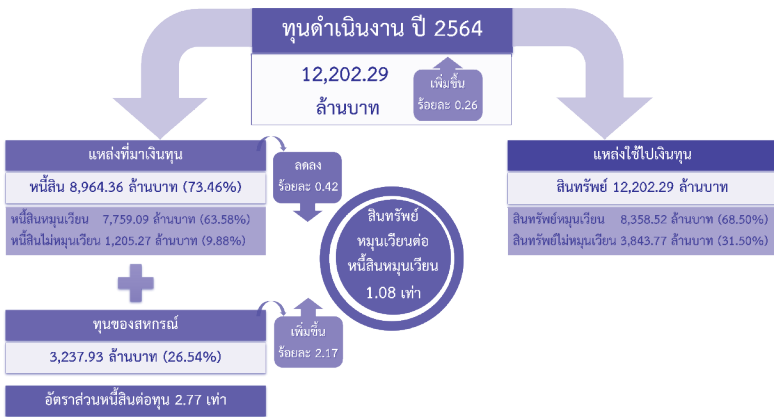
 จำนวนสหกรณ์ และ จำนวนสมาชิก ปี 2564

จำนวนสหกรณ์นิคมตามทะเบียน มีจำนวน 90 แห่ง มีสถานะดำเนินธุรกิจ 84 แห่ง หรือร้อยละ 93.33 และ ข้าราชการ 6 แห่ง หรือร้อยละ 6.67 ของจำนวนสหกรณ์นิคมตามทะเบียน โดยรวบรวมข้อมูลจากรายงานการสอบบัญชีที่ได้รับการแสดงความคิดเห็นต่องบการเงินเสร็จเรียบร้อยแล้ว ณ วันที่ 30 กันยายน 2564 จำนวนทั้งสิ้น 81 แห่ง ลดลงจากปีก่อน ร้อยละ 2.41 และมีจำนวนสมาชิกทั้งสิ้น 182,734 คน ลดลงจากปีก่อน ร้อยละ 4.23

การบริหารเงินทุน

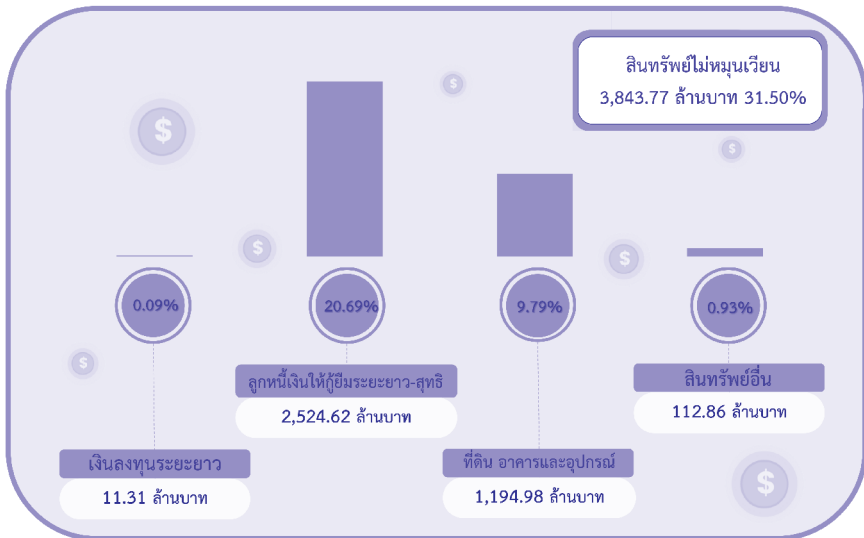
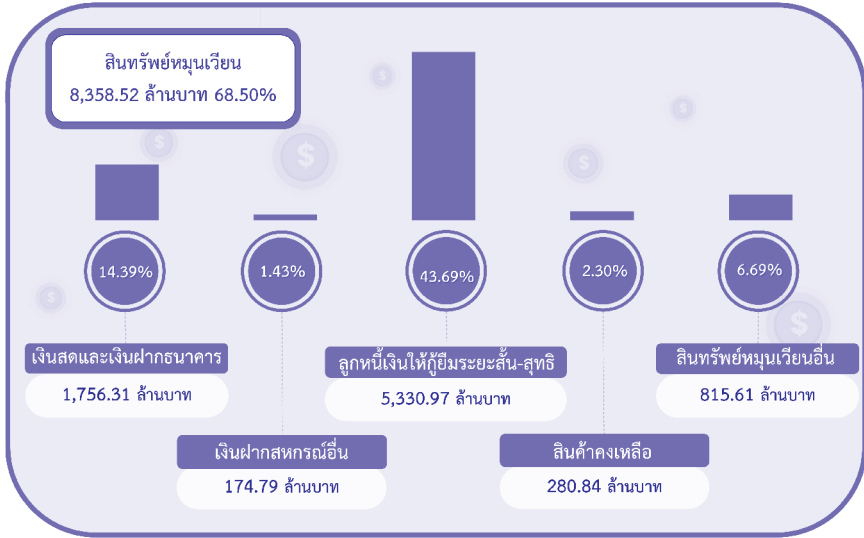

การพิจารณาทุนดำเนินงานของสหกรณ์นคม ประกอบด้วย แหล่งที่มาเงินทุนและแหล่งใช้ไปเงินทุน ซึ่งเห็น ได้ว่าแหล่งที่มาของเงินทุนเป็นการก่อหนี้สิน ร้อยละ 73.46 และทุนของสหกรณ์ ร้อยละ 26.54 แล้วนำไปลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียน ร้อยละ 68.50 และสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน ร้อยละ 31.50 เมื่อพิจารณาสินทรัพย์หมุนเวียนต่อหนี้สินหมุนเวียน 1.08 เท่า สหกรณ์ต้องบริหารสินทรัพย์หมุนเวียนเพื่อมาใช้ในหนี้สินหมุนเวียนให้ทันต่อรอบการชำระเงินที่ถึงกำหนดชำระ อัตรารส่วนหนี้สินต่อทุนของสหกรณ์ อยู่ที่ 2.77 เท่า สหกรณ์ต้องสร้างรายได้จากการก่อหนี้ให้ได้ เนื่องจากทุนของสหกรณ์ที่มีอยู่ไม่สามารถคุ้มครองหนี้สินได้ เพราะมีทุนของสหกรณ์ประมาณหนึ่งในสามของหนี้สิน ดังนั้น สหกรณ์ควรมีการบริหารจัดการเงินทุนให้เหมาะสม เพื่อให้สหกรณ์ดำรงอยู่ได้ และมีผลตอบแทนกลับคืนสู่สหกรณ์

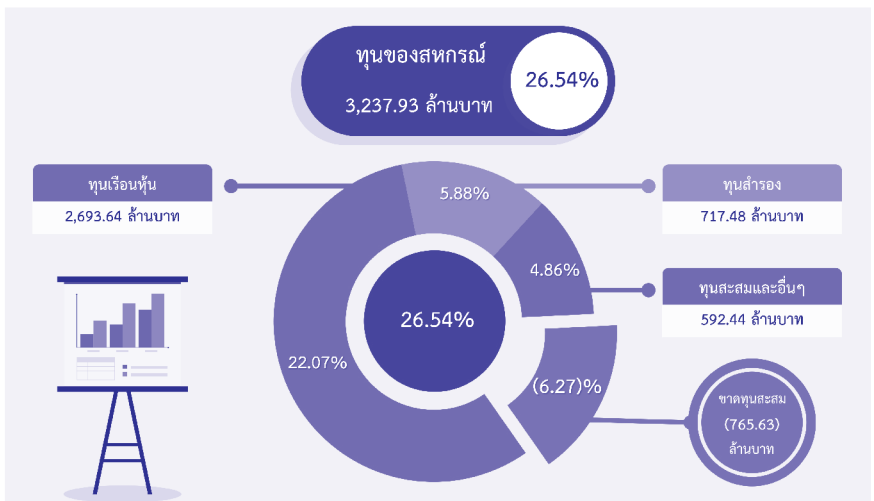
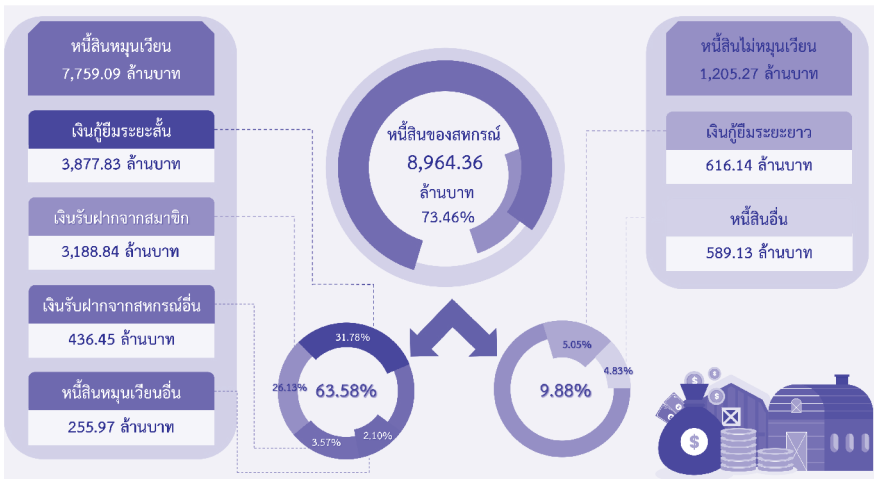

สหกรณ์นิคมมีสินทรัพย์ทั้งสิ้น 12,202.29 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อน ร้อยละ 0.26 ประกอบด้วย เงินสดและเงินฝากธนาคาร ร้อยละ 14.39 เงินฝากสหกรณ์อื่น ร้อยละ 1.43 เงินลงทุน ร้อยละ 0.09 ลูกหนี้เงินให้กู้ยืม ร้อยละ 64.38 สินค้ำคงเหลือ ร้อยละ 2.30 ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ร้อยละ 9.79 และสินทรัพย์อื่น ร้อยละ 7.62

เมื่อพิจารณาการใช้ไปของเงินทุน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นการให้เงินกู้ยืม 7,855.59 ล้านบาท หรือร้อยละ 64.34 ของสินทรัพย์ทั้งสิ้น แบ่งเป็น ลูกหนี้เงินให้กู้ยืมระยะสั้น-สุทธิ 5,330.97 ล้านบาท หรือร้อยละ 43.69 และ ลูกหนี้เงินให้กู้ยืมระยะยาว-สุทธิ 2,524.62 ล้านบาท หรือร้อยละ 20.69 การที่สหกรณ์ปล่อยสินเชื่อให้กับสมาชิกเพื่อให้สมาชิกมี ทุนในการประกอบอาชีพ รองลงมาเป็นที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ จำนวน 1,194.98 ล้านบาท ร้อยละ 9.79 ของสินทรัพย์ทั้งสิ้น

หนี้สินของสหกรณ์ 8,964.36 ล้านบาท

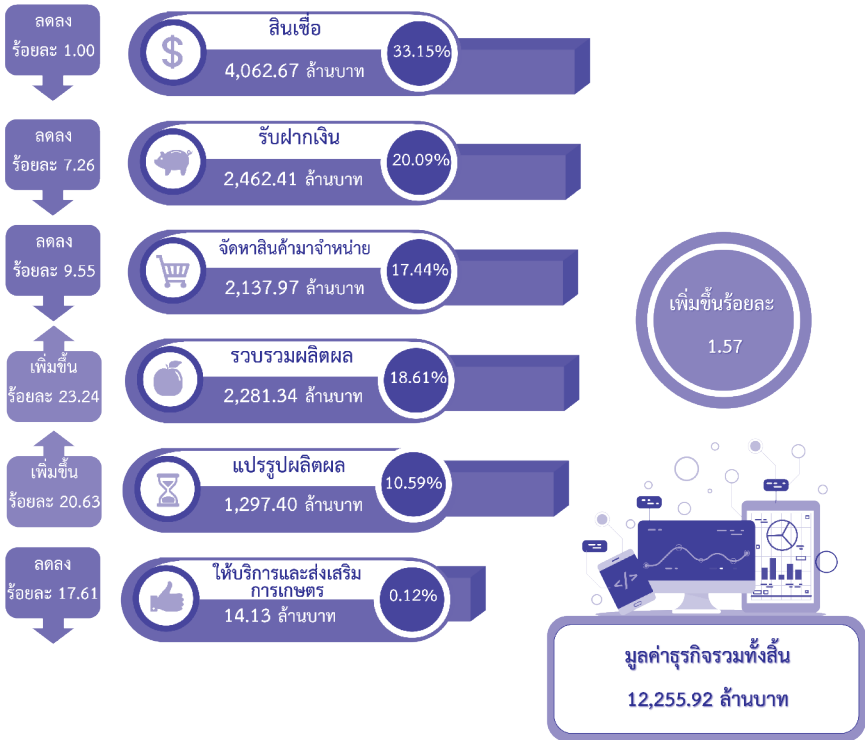
ทุนดำเนินงานของสหกรณ์นิคมมาจากการก่อหนี้ทั้งภายในและภายนอกสหกรณ์และ
 ทุนของสหกรณ์ โดยมีหนี้สิน 8,964.36 ล้านบาท หรือร้อยละ 73.46 ของทุนดำเนินงาน ประกอบด้วย
 หนี้สินหมุนเวียน 7,759.09 ล้านบาท หรือร้อยละ 63.58 และหนี้สินไม่หมุนเวียน 1,205.27 ล้านบาท
 หรือร้อยละ 9.88 ส่วนทุนของสหกรณ์นิคม 3,237.93 ล้านบาท หรือร้อยละ 26.54 ของทุนดำเนินงาน

ที่มาของทุนดำเนินงานสหกรณ์นิคม พบว่า หนี้สินส่วนใหญ่เป็นเงินกู้ยืมระยะสั้น 3,877.83
 ล้านบาท หรือ ร้อยละ 31.78 ของทุนดำเนินงาน และทุนของสหกรณ์ส่วนใหญ่เป็นทุนเรือนหุ้น
 2,693.64 ล้านบาท หรือร้อยละ 22.07 ของทุนดำเนินงาน

โดยมีเงินฝากของสมาชิกและทุนเรือนหุ้นรวมกัน ร้อยละ 48.20 ของทุนดำเนินงาน
 แสดงว่าสมาชิกมีเงินออมไว้กับสหกรณ์เกือบครึ่งหนึ่งของทุนดำเนินงาน ส่วนเงินสดและเงินฝาก
 ร้อยละ 15.82 ของทุนดำเนินงาน รองรับการเบิกถอนเงินของสมาชิกและหมุนเวียนในกิจการ
 ของสหกรณ์

การดำเนินงานธุรกิจ

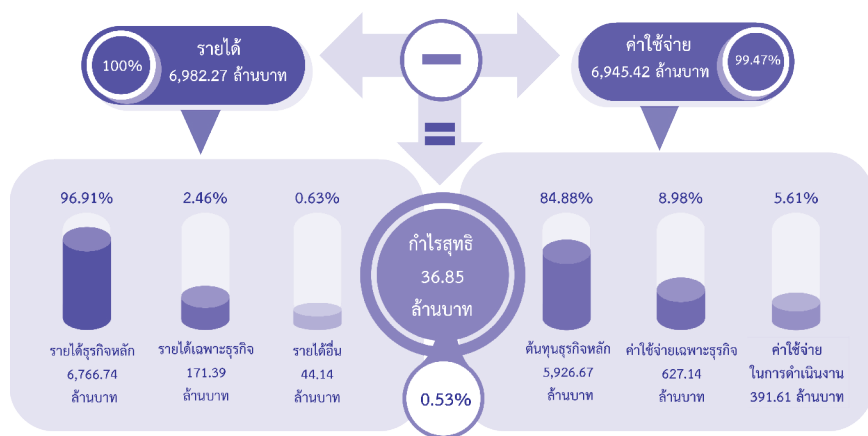
สหกรณ์นิคมดำเนินธุรกิจ มีมูลค่ารวม 12,255.92 ล้านบาท ประกอบด้วย ธุรกิจสินเชื่อ จำนวน 4,062.67 ล้านบาท หรือร้อยละ 33.15 ธุรกิจรับฝากเงิน จำนวน 2,462.41 ล้านบาท หรือร้อยละ 20.09 ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย จำนวน 2,137.97 ล้านบาท หรือร้อยละ 17.44 ธุรกิจรวบรวมผลผลิต จำนวน 2,281.34 ล้านบาท หรือร้อยละ 18.61 ธุรกิจแปรรูปผลผลิต 1,297.40 ล้านบาท หรือร้อยละ 10.59 และธุรกิจให้บริการและส่งเสริมการเกษตร จำนวน 14.13 ล้านบาท หรือร้อยละ 0.12 ของมูลค่าธุรกิจรวม โดยสหกรณ์นิคมมีธุรกิจที่เพิ่มขึ้นจากปีก่อนอยู่ 2 ธุรกิจ ประกอบด้วย ธุรกิจรวบรวมผลผลิต เพิ่มขึ้นร้อยละ 23.24 และธุรกิจแปรรูปผลผลิต เพิ่มขึ้นร้อยละ 20.63

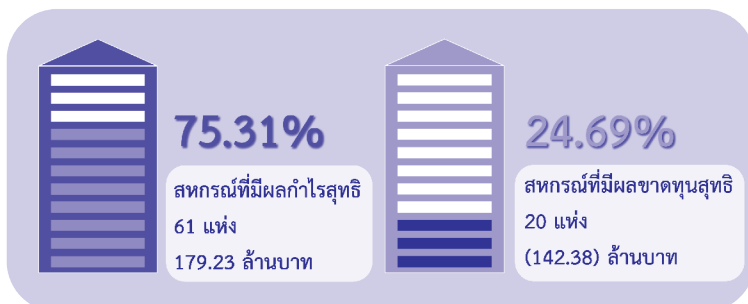
มูลค่าธุรกิจรวมของสหกรณ์นิคม ในรอบ 5 ปี ที่ผ่านมา (ปี 2560 – 2564) พบว่า สหกรณ์นิคมมีมูลค่าธุรกิจรวมไม่แตกต่างกันมาก ซึ่งในปี 2564 ที่มูลค่าธุรกิจรวมเพิ่มขึ้นจากปีก่อนมาอยู่ที่ 12,255.92 ล้านบาท แต่คาดการณ์ว่า ในปี 2565 สหกรณ์นิคมจะมีมูลค่าธุรกิจลดลงจากปี 2564 อยู่ที่ 11,301.86 ล้านบาท จะเห็นได้ว่าการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าธุรกิจรวมที่ผ่านมา มีการเพิ่มขึ้นหรือลดลงเพียงเล็กน้อย

ผลการดำเนินงาน

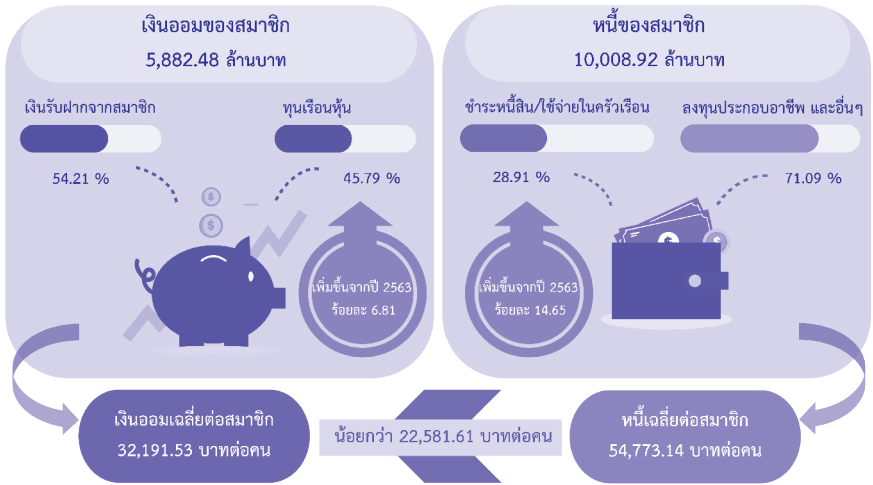

สหกรณ์นิคมมีรายได้รวม 6,982.27 ล้านบาท และมีค่าใช้จ่ายรวม 6,945.42 ล้านบาท ซึ่งสหกรณ์นิคมมีรายได้มากกว่าค่าใช้จ่ายรวม ทำให้มีกำไรสุทธิ จำนวน 36.85 ล้านบาท โดยรายได้ส่วนใหญ่มาจาก รายได้ธุรกิจหลัก ร้อยละ 96.91 ของรายได้ทั้งสิ้น รองลงมาเป็นรายได้เฉพาะธุรกิจ ร้อยละ 2.46 ของรายได้ทั้งสิ้น ส่วนค่าใช้จ่ายของสหกรณ์นิคม ส่วนใหญ่เป็นต้นทุนธุรกิจหลัก ร้อยละ 84.88 ของรายได้ทั้งสิ้น รองลงมาเป็นค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจ ร้อยละ 8.98 ของรายได้ทั้งสิ้น มีกำไรขั้นต้นอยู่ที่ 840.07 ล้านบาท แต่มีค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจ 627.14 ล้านบาท เห็นได้ว่า ค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจเป็นตัวสำคัญที่มีผลกระทบต่อกำไรสุทธิของสหกรณ์นิคม ดังนั้นผู้บริหารสหกรณ์นิคมต้องควบคุมค่าใช้จ่ายธุรกิจให้ต่ำกว่านี้ เพื่อให้สหกรณ์นิคมมีกำไรสุทธิเพิ่มขึ้น โดยในปีนี้ สหกรณ์นิคมมีกำไรเพิ่มขึ้นจากปีก่อน ร้อยละ 0.53 ส่วนใหญ่สหกรณ์นิคมมีสหกรณ์ที่มีผลกำไรสุทธิ 61 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 75.31 ของจำนวนสหกรณ์นิคมทั้งสิ้น และมีสหกรณ์ที่มีผลขาดทุนสุทธิ 20 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 24.69 ของจำนวนสหกรณ์นิคมทั้งสิ้น

เงินออมและหนี้ต่อสมาชิก

สมาชิกสหกรณ์นิคมมีเงินออมไว้กับสหกรณ์ 5,882.48 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ร้อยละ 6.81 และมีภาระหนี้กับสหกรณ์ 10,008.92 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ร้อยละ 14.65 ในภาพรวมสมาชิกสหกรณ์นิคม ยังคงสนใจออมเงินไว้กับสหกรณ์ และยังคงการกู้เงินจากสหกรณ์ เนื่องจากในด้านของเงินออม สมาชิกคาดหวังผลตอบแทนในรูปแบบของเงินปันผลจากการถือหุ้นและอัตราดอกเบี้ยรับจากเงินฝากสหกรณ์ที่มากกว่าการนำไปลงทุนกับสถาบันการเงินอื่น ส่วนในด้านการกู้เงิน สมาชิกสหกรณ์นิคมสามารถจ่ายชำระหนี้คืนให้กับสหกรณ์ด้วยจำนวนงวดที่มากกว่าสถาบันการเงินอื่น และอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมของสหกรณ์นิคมต่ำกว่าสถาบันการเงินอื่น

จากจำนวนหนี้ของสมาชิกที่มีมากกว่าจำนวนเงินออมของสมาชิก ทำให้เงินออมเฉลี่ยต่อสมาชิกน้อยกว่าหนี้เฉลี่ยต่อสมาชิก โดยเงินออมเฉลี่ยต่อสมาชิก จำนวน 32,191.53 บาท ส่วนหนี้เฉลี่ยต่อสมาชิก จำนวน 54,773.14 บาท ดังนั้น สมาชิกมีเงินออมเฉลี่ยน้อยกว่าหนี้เฉลี่ยต่อสมาชิก จำนวน 22,581.61 บาท

สหกรณ์นิคมเป็นสหกรณ์การเกษตรในรูปแบบหนึ่ง ที่มีการดำเนินการจัดสรรที่ดินทำกิน ให้ราษฎร การจัดสร้างปัจจัยพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวกให้ผู้อยู่อาศัยควบคู่ไปกับการ ดำเนินการจัดหาสินเชื่อ ปัจจัย การผลิตและสิ่งของที่จำเป็น การแปรรูปการเกษตร การส่งเสริมอาชีพ รวมทั้งกิจการให้บริการสาธารณูปโภคแก่สมาชิก

สารสนเทศทางการเงินของสหกรณ์นิคม เป็นส่วนหนึ่งของการวิเคราะห์ข้อมูลจากผลการ ดำเนินงาน และฐานะการเงินของสหกรณ์นิคมทั่วประเทศ ประจำปี 2564 โดยรวบรวมข้อมูล สิ้นสุด วันที่ 30 กันยายน 2564 มีจำนวนสหกรณ์นิคม (ไม่รวมชุมนุมสหกรณ์นิคม) ที่ดำเนินธุรกิจ ไม่ดำเนินธุรกิจ หยุดดำเนินธุรกิจ ทั้งสิ้น 81 แห่ง มีสมาชิก 182,734 คน ส่วนใหญ่ประสบความสำเร็จ ในการดำเนินงานโดยมีผลกำไรสุทธิจำนวน 61 แห่ง หรือร้อยละ 75.31 ของจำนวนสหกรณ์นิคม ทั้งสิ้น มูลค่าสินทรัพย์รวม 12,202.29 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ร้อยละ 1.57

การดำเนินธุรกิจในรอบปี 2564 มีมูลค่าธุรกิจทั้งสิ้น 12,255.92 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ร้อยละ 1.57 พบว่าธุรกิจสินเชื่อมีมูลค่าธุรกิจสูงสุด หรือร้อยละ 33.15 ของมูลค่าธุรกิจทั้งสิ้น ผลการ ดำเนินงานมีรายได้รวม 6,982.27 ล้านบาท ค่าใช้จ่ายรวม 6,945.42 ล้านบาท มีผลกำไรสุทธิ 36.85 ล้านบาท หรือร้อยละ 0.53 ของรายได้รวมทั้งสิ้น โดยมีทุนดำเนินงานทั้งสิ้น 12,202.29 ล้านบาท มาจากหนี้สิน ร้อยละ 73.46 ของทุนดำเนินงาน ส่วนใหญ่เป็นเงินกู้ยืมระยะสั้น ร้อยละ 31.78 และ เงินรับฝากจากสมาชิก ร้อยละ 26.13 ส่วนที่มาจากทุนของสหกรณ์ ร้อยละ 26.54 ของทุนดำเนินงาน ทั้งสิ้น ด้านสินทรัพย์ส่วนใหญ่เป็นเงินให้กู้ยืมแก่สมาชิก-สุทธิ ร้อยละ 63.78 นอกจากนี้ เป็นเงินสด และเงินฝากธนาคาร ร้อยละ 14.39 และที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ร้อยละ 9.79 ของสินทรัพย์ทั้งสิ้น

สหกรณ์นิคม ควรมีการบริหารจัดการลูกหนี้ให้ชำระหนี้ให้เป็นไปตามกำหนด เพื่อให้สหกรณ์ มีเงินทุนหมุนเวียนในการรักษาสภาพคล่องของสหกรณ์ รวมทั้งสะสมทุนสำรองเพื่อรองรับความเสี่ยง ให้กับเจ้าหนี้ ตลอดจนควบคุมค่าใช้จ่ายให้สัมพันธ์กับรายได้เพื่อให้มีผลกำไรเพิ่มขึ้น

สารสนเทศทางการเงิน

- สหกรณ์ร้านค้า -

ประจำปี 2564

สหกรณ์ร้านค้า เป็นสหกรณ์ที่ผู้บริโภครวมกันจัดตั้งขึ้นเพื่อจัดหาสินค้าเครื่องอุปโภคและบริโภค มาจำหน่ายแก่สมาชิกและบุคคลทั่วไป เพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนในการซื้อเครื่องอุปโภคและบริโภค และส่งเสริมความเป็นอยู่ของสมาชิกให้ดีขึ้น

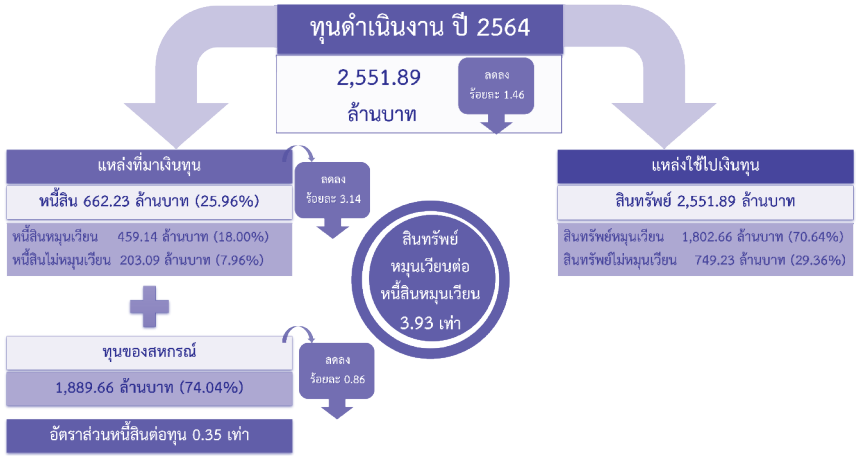
จำนวนสหกรณ์และจำนวนสมาชิก

จำนวนสหกรณ์ร้านค้าตามทะเบียน มี 181 แห่ง จำแนกออกเป็น ดำเนินธุรกิจ 117 แห่ง ไม่ได้ดำเนินธุรกิจ 1 แห่ง หยุดดำเนินธุรกิจ 1 แห่ง ข้าราชการ 61 แห่ง และเลิก 1 แห่ง ซึ่งเป็นจำนวนสหกรณ์ที่ต้องตรวจสอบ ได้แก่ ข้าราชการ และเลิก ร้อยละ 34.25 ของจำนวนสหกรณ์ร้านค้าตามทะเบียน โดยรวบรวมข้อมูลทางการเงิน ณ วันที่ 30 กันยายน 2564 จากรายงานการสอบบัญชีของสหกรณ์ร้านค้าที่ได้รับการตรวจสอบและแสดงความคิดเห็นต่องบการเงินเสร็จเรียบร้อยแล้ว มีจำนวนสหกรณ์ทั้งสิ้น 108 แห่ง หรือร้อยละ 90.75 ของจำนวนสหกรณ์ที่ต้องได้รับการตรวจสอบ และมีจำนวนสมาชิกคงเหลือทั้งสิ้น 662,340 คน ลดลงจากปีก่อน ร้อยละ 0.34

การบริหารเงินทุน

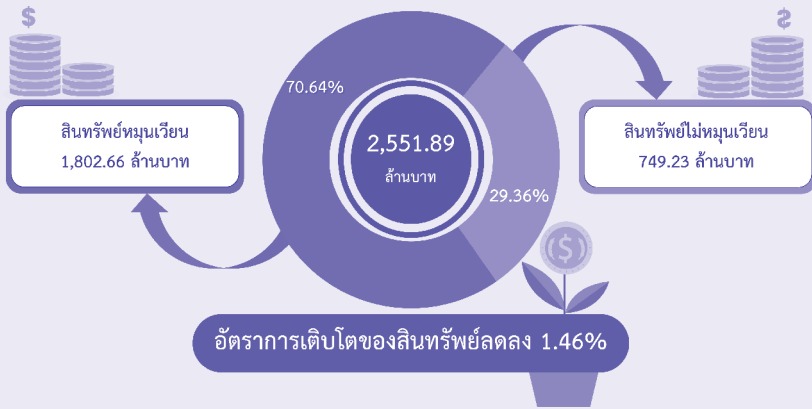

การพิจารณาทุนดำเนินงานของสหกรณ์ร้านค้าประกอบด้วยแหล่งที่มาเงินทุนและแหล่งใช้ไปเงินทุน เพื่อให้ทราบว่าแหล่งที่มาของเงินทุนเป็นการก่อหนี้สิน ร้อยละ 25.96 และทุนของสหกรณ์ ร้อยละ 74.04 แล้วนำไปลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียน ร้อยละ 70.64 และสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน ร้อยละ 29.36 สหกรณ์จะมีการบริหารจัดการอย่างไร เพื่อให้สหกรณ์ดำรงอยู่ได้ และมีผลตอบแทน

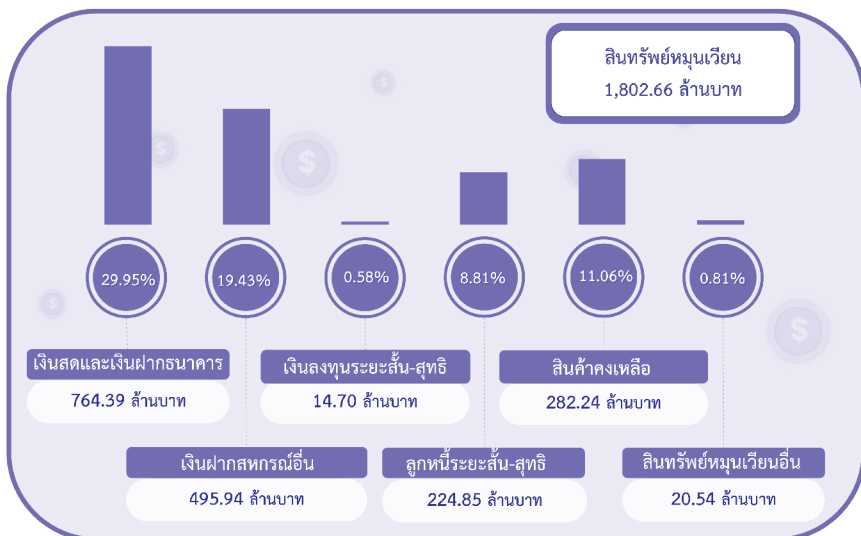
สหกรณ์ร้านค้ามีทุนดำเนินงานทั้งสิ้น 2,551.89 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อน ร้อยละ 1.46 ประกอบด้วย หนี้สิน จำนวนเงิน 662.23 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อน ร้อยละ 3.14 และทุนของสหกรณ์ จำนวนเงิน 1,889.66 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อน ร้อยละ 0.86 เมื่อพิจารณาแหล่งที่มาของเงินทุนสหกรณ์ร้านค้า พบว่า อัตรส่วนหนี้สินต่อทุน เท่ากับ 0.35 เท่า สหกรณ์ร้านค้ามีหนี้สินประมาณหนึ่งในสามของทุนของสหกรณ์ แสดงให้เห็นว่าทุนของสหกรณ์มีมากพอที่จะไปชำระหนี้ได้เมื่อถึงกำหนดเวลาที่จะต้องชำระหนี้

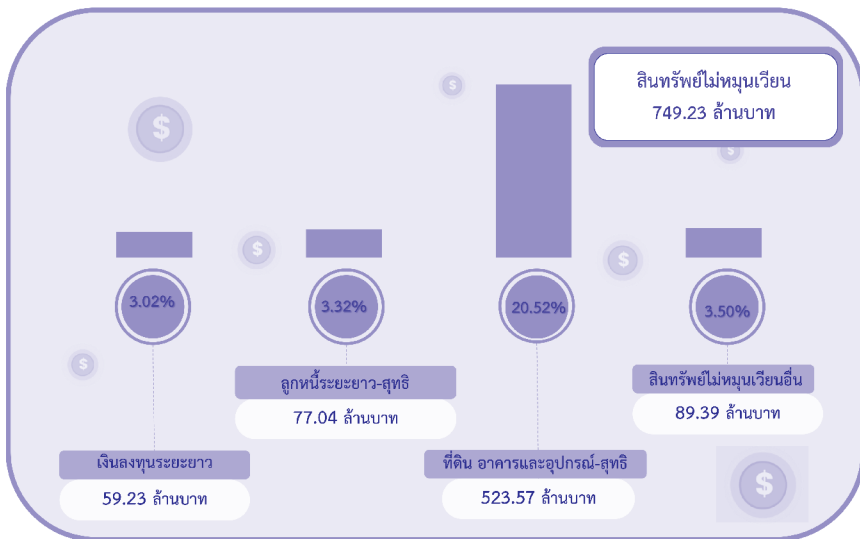
เมื่อพิจารณาจากอัตรส่วนทุนหมุนเวียน (สินทรัพย์หมุนเวียนต่อหนี้สินหมุนเวียน) เท่ากับ 3.93 เท่า แสดงว่าสหกรณ์ร้านค้ามีสินทรัพย์หมุนเวียนเกือบสี่เท่าของหนี้สินหมุนเวียน และมีเงินสดและเงินฝากเกือบครึ่งหนึ่งของทุนดำเนินงาน หากเมื่อถึงเวลาต้องจ่ายชำระหนี้ตามกำหนด สหกรณ์ร้านค้าก็มีเงินเพียงพอที่จะจ่ายหนี้ได้หรือปิดหนี้ก็ย่อมได้ การที่มีสภาพคล่องมากเกินไป ย่อมมีทั้งข้อดีและข้อเสีย ข้อดีเมื่อสหกรณ์ไปกู้ยืมเงินจากภายนอก เจ้าหนี้ย่อมมีความเชื่อมั่นที่จะได้รับเงินต้นคืนพร้อมดอกเบี้ยจากสหกรณ์ สำหรับข้อเสียก็คือเสียโอกาสในการลงทุนเนื่องจากมีเงินสดและเงินฝากมากเกินไป แต่ทั้งนี้ในการนำเงินไปลงทุนต้องคำนึงถึงความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นด้วยในทางตรงกันข้ามการที่มีสภาพคล่องน้อยเกินไป เจ้าหนี้ย่อมมีความกังวลใจว่าจะได้รับเงินต้นคืนหรือไม่ แต่สำหรับสหกรณ์ร้านค้าเงินสดและเงินฝากมีความจำเป็นเพื่อใช้ในการจัดหาสินค้าอุปโภคและบริโภคมาจำหน่ายให้แก่สมาชิกและประชาชนทั่วไปและเป็นทุนหมุนเวียนในการดำเนินกิจการ

สินทรัพย์ ปี 2564 จำนวนเงิน 2,551.89 ล้านบาท

สหกรณ์ร้านค้ามีสินทรัพย์ทั้งสิ้น 2,551.89 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อน ร้อยละ 1.46 ประกอบด้วย สินทรัพย์ทมนเวียน จำนวนเงิน 1,802.66 ล้านบาท และสินทรัพย์ไม่ทมนเวียน จำนวนเงิน 749.23 ล้านบาท เมื่อพิจารณาการใช้ไปของเงินทุน พบว่า สหกรณ์ร้านค้ามีเงินทมนเวียนที่มีส่วนใหญ่มากกับสินทรัพย์ทมนเวียนถึงร้อยละ 70.64 โดยเป็นเงินสดและเงินฝาก ร้อยละ 69.91 ของสินทรัพย์ทมนเวียน หรือ ร้อยละ 49.38 ของสินทรัพย์ทั้งสิ้น

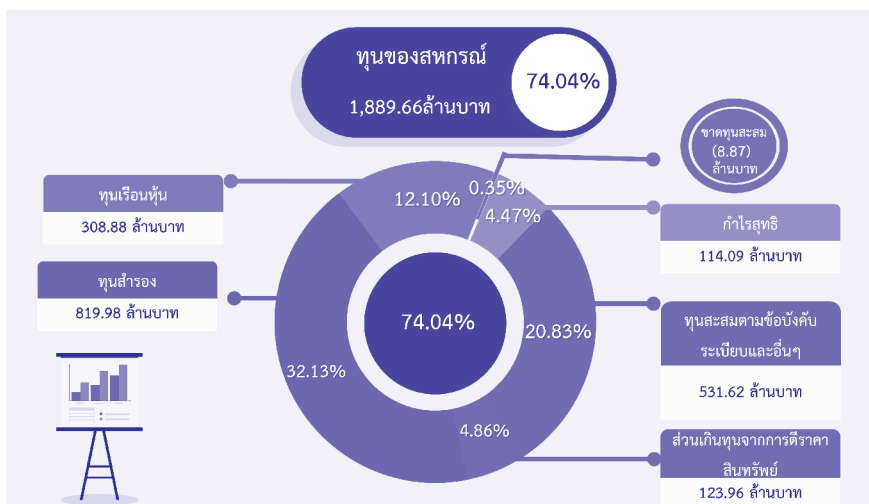
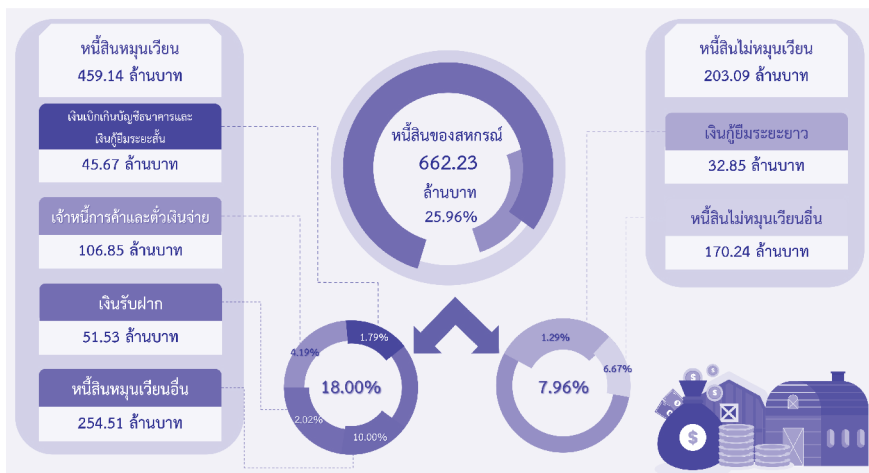

สหกรณ์ร้านค้านำเงินทุนไปใช้ในสินทรัพย์หมุนเวียน จำนวนเงิน 1,802.66 ล้านบาท หรือร้อยละ 70.64 ของสินทรัพย์ทั้งสิ้น โดยส่วนใหญ่เป็นเงินสดและเงินฝาก รองลงมาเป็นสินค้าคงเหลือ ลูกหนี้ระยะสั้น-สุทธิ สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น และเงินลงทุนระยะสั้น-สุทธิ ตามลำดับ ส่วนสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน จำนวน 749.23 ล้านบาท หรือร้อยละ 29.36 ของสินทรัพย์ทั้งสิ้น โดยส่วนใหญ่เป็นที่ดิน อาคารและอุปกรณ์-สุทธิ รองลงมาเป็นสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น ลูกหนี้ระยะยาว-สุทธิ และเงินลงทุนระยะยาว ตามลำดับ

สหกรณ์ร้านค้านำเงินทุนที่มีไปลงทุนในเงินสดและเงินฝากเกือบครึ่งหนึ่งของสินทรัพย์ที่มีทั้งหมด รองลงมาเป็นที่ดิน อาคารและอุปกรณ์-สุทธิ แต่ก็มีในเงินลงทุนระยะสั้นและระยะยาวเพียงเล็กน้อย ร้อยละ 0.58 และ 3.32 ตามลำดับ เหตุผลที่สหกรณ์ร้านค้ามีเงินสดและเงินฝากไว้มากเพื่อจะช่วยเหลือสมาชิก ด้านจัดหาสินค้าอุปโภคและบริโภคมาจำหน่าย โดยร้านค้าจำเป็นต้องมีทุนหมุนเวียนเพื่อให้เกิดสภาพคล่องในการจัดหาสินค้ามาจำหน่าย และเงินหมุนเวียนในการดำเนินกิจการซื้อและขาย

หนี้สิน ปี 2564 จำนวนเงิน 662.23 ล้านบาท

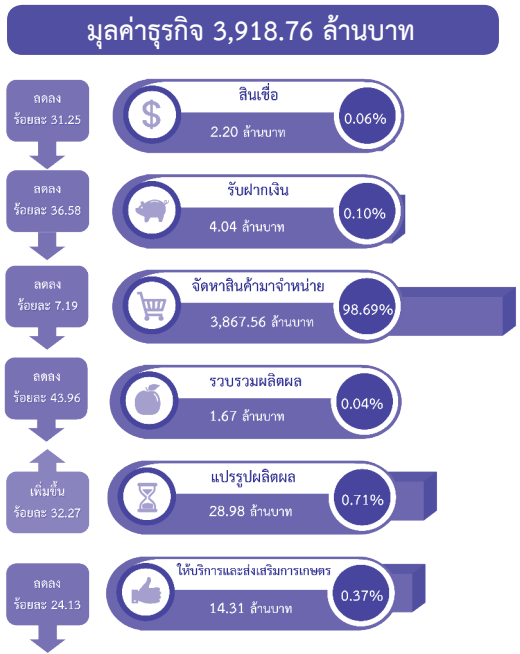

ทุนดำเนินงานของสหกรณ์ร้านค้ามาจากหนี้สินและทุนของสหกรณ์ โดยเป็นทุนของสหกรณ์ถึงร้อยละ 74.04 ของทุนดำเนินงาน ซึ่งมากกว่าหนี้สินของสหกรณ์ที่มีเพียงร้อยละ 25.96 ของทุนดำเนินงานในอัตราส่วนหนี้สินต่อทุน 0.35 เท่า แสดงให้เห็นว่าทุนของสหกรณ์มีเพียงพอที่จะจ่ายหนี้ได้ เพราะทุนของสหกรณ์มีประมาณ 3 เท่าของหนี้สินทั้งสิ้น นอกจากนี้สหกรณ์ยังมีทุนสำรองเกือบหนึ่งในสามของทุนดำเนินงาน เพื่อใช้ไถ่ยามฉุกเฉินตามวัตถุประสงค์ของทุนสำรอง

การดำเนินงานธุรกิจ

สหกรณ์ร้านค้าดำเนินธุรกิจทั้งหมด 6 ด้าน มีมูลค่ารวม 3,918.76 ล้านบาท ซึ่งมูลค่าธุรกิจลดลงจากปีก่อน ร้อยละ 15.12 โดยมูลค่าธุรกิจเกือบทั้งหมดเป็นของธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่ายถึงร้อยละ 98.69 ของมูลค่าธุรกิจทั้งสิ้น ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 1.31 จะเป็นธุรกิจแปรรูปผลิตภัณฑ์ ธุรกิจให้บริการและส่งเสริมการเกษตร ธุรกิจรับฝากเงิน ธุรกิจสินเชื่อ และธุรกิจรวบรวมผลิตภัณฑ์ หากพิจารณาการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ร้านค้า ปี 2564 พบว่า สหกรณ์ร้านค้ามีธุรกิจแปรรูปผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าเพิ่มขึ้น ส่วนที่เหลืออีก 5 ธุรกิจ มีมูลค่าลดลง โดยเฉพาะธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่ายเป็นธุรกิจหลักของสหกรณ์ร้านค้า

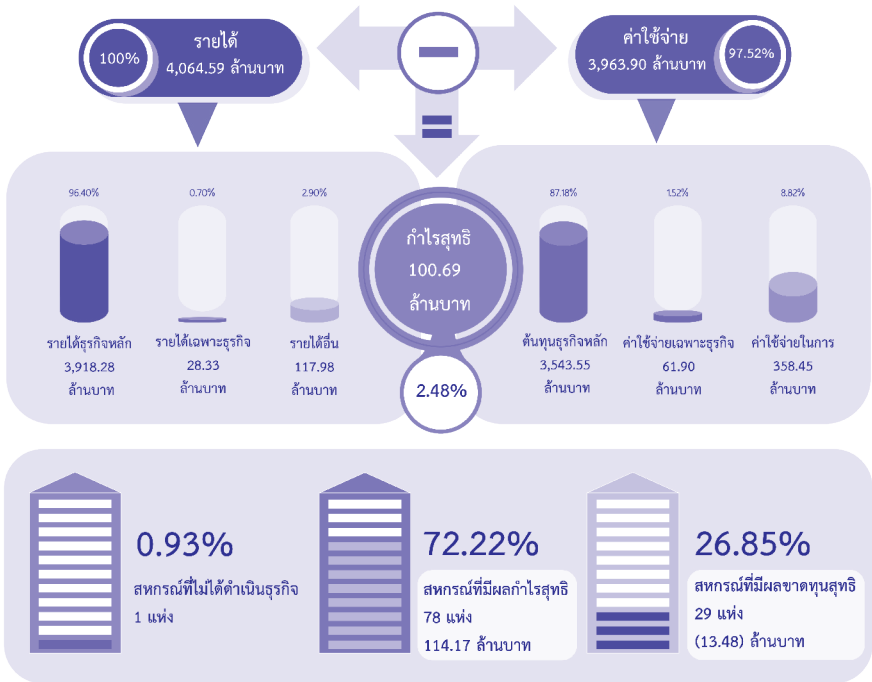
มูลค่าธุรกิจของสหกรณ์ร้านค้า ในรอบ 5 ปี (ปี 2560 – 2564) และคาดการณ์ปี 2565

มูลค่าธุรกิจรวมของสหกรณ์ร้านค้า ในรอบ 5 ปี ที่ผ่านมา (ปี 2560 – 2564) พบว่า สหกรณ์ร้านค้า มีมูลค่าธุรกิจรวมมีแนวโน้มลดลง และคาดการณ์ว่า ในปี 2565 สหกรณ์ร้านค้าจะมีมูลค่าธุรกิจรวมลดลง อยู่ที่ประมาณ 3,624.73 ล้านบาท เนื่องด้วยผู้ซื้อมีทางเลือกมากขึ้นในการ

จับจ่ายใช้สอย และร้านสะดวกซื้อที่เกิดขึ้นอย่างมากมายในปัจจุบัน ที่เปิดให้บริการตลอด 24 ชั่วโมง แล้วยังมีบริการสั่งซื้อทางออนไลน์พร้อมส่งถึงที่บ้าน ที่ทำงาน หรือที่ต่างๆ นอกจากนี้มาตรการของรัฐบาลที่ออกมากระตุ้นเศรษฐกิจ เช่น โครงการคนละครึ่ง ที่สหกรณ์ร้านค้าไม่สามารถเข้าร่วมโครงการได้ ทำให้ผู้ซื้อไปใช้กับร้านค้าอื่นที่เข้าร่วมโครงการ

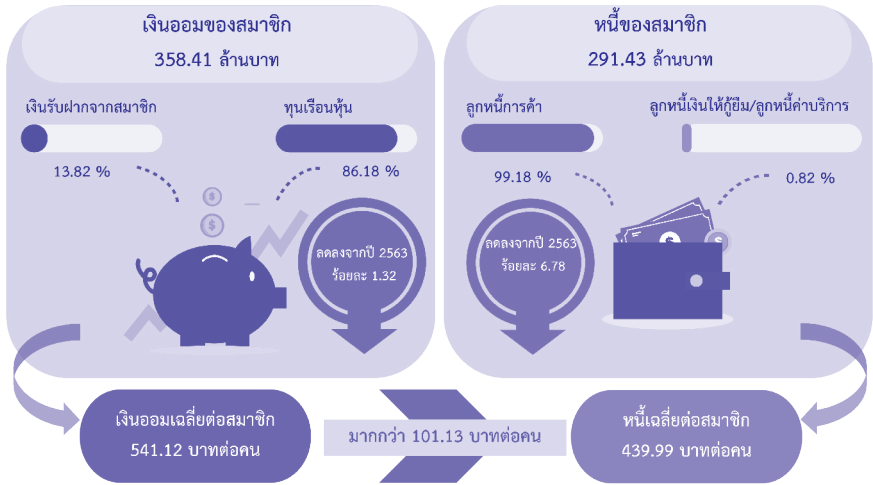
ผลการดำเนินงาน

ผลการดำเนินงานของสหกรณ์ร้านค้าภาพรวมปี 2564 มีกำไรสุทธิ 100.69 ล้านบาท หรือร้อยละ 2.48 ของรายได้ทั้งสิ้น และมีกำไรสุทธิลดลงร้อยละ 51.28 โดยจำนวนสหกรณ์ร้านค้าเกือบสามในสี่มีผลกำไรสุทธิ ร้อยละ 72.22 ของจำนวนสหกรณ์ร้านค้าทั้งสิ้น หากวิเคราะห์รายได้และค่าใช้จ่ายของสหกรณ์ร้านค้า พบว่าส่วนใหญ่มาจากรายได้ธุรกิจหลัก ร้อยละ 96.40 ของรายได้ทั้งสิ้น และค่าใช้จ่ายธุรกิจหลัก ร้อยละ 87.18 ของรายได้ทั้งสิ้น เมื่อนำมาคำนวณเป็นกำไรขั้นต้นแล้วได้เท่ากับ 374.73 ล้านบาท หรือ ร้อยละ 9.56 ของรายได้ธุรกิจหลัก เห็นได้ว่าค่าใช้จ่ายธุรกิจหลักเป็นตัวสำคัญที่มีผลกระทบต่อกำไรสุทธิของสหกรณ์ร้านค้า ดังนั้นผู้บริหารสหกรณ์ร้านค้าต้องควบคุมค่าใช้จ่ายธุรกิจให้ต่ำกว่านี้ เพื่อให้สหกรณ์ร้านค้ามีกำไรสุทธิเพิ่มขึ้น

เงินออมต่อสมาชิก หนี้สินต่อสมาชิก

ทุนดำเนินงานของสหกรณ์ร้านค้า 2,551.89 ล้านบาท เป็นเงินออมของสมาชิก 358.41 ล้านบาท และหนี้ของสมาชิก 291.43 ล้านบาท ทำให้โดยเฉลี่ยแล้วสมาชิกมีเงินออม 541.12 บาทต่อคน และหนี้ 439.99 บาทต่อคน ในภาพรวมเงินออมของสมาชิกลดลงจากปีก่อน อาจเนื่องมาจากจำนวนสมาชิกที่ลดลง ปัญหาการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่ทำให้สมาชิกมีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นในการจัดหาสิ่งของเครื่องใช้ในการดูแลตัวเองและครอบครัวให้ห่างไกลจาก COVID-19

unสรุป

สหกรณ์ร้านค้าเป็นสหกรณ์ที่ผู้ประกอบการร่วมกันจัดตั้งขึ้นเพื่อจัดหาสินค้าเครื่องอุปโภคและบริโภคมาจำหน่ายแก่สมาชิกและบุคคลทั่วไป เพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนในการซื้อเครื่องอุปโภคและบริโภค และส่งเสริมความเป็นอยู่ของสมาชิกให้ดีขึ้น

จำนวนสหกรณ์ร้านค้าตามทะเบียน มี 181 แห่ง ซึ่งเป็นจำนวนสหกรณ์ที่ไม่ต้องตรวจสอบร้อยละ 34.25 จากรายงานการสอบบัญชีของสหกรณ์ร้านค้าที่ได้รับการตรวจสอบและแสดงความเห็นต่อการเงินเสร็จเรียบร้อยแล้ว โดยรวบรวมข้อมูลทางการเงิน ณ วันที่ 30 กันยายน 2564 มีจำนวนสหกรณ์ทั้งสิ้น 108 แห่ง โดยมีจำนวนสมาชิกคงเหลือทั้งสิ้น 662,340 คน ลดลงจากปีก่อน ร้อยละ 0.34

สหกรณ์ร้านค้ามีทุนดำเนินงานทั้งสิ้น 2,551.89 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อน ร้อยละ 1.46 ประกอบด้วย หนี้สิน จำนวนเงิน 662.23 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อน ร้อยละ 3.14 และทุนของสหกรณ์ จำนวนเงิน 1,889.66 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อน ร้อยละ 0.86 มีอัตราส่วนหนี้สินต่อทุน เท่ากับ 0.35 เท่า สหกรณ์ร้านค้ามีหนี้สินประมาณหนึ่งในสามของทุนของสหกรณ์ แสดงให้เห็นว่า ทุนของสหกรณ์มีมากพอที่จะไปชำระหนี้ได้ เมื่อถึงกำหนดเวลาที่จะต้องชำระหนี้

สหกรณ์ร้านค้ามีมูลค่าสินทรัพย์ลดลงจากปีก่อน ร้อยละ 1.46 โดยนำเงินทุนที่มีไปลงทุน ในเงินสดและเงินฝากเกือบครึ่งหนึ่งของสินทรัพย์ที่มีทั้งหมด รองลงมาเป็นที่ดิน อาคารและอุปกรณ์- สุกติ แต่ก็มีในเงินลงทุนระยะสั้นและระยะยาวเพียงเล็กน้อย ร้อยละ 0.58 และ 3.32 ตามลำดับ เหตุผลที่สหกรณ์ร้านค้ามีเงินสดและเงินฝากไว้มาก เพื่อจะช่วยเหลือสมาชิกด้านจัดหาสินค้าอุปโภค และบริโภคมาจำหน่าย โดยร้านค้าจำเป็นต้องมีทุนหมุนเวียนเพื่อให้เกิดสภาพคล่องในการจัดหาสินค้า มาจำหน่าย และเงินหมุนเวียนในการดำเนินกิจการซื้อและขาย

สหกรณ์ร้านค้าดำเนินธุรกิจ มีมูลค่ารวม 3,918.76 ล้านบาท ซึ่งมูลค่าธุรกิจลดลงจากปีก่อน ร้อยละ 15.12 โดยมูลค่าธุรกิจเกือบทั้งหมดเป็นของธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่ายถึงร้อยละ 98.69 ของมูลค่าธุรกิจทั้งสิ้น

ผลการดำเนินงานของสหกรณ์ร้านค้าภาพรวมปี 2564 มีกำไรสุทธิ 100.69 ล้านบาท หรือร้อยละ 2.48 ของรายได้ทั้งสิ้น และมีกำไรสุทธิลดลงร้อยละ 51.28 โดยจำนวนสหกรณ์ร้านค้า เกือบสามในสี่มีผลกำไรสุทธิ ร้อยละ 72.22 ของจำนวนสหกรณ์ร้านค้าทั้งสิ้น หากวิเคราะห์รายได้ และค่าใช้จ่ายของสหกรณ์ร้านค้า พบว่าส่วนใหญ่มาจากรายได้ธุรกิจหลัก ร้อยละ 96.40 ของรายได้ ทั้งหมด และค่าใช้จ่ายธุรกิจหลัก ร้อยละ 87.18 ของรายได้ทั้งสิ้น เมื่อนำมาคำนวณเป็นกำไรขั้นต้น แล้วได้เท่ากับ 374.73 ล้านบาท หรือ ร้อยละ 9.56 ของรายได้ธุรกิจหลัก เห็นได้ว่าค่าใช้จ่าย ธุรกิจหลักเป็นตัวสำคัญที่มีผลกระทบต่อกำไรสุทธิของสหกรณ์ร้านค้า ดังนั้นผู้บริหารสหกรณ์ร้านค้า ต้องควบคุมค่าใช้จ่ายธุรกิจให้ต่ำกว่านี้ เพื่อให้สหกรณ์ร้านค้ามีกำไรสุทธิเพิ่มขึ้น

สหกรณ์ร้านค้านับวันยิ่งได้รับแรงกดดันจากการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมที่มากขึ้นเรื่อยๆ เช่น การเพิ่มขึ้นของร้านสะดวกซื้อ การเปิดให้บริการตลอด 24 ชั่วโมง การสั่งซื้อออนไลน์ และการบริการจัดส่งถึงที่ เป็นต้น สหกรณ์ร้านค้าจึงไม่สามารถยึดติดกับความสำเร็จในอดีต และความได้เปรียบจากการช่วยเหลืออ้อมๆ เพราะอาจจะทำให้ไม่สนใจต่อการปรับตัวให้ทันต่อ การเปลี่ยนแปลงดังกล่าว แม้ว่าได้มีสหกรณ์ร้านค้าบางแห่งได้ปรับตัวตาม แต่ก็มีบางสหกรณ์ ที่มีการดำเนินการแบบเดิมๆ เมื่อเวลาผ่านไปเรื่อยๆ จำนวนสหกรณ์ร้านค้าที่มีอยู่ในระบบ เศรษฐกิจไทยอาจกลายเป็นสิ่งที่น่ากังวลมากขึ้น

สารสนเทศทางการเงิน

- สหกรณ์บริการ -

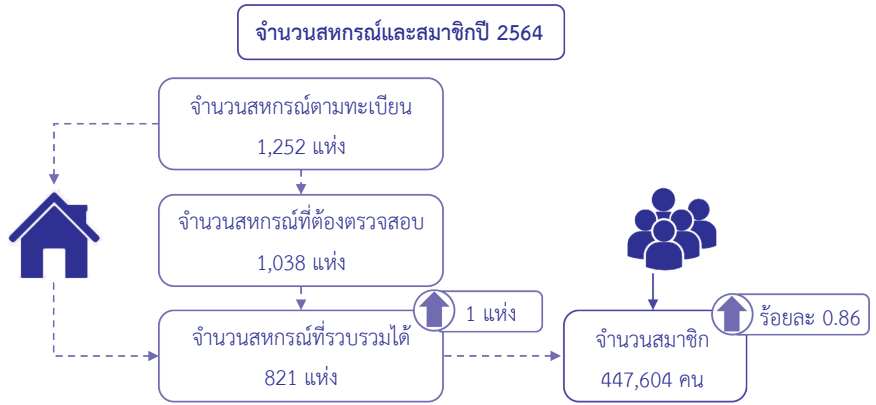
ประจำปี 2564

สหกรณ์บริการ ที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ โดยมีประชาชนไม่น้อยกว่า 10 คน ที่มีอาชีพอย่างเดียวกันได้รับความเดือดร้อนในเรื่องเดียวกันรวมตัวกันโดย ยึดหลักการ ประหยัด การช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อแก้ปัญหาาร่วมกัน และส่งเสริมให้เกิด ความมั่นคงในอาชีพ

 จำนวนสหกรณ์และสมาชิก

สหกรณ์บริการทั่วประเทศ (ไม่รวมชุมนุมบริการ) ตามทะเบียนสหกรณ์มีจำนวนทั้งสิ้น 1,252 แห่ง ประกอบด้วยสหกรณ์ที่ต้องได้รับการตรวจสอบจำนวน 1,038 แห่ง หรือร้อยละ 82.91 ตามทะเบียนสหกรณ์ โดยมีสถานะดำเนินธุรกิจจำนวน 970 แห่ง สถานะไม่ดำเนินธุรกิจจำนวน 48 แห่ง และสถานะหยุดดำเนินธุรกิจจำนวน 20 แห่ง ส่วนสหกรณ์ที่ไม่ต้องได้รับการตรวจสอบจำนวน 214 แห่ง มีสถานะชำระบัญชี จำนวน 206 แห่ง และสถานะเลิก จำนวน 8 แห่ง

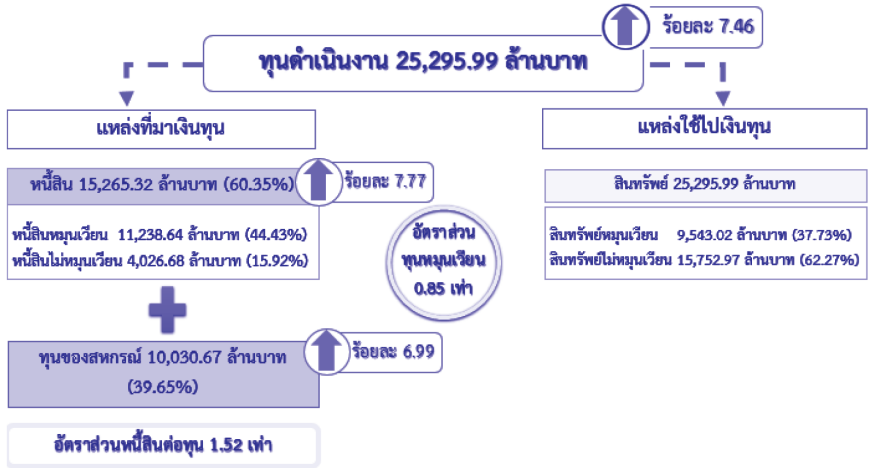

จากสหกรณ์บริการที่ต้องได้รับการตรวจสอบ สามารถรวบรวมข้อมูลสหกรณ์บริการ ที่จัดส่งงบการเงินได้ และผู้สอบบัญชีได้แสดงความเห็นต่องบการเงินเรียบร้อยแล้ว ณ วันที่ 30 กันยายน 2564 จำนวน 821 แห่ง หรือร้อยละ 79.09 ของสหกรณ์ที่ต้องตรวจสอบ เพิ่มขึ้น จากปีก่อนจำนวน 1 แห่ง มีสมาชิกที่ถือเป็นเจ้าของสหกรณ์ทำการขับเคลื่อนให้สหกรณ์ ดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ที่จดทะเบียนไว้ จำนวน 447,604 คน เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ร้อยละ 0.86 ของสมาชิกสหกรณ์ที่รวบรวมได้

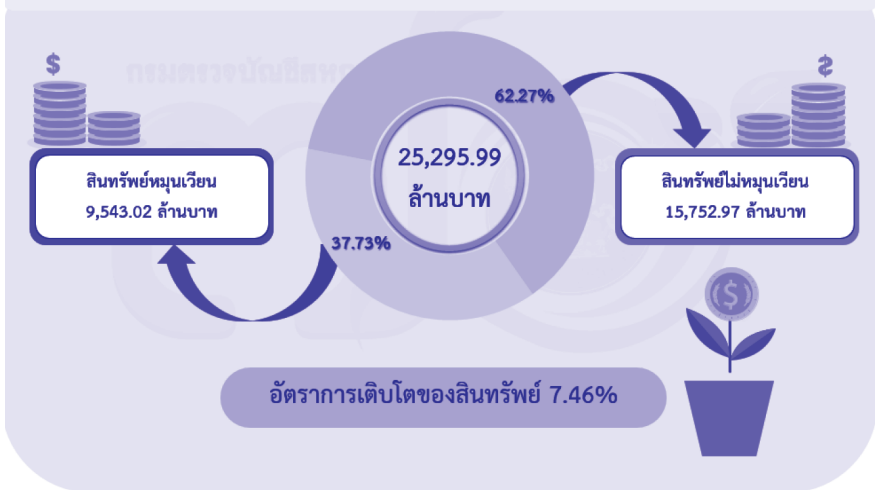
การบริหารเงินทุน

การบริหารเงินทุนของสหกรณ์บริการ เป็นการบริหารจัดการแหล่งที่มาของเงินทุนสหกรณ์ และแหล่งใช้ไปของเงินทุนสหกรณ์บริการ เพื่อสร้างมูลค่าให้สหกรณ์บริการอยู่ในระดับสูงสุด ซึ่งในมิติทางการเงินกิจกรรมต่างๆ ทางธุรกิจล้วนเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงของเงินทุนทั้งสิ้น

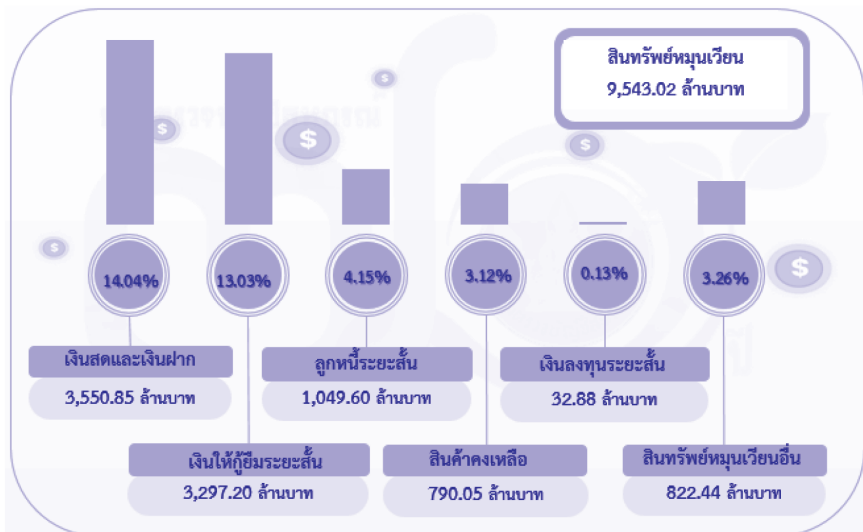

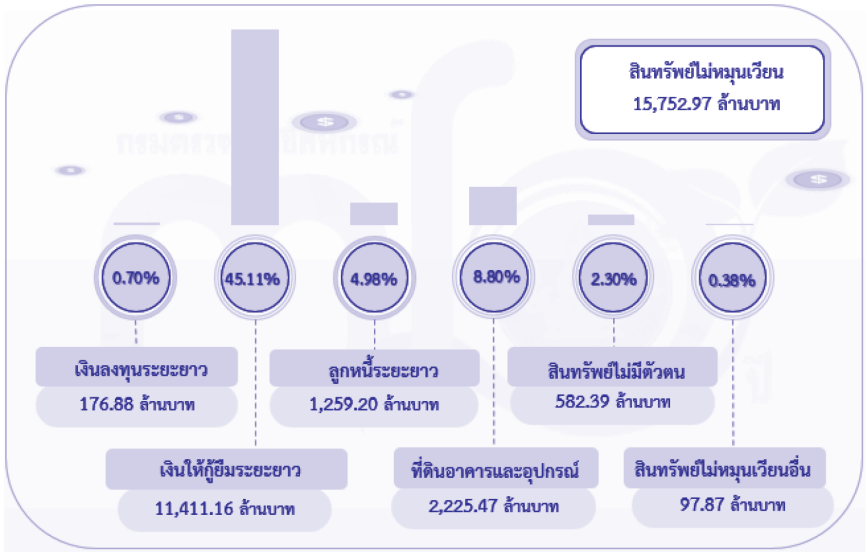
ในปี 2564 สหกรณ์บริการมีทุนดำเนินงานจำนวน 25,295.99 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ร้อยละ 7.46 แหล่งที่มาของเงินทุน ประกอบด้วย หนี้สินทั้งสิ้น 15,265.32 ล้านบาท หรือ ร้อยละ 60.35 เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ร้อยละ 7.77 และทุนของสหกรณ์ 10,030.67 ล้านบาท หรือ ร้อยละ 39.65 เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ร้อยละ 6.99 ส่วนแหล่งใช้ไปของเงินทุน ประกอบด้วย สินทรัพย์ หมุนเวียน 9,543.02 ล้านบาท หรือร้อยละ 37.73 และสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน 15,752.97 ล้านบาท หรือร้อยละ 62.27 ของทุนดำเนินงานทั้งสิ้น มีรายละเอียด ดังนี้

สินทรัพย์ ปี 2564 จำนวนเงิน 25,295.99 ล้านบาท

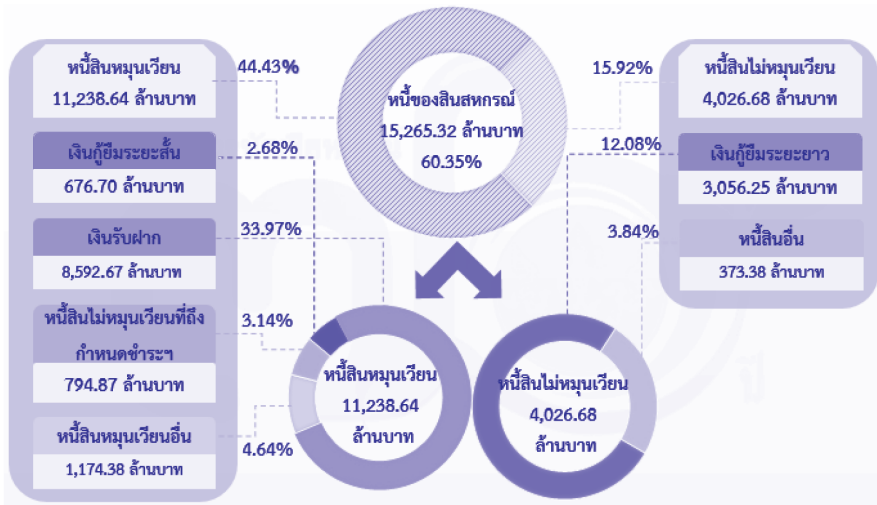
สินทรัพย์สหกรณ์บริการมีจำนวนทั้งสิ้น 25,295.99 ล้านบาท มีอัตราการเติบโตของสินทรัพย์ ร้อยละ 7.46 สินทรัพย์ส่วนใหญ่เป็นสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน ร้อยละ 62.27 ส่วนสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน ร้อยละ 37.73

สินทรัพย์หมุนเวียนของสหกรณ์บริการมีจำนวน 9,543.02 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ร้อยละ 4.57 ส่วนใหญ่เป็นเงินสดและเงินฝาก ร้อยละ 14.04 รองลงมาเป็นเงินให้กู้ยืมระยะสั้น ร้อยละ 13.03 ของสินทรัพย์ทั้งสิ้น ส่วนสินทรัพย์ไม่มีหมุนเวียนมีจำนวน 15,752.97 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ร้อยละ 8.50 ส่วนใหญ่เป็นเงินกู้ยืมระยะยาว ร้อยละ 45.11 รองลงมาเป็นที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ ร้อยละ 8.80 ของสินทรัพย์ทั้งสิ้น

แหล่งที่มาของเงินทุนสหกรณ์บริการ (ทุนดำเนินงาน) เพื่อใช้ในการดำเนินงานของสหกรณ์ ส่วนใหญ่เป็นส่วนของหนี้สิน ร้อยละ 60.35 เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 7.70 และเป็นทุนของสหกรณ์ ร้อยละ 39.65 เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ร้อยละ 6.99 มีรายละเอียด ดังนี้

หนี้สินของสหกรณ์บริการมีจำนวน 15,265.32 ล้านบาท หรือร้อยละ 60.35 ของทุนดำเนินงาน เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ร้อยละ 7.77 หนี้สินส่วนใหญ่เป็นหนี้สินหมุนเวียน ร้อยละ 44.43 ของทุนดำเนินงาน ประกอบด้วยเงินรับฝากมากที่สุด ร้อยละ 33.97 ที่เหลือร้อยละ 10.46 เป็นเงินกู้ระยะสั้น หนี้สินไม่หมุนเวียนที่ถึงกำหนดชำระภายใน 1 ปี และหนี้สินหมุนเวียนอื่น ส่วนหนี้สินไม่หมุนเวียน มีร้อยละ 15.92 ของทุนดำเนินงาน เป็นเงินกู้ระยะยาว ร้อยละ 12.08 และเป็นหนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น ร้อยละ 3.84

ทุนของสหกรณ์บริการมีจำนวน 10,030.67 ล้านบาท หรือร้อยละ 39.65 ของทุนดำเนินงาน เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ร้อยละ 6.54 ส่วนใหญ่เป็นทุนเรือนหุ้น ร้อยละ 27.78 รองลงมาเป็นทุนสำรอง ร้อยละ 6.88 ของทุนดำเนินงาน

พิจารณาถึงความเพียงพอของเงินทุน จากแหล่งทุนที่สามารถรองรับหรือป้องกันผลกระทบจากความเสียหายทางด้านธุรกิจและการเงินที่เกิดขึ้นกับสหกรณ์บริการ โดยแหล่งทุนที่นำมาใช้ในการบริหารสหกรณ์บริการเป็นส่วนของหนี้สินมากกว่าทุนของสหกรณ์ อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน 1.52 เท่า แสดงว่าเงินทุนของสหกรณ์บริการมีไม่เพียงพอต่อหนี้ที่ถึงกำหนดชำระได้ มีความเสี่ยงที่สหกรณ์จะผิดชำระหนี้ ส่งผลต่อเจ้าหนี้อาจจะพิจารณาการกู้เงินที่เข้มงวดมากยิ่งขึ้น

สภาพคล่องทางการเงินของสหกรณ์บริการ พิจารณาจากความสามารถในการเปลี่ยนทรัพย์สินเป็นเงินสดได้อย่างรวดเร็ว โดยสินทรัพย์ของสหกรณ์บริการส่วนใหญ่เป็นสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน ที่ไม่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ในระยะสั้น ร้อยละ 62.27 ส่วนสินทรัพย์หมุนเวียนที่สามารถแปลงเป็นเงินสดและนำมาหมุนเวียนในสหกรณ์มี ร้อยละ 37.73 แต่สหกรณ์บริการมีหนี้สินหมุนเวียนทั้งสิ้น ร้อยละ 44.43 ทำให้มีอัตราส่วนทุนหมุนเวียน 0.85 เท่า แสดงว่าสินทรัพย์ที่สามารถแปลงเป็นเงินสดมีไม่เพียงพอต่อการชำระหนี้ระยะสั้นได้ แต่สินทรัพย์หมุนเวียนของสหกรณ์บริการส่วนใหญ่เป็นเงินรับฝาก ซึ่งเป็นหนี้สินภายในที่สหกรณ์จ่ายดอกเบี้ยน้อยกว่าการกู้ยืมเงินจากแหล่งภายนอก และความเสี่ยงที่สมาชิกจะถอนเงินฝากพร้อมกันเกิดขึ้นน้อย ทำให้สหกรณ์บริการสามารถที่จะมีเงินมาชำระหนี้ระยะสั้นได้ แต่อย่างไรก็ตามสหกรณ์ควรบริหารสินทรัพย์ให้สอดคล้องกับหนี้สิน เพื่อเพิ่มสภาพคล่องทางการเงินให้สูงขึ้นและเพียงพอในการชำระหนี้ระยะสั้นได้

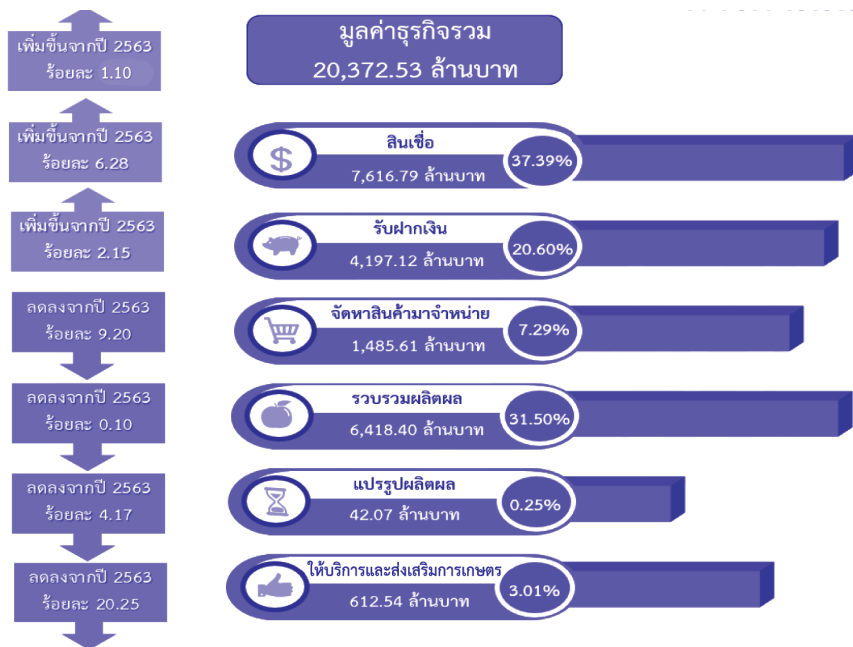
คุณภาพของสินทรัพย์ จากการที่สหกรณ์บริการส่วนใหญ่ลงทุนในสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน สหกรณ์ทำให้สินทรัพย์ที่มีไปสร้างรายได้ค่อนข้างน้อย รวมถึงการที่สหกรณ์มีเงินสดและเงินฝากค่อนข้างมาก ส่งผลให้เกิดการเสียโอกาสในการลงทุนในสินทรัพย์อื่นที่ก่อให้เกิดรายได้ ส่งผลต่อการทำกำไรของสหกรณ์ในภาพรวมลดลง ทำให้อัตราหมุนของสินทรัพย์อยู่ที่ 0.39 รอบ และอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ ร้อยละ 1.94 รวมถึงมีลูกหนี้ค้างชำระถึงร้อยละ 15.73 ดังนั้นสหกรณ์ควรบริหารจัดการสินทรัพย์ให้มีประสิทธิภาพ เลือกลงทุนในสินทรัพย์ที่ให้ผลตอบแทนที่ดี รวมถึงบริหารเงินสดและเงินฝากให้เหมาะสม เพื่อให้เกิดรายได้ที่มากขึ้น

การดำเนินงานธุรกิจ

สหกรณ์บริการดำเนินธุรกิจ 6 ธุรกิจ ได้แก่ ธุรกิจสินเชื่อ ธุรกิจรับฝากเงิน ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย ธุรกิจรวบรวมผลผลิต ธุรกิจแปรรูปผลผลิต และธุรกิจให้บริการและส่งเสริมการเกษตร

ปี 2564 สหกรณ์บริการมีมูลค่าธุรกิจรวมทั้งสิ้นจำนวน 20,372.53 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ร้อยละ 1.10 ซึ่งธุรกิจสินเชื่อมีมูลค่ามากที่สุด ร้อยละ 37.39 รองลงมาเป็นธุรกิจรวบรวมผลผลิต ร้อยละ 31.50 ของมูลค่าธุรกิจทั้งสิ้น โดยมี 2 ธุรกิจที่มีมูลค่าธุรกิจเพิ่มสูงขึ้น ได้แก่ ธุรกิจสินเชื่อและธุรกิจรับฝากเงิน ส่วนธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย ธุรกิจรวบรวมผลผลิต ธุรกิจแปรรูปผลผลิต และธุรกิจให้บริการและส่งเสริมการเกษตร มีมูลค่าธุรกิจลดลง มีรายละเอียดดังนี้

ธุรกิจสินเชื่อ จำนวน 7,616.79 ล้านบาท หรือร้อยละ 37.39 ของมูลค่าธุรกิจทั้งสิ้น เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ร้อยละ 6.28 ซึ่งเกือบทั้งหมดเป็นการให้สมาชิกกู้ยืม โดยส่วนใหญ่กู้ไปซื้อ สร้าง ปรับปรุง สิ่งปลูกสร้าง และใช้จ่ายในครัวเรือน ซึ่งในการเรียกเก็บหนี้มีอัตราลูกหนี้ระยะสั้นที่ชำระได้ตามกำหนด ร้อยละ 84.27 สหกรณ์ควรเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียกเก็บหนี้ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ธุรกิจรับฝากเงิน จำนวน 4,197.12 ล้านบาท หรือร้อยละ 20.60 ของมูลค่าธุรกิจทั้งสิ้น เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 2.15 ส่วนใหญ่เป็นการรับฝากเงินจากสมาชิก และเป็นการฝากประเภทออมทรัพย์มากที่สุด สหกรณ์บริการควรสนับสนุนให้สมาชิกฝากเงินเพิ่มขึ้น เพื่อเป็นการเพิ่ม

ทุนดำเนินงานให้กับสหกรณ์ เนื่องจากดอกเบี้ยที่สหกรณ์จ่ายให้กับการรับฝากเงินน้อยกว่าการที่สหกรณ์ไปกู้ยืมเงินจากแหล่งภายนอกมาลงทุนในสินทรัพย์

ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย จำนวน 1,485.61 ล้านบาท หรือร้อยละ 7.29 ของมูลค่าธุรกิจทั้งสิ้น ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 9.20 ส่วนใหญ่เป็นการจัดหาสินค้าทั่วไป และสินค้าประเภทน้ำมันตามลำดับ มีอัตราหมุนของสินค้า 1.93 รอบ และอายุเฉลี่ยสินค้า 189 วัน สหกรณ์ควรบริหารสินค้าให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อที่จะสร้างรายได้ให้กับสหกรณ์เพิ่มขึ้น

ธุรกิจรวบรวมผลิตผล จำนวน 6,418.40 ล้านบาท หรือร้อยละ 31.50 ของมูลค่าธุรกิจทั้งสิ้น ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 0.10 ซึ่งเกือบทั้งหมดเป็นการรวบรวมยางพารา สหกรณ์ควรพิจารณาถึงวัตถุประสงค์และความเหมาะสมของการดำเนินธุรกิจ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่สมาชิกของสหกรณ์

ธุรกิจแปรรูปผลิตผล จำนวน 42.07 ล้านบาท หรือร้อยละ 0.25 ของมูลค่าธุรกิจทั้งสิ้น ลดลงจากปีก่อน ร้อยละ 4.17 ส่วนใหญ่แปรรูปอาหารสัตว์

ธุรกิจการให้บริการและส่งเสริมการเกษตร จำนวน 612.54 หรือร้อยละ 3.01 ของมูลค่าธุรกิจทั้งสิ้น ลดลงจากปีก่อน ร้อยละ 20.25

แนวโน้มมูลค่าธุรกิจสหกรณ์บริการ และคาดการณ์มูลค่าธุรกิจสหกรณ์บริการปี 2565

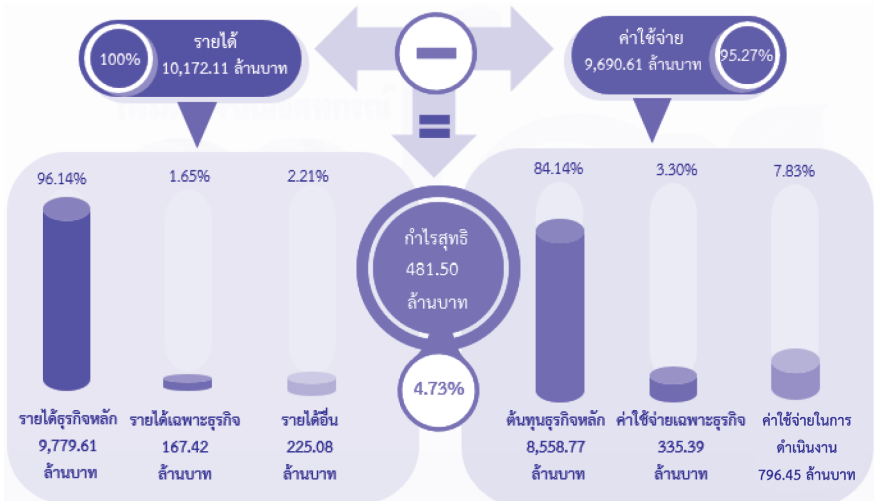

มูลค่าธุรกิจในภาพรวมของสหกรณ์บริการมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น โดยคาดการณ์ว่าในปี 2565 สหกรณ์บริการจะมีมูลค่าธุรกิจเพิ่มขึ้นเป็นจำนวน 21,009.74 ล้านบาท ซึ่งคาดการณ์ว่าธุรกิจสินเชื่อและธุรกิจเงินรับฝากจะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ส่วนส่วนธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย ธุรกิจรวบรวมผลิตผล ธุรกิจแปรรูปผลิตผล และธุรกิจให้บริการและส่งเสริมการเกษตร คาดการณ์ว่ามูลค่าลดลง สหกรณ์บริการควรเพิ่มการลงทุนในธุรกิจที่ให้ผลตอบแทนที่คุ้มค่าและคำนึงถึงความเสี่ยงของการดำเนินธุรกิจและความเหมาะสมกับบริบทของสหกรณ์บริการ

ผลการดำเนินงาน

ผลการดำเนินงาน แสดงให้เห็นถึงรายได้ที่สหกรณ์ได้รับจากรกดำเนินงานของสหกรณ์ และค่าใช้จ่ายต่างๆ สำหรับรอบปีบัญชีนั้นๆ รวมถึงผลตอบแทนที่จะคืนในรูปของกำไรหรือขาดทุน

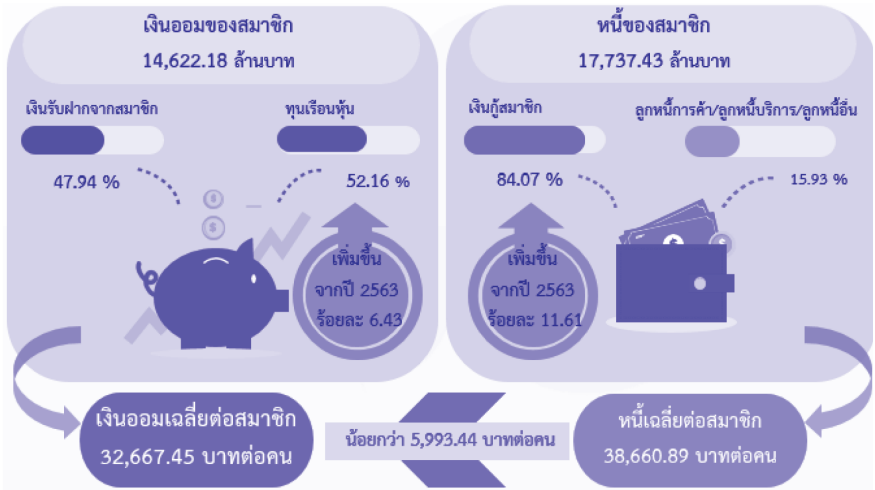
ปี 2564 สหกรณ์บริการมีรายได้จำนวน 10,172.11 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อน ร้อยละ 2.39 รายได้ส่วนใหญ่เกิดจากการดำเนินธุรกิจหลักของสหกรณ์ ร้อยละ 96.14 ส่วนที่เหลือร้อยละ 3.86 เป็นรายได้เฉพาะธุรกิจและรายได้อื่นๆ ในส่วนของค่าใช้จ่ายมีจำนวน 9,690.61 ล้านบาท หรือร้อยละ 95.27 ของรายได้รวม ลดลงจากปีก่อน ร้อยละ 2.59 ค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่เกิดจากต้นทุนของการดำเนินธุรกิจ ร้อยละ 84.14 ส่วนที่เหลือร้อยละ 15.86 เป็นค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจและค่าใช้จ่ายดำเนินงาน ทำให้ภาพรวมสหกรณ์บริการมีกำไรจำนวน 481.50 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อน ร้อยละ 3.21

การดำเนินงานสหกรณ์บริการในภาพรวมมีผลการดำเนินงานมีกำไร แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายสหกรณ์ พบว่า สหกรณ์ที่มีผลดำเนินงานมีกำไรจำนวน 569 แห่ง หรือร้อยละ 69.31 ของสหกรณ์บริการทั้งสิ้น ลดลงจากปีก่อน ร้อยละ 5.32 ส่วนสหกรณ์ที่มีผลดำเนินงานขาดทุนจำนวน 231 แห่ง หรือร้อยละ 28.14 ของสหกรณ์บริการทั้งสิ้น ซึ่งเกิดจากการที่สหกรณ์มีค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูง อัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนิน ร้อยละ 62.32 ทำให้สหกรณ์บริการมีกำไรลดลง ดังนั้นสหกรณ์ที่มีผลการดำเนินงานขาดทุนควรพิจารณาการเลือกลงทุนในสินทรัพย์ที่ให้ผลตอบแทนที่สูงขึ้น เพื่อเป็นการเพิ่มรายได้ให้กับสหกรณ์ รวมถึงสหกรณ์ควรมีการทบทวนค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นเพื่อลดรายจ่าย ซึ่งจะช่วยให้สหกรณ์มีผลกำไรสูงขึ้น

เงินออมหนี้สินต่อสมาชิก

เงินออมของสมาชิกพิจารณาจากธุรกิจรับฝากเงินของสหกรณ์ และหนี้สินของสมาชิก ที่เกิดจากการกู้เงินของสมาชิก และลูกหนี้อื่นที่สมาชิกที่เกี่ยวข้องกับสมาชิกสหกรณ์บริการ

ในปี 2564 ในภาพรวมสหกรณ์บริการมีเงินออมของสมาชิกจำนวน 14,622.18 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ร้อยละ 6.43 ประกอบด้วยทุนเรือนหุ้น ร้อยละ 52.16 และเงินรับฝากสมาชิก ร้อยละ 47.94 ทำให้เงินสหกรณ์มีเงินออมเฉลี่ยต่อสมาชิกเป็นจำนวน 32,667.45 บาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ร้อยละ 5.52 ในส่วนหนี้ของสมาชิก มีจำนวน 17,737.43 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ร้อยละ 11.61 ประกอบด้วยส่วนของเงินกู้สมาชิก ร้อยละ 84.07 ส่วนที่เหลือเป็นลูกหนี้การค้า/ลูกหนี้บริการ/ลูกหนี้อื่น ร้อยละ 15.93 ทำให้สมาชิกมีหนี้เฉลี่ยต่อสมาชิกจำนวน 38,660.89 บาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ร้อยละ 7.96

ในภาพรวมสมาชิกของสหกรณ์บริการมีหนี้สินมากกว่าเงินออมจำนวน 5,993.44 บาท การเติบโตของเงินออมและหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์เติบโตเพิ่มขึ้นทุกปี แต่การอัตราการเติบโตของหนี้สูงกว่าอัตราการเติบโตของเงินออม ทำให้ช่องว่างระหว่างหนี้สินกับเงินออมของสมาชิกเพิ่มสูงขึ้น สหกรณ์ต้องมีการส่งเสริมกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้สมาชิกออมเงินเพิ่มขึ้น และให้สัดส่วนระหว่างหนี้สินและเงินออมลดลง เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาการชำระหนี้ของสมาชิกในอนาคต อันจะส่งผลดีต่อทั้งสมาชิกและสหกรณ์ ในด้านการเพิ่มทุนภายใน ซึ่งจะช่วยลดการกู้ยืมเงินจากแหล่งอื่นหรืออาจมีเงินเหลือในส่วนของการลงทุนอื่นๆ

ในปี 2564 สหกรณ์บริการมีจำนวน 821 แห่ง มีสมาชิก 447,604 คน มีทุนดำเนินงาน 25,295.99 ล้านบาท เงินทุนส่วนใหญ่เกิดจากการก่อหนี้เป็นหลัก ทำให้เงินทุนของสหกรณ์มีไม่เพียงพอในการรองรับหนี้ที่สหกรณ์ก่อได้ เจ้าหนี้มีความเสี่ยงที่จะไม่ได้รับชำระหนี้ รวมถึงสหกรณ์บริการเองจะขาดความน่าเชื่อมั่นในการหาแหล่งกู้เงินเพื่อนำมาใช้ในการดำเนินงานของสหกรณ์

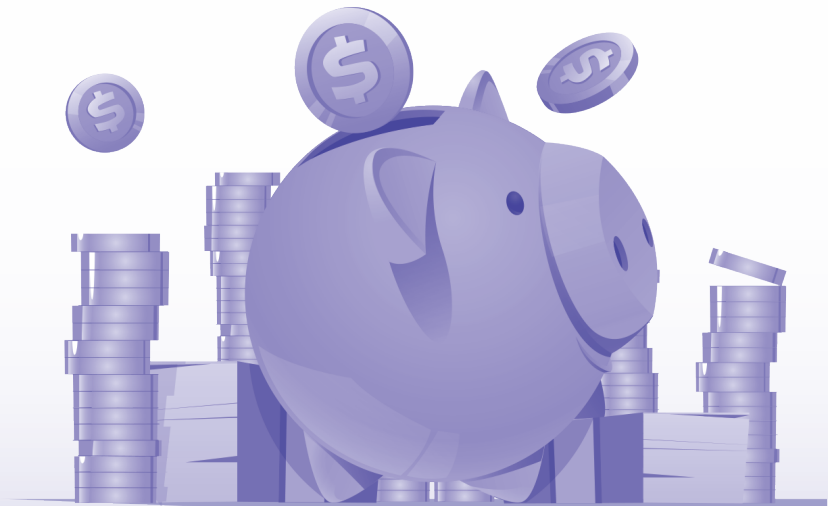
ส่วนของสินทรัพย์สหกรณ์ส่วนใหญ่เลือกลงทุนในสินทรัพย์ที่ไม่หมุนเวียนเป็นหลัก โดยเฉพาะการให้กู้ยืมเงินระยะยาว ซึ่งสวนทางกับการก่อหนี้ของสหกรณ์ที่เป็นการก่อหนี้ระยะสั้นจำนวนมาก ส่งผลต่อสภาพคล่องทางการเงิน เนื่องจากสหกรณ์อาจจะหาเงินไม่ทันในการชำระหนี้ที่ถึงกำหนดชำระให้กับเจ้าหนี้ได้ รวมถึงการที่สหกรณ์มีเงินสดและเงินฝาก ถึงร้อยละ 10 ของทุนดำเนินงาน ทำให้เสียโอกาสในการลงทุน เพื่อสร้างรายได้เพิ่มขึ้น

การดำเนินธุรกิจสภาพรวมมีมูลค่าเพิ่มขึ้น แต่อัตราการเติบโตค่อนข้างน้อย ซึ่งธุรกิจสินเชื่อเป็นธุรกิจหลักของสหกรณ์ ยังมีปัญหาในการเรียกเก็บหนี้ไม่เต็มที่ควร รวมถึงประสิทธิภาพในการบริหารสินค้าลดลง ส่งผลให้การดำเนินงานมีรายได้ลดลง ประกอบกับค่าใช้จ่ายเพิ่มสูงขึ้น ทำให้สหกรณ์มีกำไรลดลง จึงส่งผลให้สภาพรวมสมาชิกสหกรณ์บริการมีหนี้มากกว่าเงินออมเพิ่มมากขึ้นด้วย

ภาพรวมของสหกรณ์บริการค่อนข้างมีปัญหาในทุกด้าน ดังนั้น สหกรณ์บริการที่มีปัญหาควรวางแผนการลงทุนในสินทรัพย์ให้มีความเหมาะสม เพิ่มความเข้มแข็งของการติดตามหนี้ การบริหารสินค้าให้มีประสิทธิภาพ รวมถึงการลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น ประเมินตรวจสอบสุขภาพทางการเงินของสหกรณ์อย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้สหกรณ์ที่มีปัญหาลดลง

สารสนเทศทางการเงิน
- สหกรณ์ออมทรัพย์ -
ประจำปี 2564

สหกรณ์ออมทรัพย์ เป็นองค์กรในรูปแบบของสถาบันการเงินที่จัดตั้งขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์หลักในการส่งเสริมการออมและการให้บริการเงินกู้แก่สมาชิกตามความเดือดร้อนและความจำเป็นของสมาชิก ตลอดจนจัดให้มีสวัสดิการต่างๆ ตามความเหมาะสม เพื่อช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกให้กับสมาชิก ซึ่งจะส่งผลให้สมาชิกมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีความกินดีอยู่ดี สมาชิกช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามหลักอุดมการณ์สหกรณ์

 จำนวนสหกรณ์และจำนวนสมาชิก

ปี 2564 จำนวนสหกรณ์ออมทรัพย์ที่จดทะเบียนทั้งสิ้น 1,461 แห่ง แบ่งเป็น 1) สหกรณ์ออมทรัพย์ที่พร้อมรับการตรวจสอบ คือ สหกรณ์ออมทรัพย์ที่ไม่ได้ดำเนินธุรกิจ ดำเนินธุรกิจ และหยุดดำเนินธุรกิจ จำนวน 1,404 แห่ง ร้อยละ 96.10 ของจำนวนสหกรณ์ออมทรัพย์ที่จดทะเบียนทั้งสิ้น และ 2) สหกรณ์ออมทรัพย์ที่ไม่ต้องตรวจสอบ คือ สหกรณ์ออมทรัพย์ที่เลิกและชำระบัญชี จำนวน 57 แห่ง ร้อยละ 3.90 ของจำนวนสหกรณ์ออมทรัพย์ที่จดทะเบียนทั้งสิ้น

สหกรณ์ออมทรัพย์ที่สามารถส่งงบการเงินได้ตามกำหนดและผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นต่องบการเงินเรียบร้อยแล้ว จำนวน 1,376 แห่ง ร้อยละ 98.01 ของจำนวนสหกรณ์ออมทรัพย์ที่พร้อมรับการตรวจสอบ ส่วนสหกรณ์ออมทรัพย์ที่รวบรวมข้อมูลไม่ได้ จำนวน 28 แห่ง ร้อยละ 1.99 ของจำนวนสหกรณ์ออมทรัพย์ที่พร้อมรับการตรวจสอบ เนื่องจากเป็นสหกรณ์ออมทรัพย์ที่ไม่เคยส่งงบการเงิน จำนวน 4 แห่ง เป็นสหกรณ์ออมทรัพย์ที่ไม่ส่งงบการเงินติดต่อกันเกิน 3 ปี จำนวน 17 แห่ง และเป็นสหกรณ์ออมทรัพย์จัดตั้งใหม่ที่ยังไม่ถึงกำหนดเวลาส่งงบการเงิน จำนวน 7 แห่ง

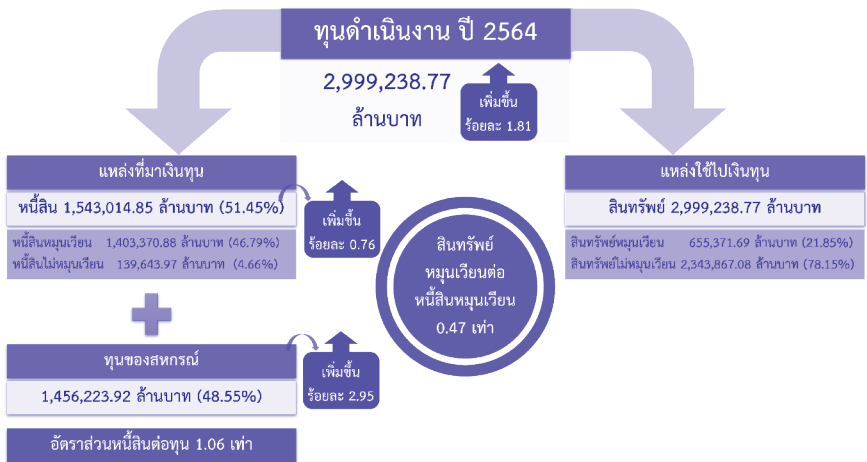
สหกรณ์ออมทรัพย์ที่สามารถส่งงบการเงินได้ตามกำหนดและผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นต่องบการเงินเรียบร้อยแล้ว เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ร้อยละ 0.15 และมีจำนวนสมาชิกคงเหลือ เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ร้อยละ 1.07 จำนวนสหกรณ์ออมทรัพย์ที่เพิ่มขึ้น ส่งผลให้จำนวนสมาชิกเพิ่มขึ้นด้วย

เช่นกัน ซึ่งสหกรณ์ออมทรัพย์ที่เพิ่มขึ้นจากปีก่อน เป็นสหกรณ์ออมทรัพย์ที่จัดตั้งใหม่และส่งงบการเงินเป็นปีแรก

การบริหารเงินทุน

การบริหารเงินทุนที่สหกรณ์ที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า เกิดประโยชน์สูงสุด และขยายกิจการให้เกิดความเจริญเติบโตในอนาคต ซึ่งผู้บริหารสหกรณ์มีหน้าที่และความรับผิดชอบ คือ บริหารความเสี่ยงด้านเงินทุน วางแผนจัดหาเงินทุน และตัดสินใจลงทุน

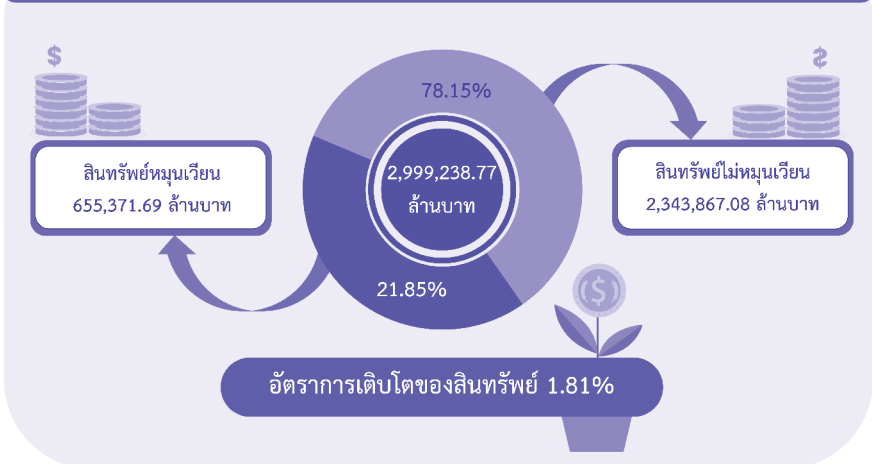

แหล่งที่มาของเงินทุน มาจาก หนี้สินและทุนของสหกรณ์ และการใช้ไปของเงินทุนในรูปของสินทรัพย์

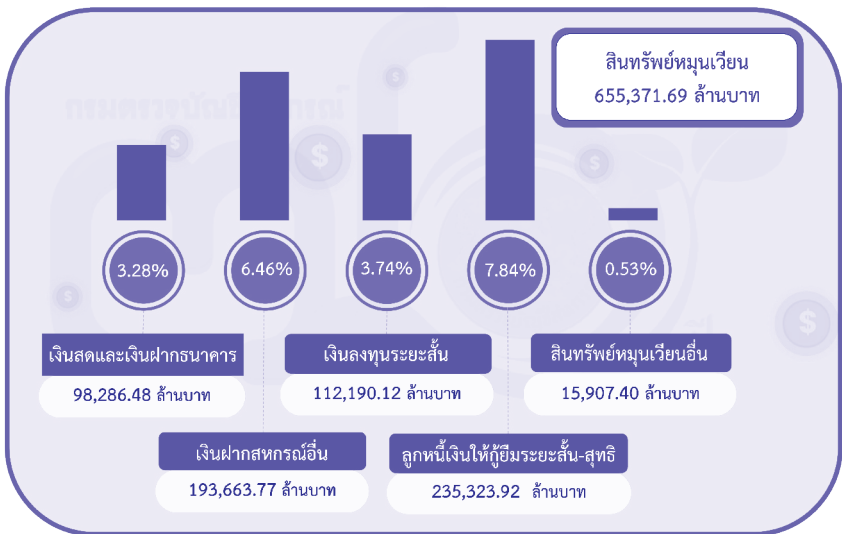
ในปี 2564 สหกรณ์ออมทรัพย์มีทุนดำเนินงานทั้งสิ้น 3 ล้านล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ร้อยละ 1.81 ประกอบด้วย หนี้สิน จำนวนเงิน 1.54 ล้านล้านบาท ร้อยละ 51.45 ของทุนดำเนินงาน เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ร้อยละ 0.76 และทุนของสหกรณ์ จำนวนเงิน 1.46 ล้านล้านบาท ร้อยละ 48.55 ของทุนดำเนินงาน เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ร้อยละ 2.95 แหล่งที่มาของเงินทุนสหกรณ์ออมทรัพย์ภาพรวมมาจากการก่อหนี้ทั้งภายในและภายนอกสหกรณ์ ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกับทุนที่มาจากภายในของสหกรณ์เอง

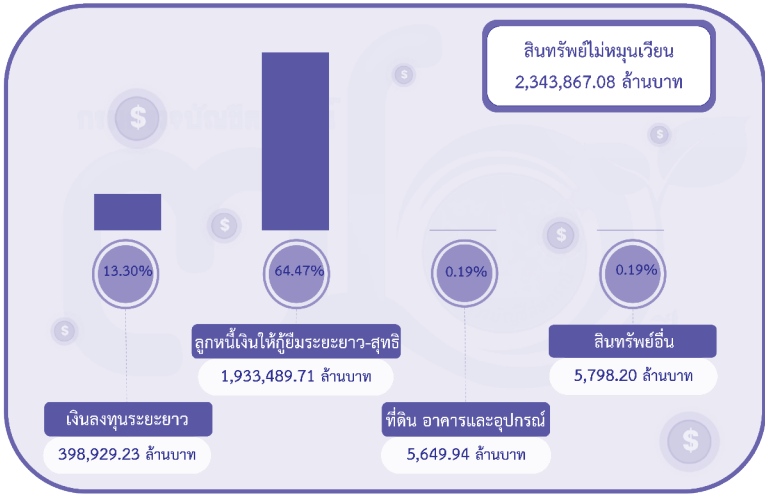

สินทรัพย์ ปี 2564 จำนวนเงิน 2,999,238.77 ล้านบาท

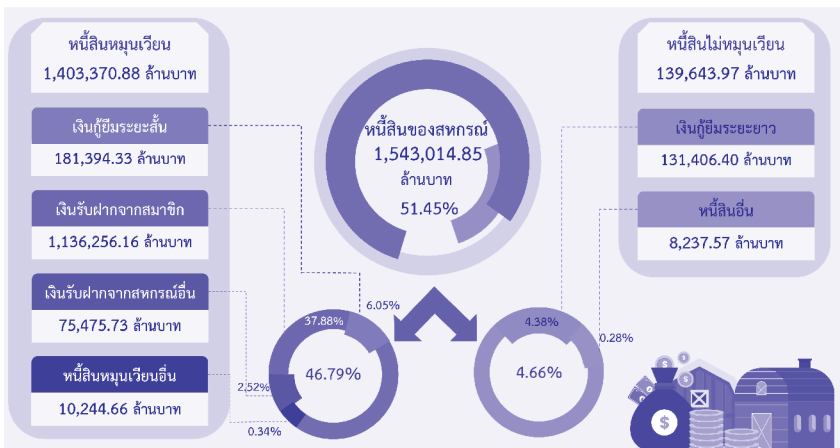

ในปี 2564 สหกรณ์ออมทรัพย์มีสินทรัพย์ทั้งสิ้น 3 ล้านล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ร้อยละ 1.81 ประกอบด้วย สินทรัพย์หมุนเวียน จำนวนเงิน 6.55 แสนล้านบาท ร้อยละ 21.85 ของสินทรัพย์ทั้งสิ้น และสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน จำนวนเงิน 2.34 ล้านล้านบาท ร้อยละ 78.15 ของสินทรัพย์ทั้งสิ้น สหกรณ์ออมทรัพย์ยกาพรমনำเงินทุนที่มีไปใช้กับสินทรัพย์ระยะยาวเกินกว่า 1 ปี ซึ่งไม่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ทันที มากกว่า สินทรัพย์ระยะสั้น

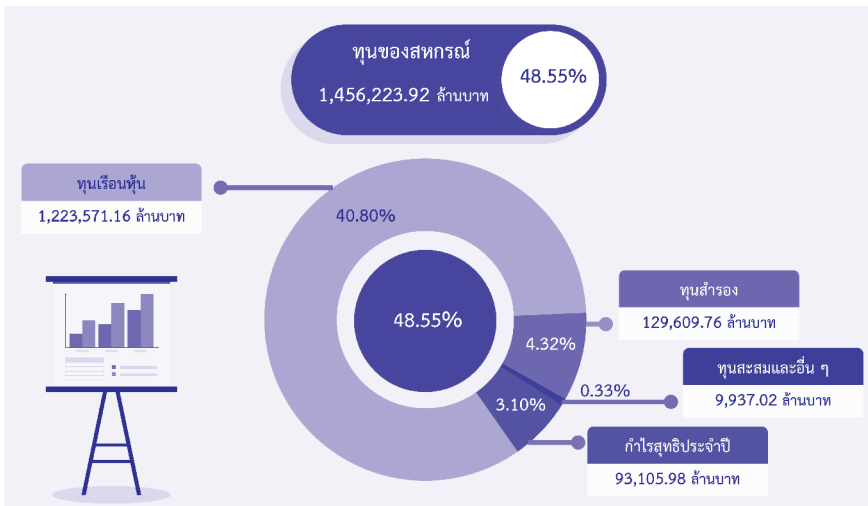

การใช้ไปของเงินทุน ส่วนใหญ่เป็นการให้เงินกู้ยืม (ลูกหนี้เงินให้กู้ยืม) จำนวนเงิน 2.17 ล้านล้านบาท ร้อยละ 72.31 ของสินทรัพย์ทั้งสิ้น แบ่งเป็น ลูกหนี้เงินให้กู้ยืมระยะยาว-สุทธิ จำนวนเงิน 1.93 ล้านล้านบาท ร้อยละ 64.47 ของสินทรัพย์ทั้งสิ้น และ ลูกหนี้เงินให้กู้ยืมระยะสั้น-สุทธิ จำนวนเงิน 2.35 แสนล้านบาท ร้อยละ 7.84 ของสินทรัพย์ทั้งสิ้น รองลงมาเป็นเงินลงทุน จำนวนเงิน 5.11 แสนล้านบาท ร้อยละ 17.04 ของสินทรัพย์ทั้งสิ้น แบ่งเป็น เงินลงทุนระยะยาว จำนวนเงิน 3.99 แสนล้านบาท ร้อยละ 13.30 ของสินทรัพย์ทั้งสิ้น และ เงินลงทุนระยะสั้น จำนวนเงิน 1.12 แสนล้านบาท ร้อยละ 3.74 ของสินทรัพย์ทั้งสิ้น สหกรณ์ออมทรัพย์ภาพรวมให้ความสำคัญกับการปล่อยเงินให้กู้ยืมเป็นหลัก มากกว่า การนำเงินไปลงทุน ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสหกรณ์ออมทรัพย์

หนี้สินของสหกรณ์ออมทรัพย์ ประกอบด้วยหนี้สินหมุนเวียน จำนวนเงิน 1.40 ล้านบาท ร้อยละ 46.79 ของทุนดำเนินงาน และหนี้สินไม่หมุนเวียน จำนวนเงิน 1.40 แสนล้านบาท ร้อยละ 4.66 ของทุนดำเนินงาน หนี้สินของสหกรณ์ออมทรัพย์ภาพรวมส่วนใหญ่เป็นการก่อหนี้ระยะสั้น

หนี้สินส่วนใหญ่เป็นเงินรับฝากจากสมาชิก จำนวนเงิน 1.14 ล้านบาท ร้อยละ 37.88 ของทุนดำเนินงาน รองลงมาเป็น เงินกู้ยืมระยะสั้น จำนวนเงิน 1.81 แสนล้านบาท ร้อยละ 6.05 ของทุนดำเนินงาน ใกล้เคียงกับ เงินกู้ยืมระยะยาว จำนวนเงิน 1.31 แสนล้านบาท ร้อยละ 4.38 ของทุนดำเนินงาน ส่วนที่เหลือ แบ่งเป็น เงินรับฝากสหกรณ์อื่น จำนวนเงิน 7.55 หมื่นล้านบาท ร้อยละ 2.52 ของทุนดำเนินงาน หนี้สินหมุนเวียนอื่น จำนวนเงิน 1.02 หมื่นล้านบาท ร้อยละ 0.34 ของทุนดำเนินงาน และหนี้สินอื่น จำนวนเงิน 8.24 พันล้านบาท ร้อยละ 0.28 ของทุนดำเนินงาน ตามลำดับ

ทุนของสหกรณ์ส่วนใหญ่เป็นทุนเรือนหุ้น จำนวนเงิน 1.22 ล้านบาท ร้อยละ 40.80 ของทุนดำเนินงาน รองลงมาเป็น ทุนสำรอง จำนวนเงิน 1.30 แสนล้านบาท ร้อยละ 4.32 ของทุนดำเนินงาน ส่วนที่เหลือ แบ่งเป็น กู้สินเชื่อประจำปี จำนวนเงิน 9.31 หมื่นล้านบาท ร้อยละ 3.10 ของทุนดำเนินงาน และทุนสะสม/อื่นๆ จำนวนเงิน 9.94 พันล้านบาท ร้อยละ 0.33 ของทุนดำเนินงาน ตามลำดับ

ที่มาของทุนดำเนินงานสหกรณ์ออมทรัพย์ ส่วนใหญ่เป็นเงินรับฝากจากสมาชิก และ ทุนเรือนหุ้น แสดงว่าเงินทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์มาจากสมาชิกของสหกรณ์เอง จำนวนเงิน 2.36 ล้านบาท ร้อยละ 78.68 หรือ 3 ใน 4 ของทุนดำเนินงานทั้งสิ้น ซึ่งเพียงพอกับการปล่อยเงินให้กู้ ทำให้สหกรณ์ออมทรัพย์ภาพรวมกู้ยืมเงินจากภายนอกเพียง ร้อยละ 10.43 ของทุนดำเนินงานทั้งสิ้น

สหกรณ์ออมทรัพย์ภาพรวมมีความเสี่ยงในการบริหารเงินทุน ด้านสภาพคล่องทางการเงิน ในส่วนของอัตราส่วนทุนหมุนเวียน คือ สินทรัพย์หมุนเวียนต่อหนี้สินหมุนเวียน เท่ากับ 0.47 เท่า แสดงว่าสหกรณ์ออมทรัพย์มีสินทรัพย์หมุนเวียนไม่ถึงครึ่งของหนี้สินหมุนเวียน และหากพิจารณา รายการที่มาของเงินทุนและรายการที่ใช้ไปของเงินทุน พบว่า สหกรณ์ออมทรัพย์นำเงินทุนส่วนใหญ่ ที่ได้มาจากสมาชิกซึ่งถือเป็นหนี้สินหมุนเวียน (ระยะสั้น) ไปเป็นสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน (ระยะยาว) มากกว่า สินทรัพย์หมุนเวียน (ระยะสั้น) หากสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์อื่นมาถอนเงิน ที่ฝากไว้ ซึ่งรวมกันเป็นภาระหนี้ที่สหกรณ์ออมทรัพย์ต้องจ่าย ร้อยละ 40.40 ของทุนดำเนินงานทั้งสิ้น สหกรณ์ออมทรัพย์จะไม่สามารถนำเงินมาจ่ายคืนให้กับสมาชิกและสหกรณ์อื่นได้ทันที เนื่องจาก สหกรณ์ออมทรัพย์มีสินทรัพย์ระยะสั้นที่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ทันทีเพียงร้อยละ 13.48 ของ ทุนดำเนินงานทั้งสิ้น อันได้แก่ เงินสดและเงินฝากธนาคาร ร้อยละ 3.28 รวมกับเงินฝากสหกรณ์อื่น ร้อยละ 6.46 และเงินลงทุนระยะสั้น ร้อยละ 3.74 สหกรณ์ออมทรัพย์ยังคงขาดเงินอยู่อีกร้อยละ 26.92 ของทุนดำเนินงานทั้งสิ้น ทำให้สหกรณ์ออมทรัพย์ต้องไปกู้เงินจากภายนอก เป็นการเพิ่มภาระ ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยให้กับสหกรณ์ออมทรัพย์ ส่งผลต่อกำไรที่ลดลงตามไปด้วย

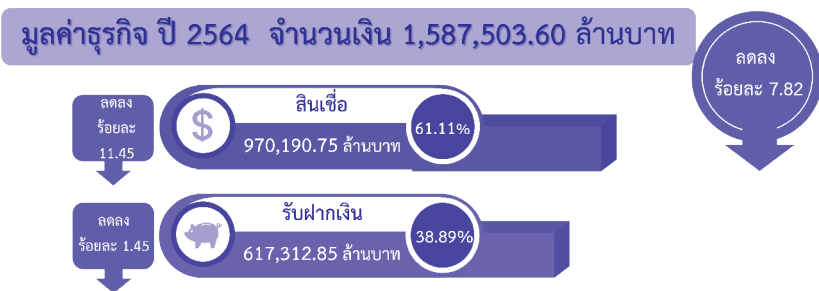
สหกรณ์ออมทรัพย์ภาพรวมมีอัตราส่วนหนี้สินต่อทุน เท่ากับ 1.06 เท่า คือสหกรณ์ออมทรัพย์ มีหนี้สินมากกว่าทุนของสหกรณ์ แสดงว่าทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีอยู่ยังไม่สามารถคุ้มครอง หนี้สินได้

สหกรณ์ออมทรัพย์เกือบทั้งหมดมีกำไรสะสม มีสหกรณ์ออมทรัพย์เพียง 13 แห่ง คิดเป็น ร้อยละ 0.94 ของจำนวนสหกรณ์ออมทรัพย์ที่รวบรวมข้อมูลได้ทั้งสิ้น ที่มีขาดทุนสะสมจนทำให้เกิด ส่วนขาดแห่งทุน ซึ่งไม่มีผลกระทบต่อทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์ในภาพรวม

การดำเนินธุรกิจ

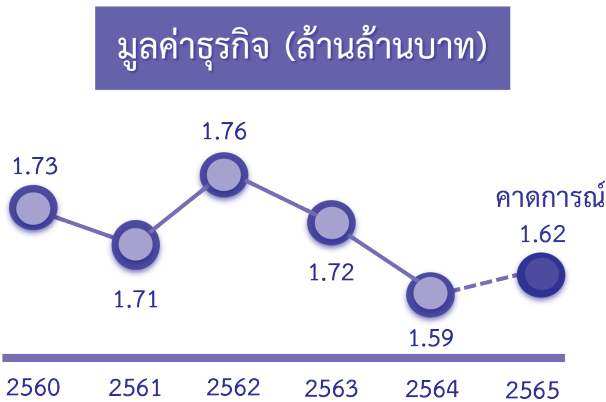
กิจกรรมต่างๆ ที่เกิดจากการให้เงินกู้ (สินเชื่อ) และการรับฝากเงินที่เกิดขึ้นในระหว่างปีบัญชี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการประโยชน์ หรือกำไรจากการกระทำกิจกรรมนั้น

ในปี 2564 สหกรณ์ออมทรัพย์ดำเนินธุรกิจ มีมูลค่ารวม 1.59 ล้านบาท ประกอบด้วย ธุรกิจสินเชื่อ จำนวนเงิน 9.70 แสนล้านบาท ร้อยละ 61.11 ของมูลค่าธุรกิจรวม และธุรกิจรับฝากเงิน จำนวนเงิน 6.17 แสนล้านบาท ร้อยละ 38.89 ของมูลค่าธุรกิจรวม โดยสหกรณ์ออมทรัพย์มีมูลค่า ธุรกิจสินเชื่อ มากกว่า มูลค่าธุรกิจรับฝากเงิน เกือบ 1 เท่า การดำเนินธุรกิจทั้ง 2 ด้านของสหกรณ์ ออมทรัพย์ เกือบทั้งหมดเป็นการได้มาจากสมาชิกและใช้ไปกับสมาชิก ซึ่งสัมพันธ์กับโครงสร้าง การการเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีสัดส่วนเงินรับฝากจากสมาชิก และลูกหนี้เงินให้กู้ยืมแก่สมาชิก มากสุดเช่นเดียวกัน

การดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ออมทรัพย์ ในปี 2564 ลดลงจากปีก่อน ร้อยละ 7.82 เนื่องจาก ทั้งธุรกิจสินเชื่อและธุรกิจรับฝากเงินมีมูลค่าลดลงจากปีก่อน ซึ่งส่วนใหญ่มาจากการลดลงของมูลค่า ธุรกิจสินเชื่อ แสดงว่าสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ต้องการกู้เงินและฝากเงินน้อยลง เนื่องจากการเกิด ภาวะภัยพิบัติ/โรคระบาด (ไวรัสโควิด-19) ส่งผลให้เศรษฐกิจชะลอตัว ทำให้สมาชิกสหกรณ์ ออมทรัพย์ต้องระมัดระวังการใช้จ่ายเงินและเก็บเงินไว้กับตัวมากขึ้น

มูลค่าธุรกิจของสหกรณ์ออมทรัพย์ ในรอบ 5 ปี (ปี 2560 – 2564) และคาดการณ์ปี 2565

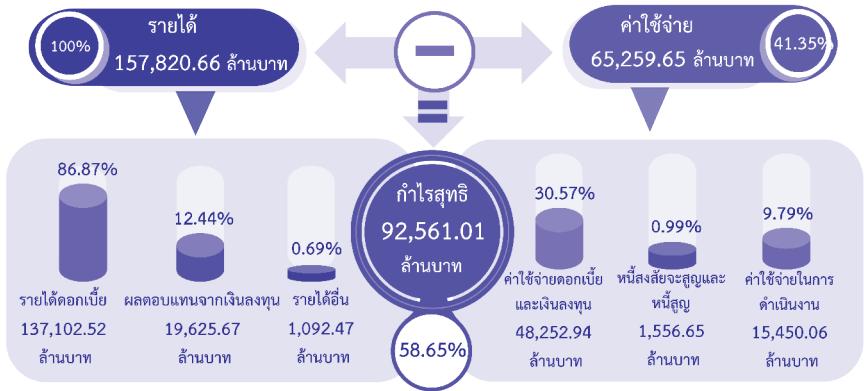

มูลค่าธุรกิจรวมของสหกรณ์ออมทรัพย์ ในรอบ 5 ปี ที่ผ่านมา (ปี 2560 – 2564) พบว่า สหกรณ์ออมทรัพย์มีมูลค่าธุรกิจรวมไม่แตกต่างกัน คืออยู่ที่ประมาณ 1.71 – 1.76 ล้านบาท ยกเว้น ในปี 2564 ที่มูลค่าธุรกิจรวมลดลงมาอยู่ที่ประมาณ 1.59 ล้านบาท และคาดการณ์ว่า ในปี 2565 สหกรณ์ออมทรัพย์จะมีมูลค่าธุรกิจรวมเพิ่มขึ้น อยู่ที่ประมาณ 1.62 ล้านบาท

ผลการดำเนินงาน

ความสำเร็จหรือผลตอบแทนที่ได้รับจากการดำเนินงาน

ในปี 2564 สหกรณ์ออมทรัพย์มีรายได้ทั้งสิ้น จำนวนเงิน 1.58 แสนล้านบาท และมีค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น จำนวนเงิน 6.52 หมื่นล้านบาท ร้อยละ 41.35 ของรายได้ทั้งสิ้น ซึ่งสหกรณ์ออมทรัพย์มีรายได้ทั้งสิ้นมากกว่าค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น ทำให้มีกำไรสุทธิ จำนวนเงิน 9.26 หมื่นล้านบาท ร้อยละ 58.65 ของรายได้ทั้งสิ้น โดยรายได้ส่วนใหญ่มาจาก รายได้ดอกเบี้ยที่สมาชิกจ่ายชำระหนี้เงินกู้ ร้อยละ 86.87 ของรายได้ทั้งสิ้น รองลงมาเป็นรายได้ผลตอบแทนจากเงินลงทุน ในรูปของเงินปันผลและกำไรจากการจำหน่ายเงินลงทุน ร้อยละ 12.44 ของรายได้ทั้งสิ้น ส่วนค่าใช้จ่ายของสหกรณ์ออมทรัพย์ส่วนใหญ่เป็นดอกเบี้ยจ่ายรับฝากและขาดทุนจากการจำหน่ายเงินลงทุน ร้อยละ 30.57 ของรายได้ทั้งสิ้น รองลงมาเป็นค่าใช้จ่ายดำเนินงาน ร้อยละ 9.79 ของรายได้ทั้งสิ้น ขณะที่หนี้สงสัยจะสูญและหนี้สูญ ร้อยละ 0.99 ของรายได้ทั้งสิ้นเป็นสัดส่วนค่าใช้จ่ายที่น้อยมาก ซึ่งเป็นไปตามรูปแบบการจ่ายชำระหนี้ของสมาชิกที่สหกรณ์ออมทรัพย์จะได้รับเงินเป็นประจำทุกเดือน

ในปี 2564 สหกรณ์ออมทรัพย์มีกำไรลดลงจากปีก่อน ร้อยละ 0.86 เนื่องจากรายได้ทั้งสิ้นลดลงมากกว่าค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น ซึ่งรายได้ผลตอบแทนจากเงินลงทุน มีอัตราลดลงสูงสุด

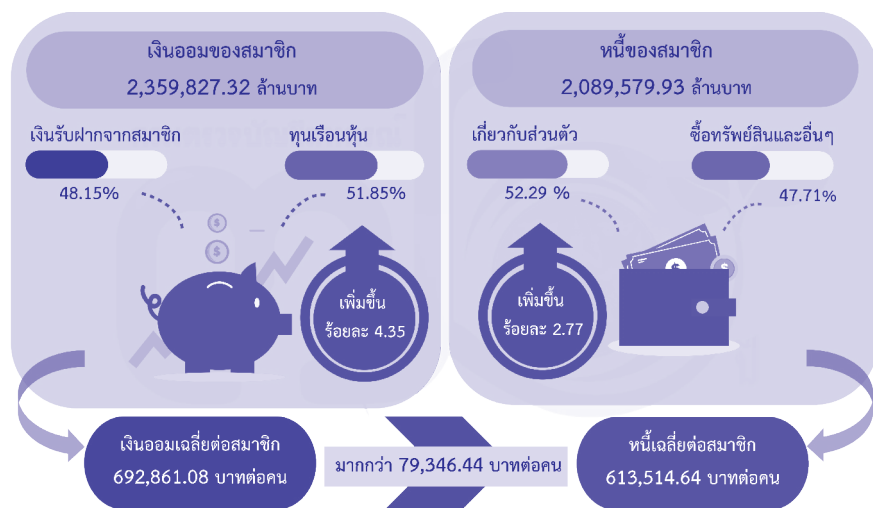
การดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ส่วนใหญ่มีกำไรสุทธิ จำนวน 1,335 แห่ง ร้อยละ 97.02 ของจำนวนสหกรณ์รวบรวมข้อมูลได้ทั้งสิ้น มีเพียงไม่กี่สหกรณ์ออมทรัพย์ จำนวน 37 แห่ง ร้อยละ 2.69 ของจำนวนสหกรณ์รวบรวมข้อมูลได้ทั้งสิ้นที่ประสบผลขาดทุนสุทธิ ซึ่งผู้บริหารสหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีผลขาดทุนต้องพิจารณาควบคุมค่าใช้จ่ายและเพิ่มรายได้ เพื่อให้สหกรณ์ออมทรัพย์มีกำไรสุทธิ เพราะหากสหกรณ์ออมทรัพย์ใดประสบผลขาดทุนติดต่อกันหลายปี อาจทำให้สหกรณ์ออมทรัพย์นั้นต้องเลิกดำเนินธุรกิจ

เงินออมและหนี้ต่อสมาชิก

เงินออมต่อสมาชิก คือ เงินฝากทุกประเภทที่สมาชิกฝากไว้กับสหกรณ์ รวมกับมูลค่าหุ้นของสมาชิกที่ชำระให้กับสหกรณ์แล้ว

หนี้ต่อสมาชิก คือ การให้เงินกู้แก่สมาชิก ณ รอบระยะเวลาใดเวลาหนึ่งสมาชิก หมายถึง สมาชิกสหกรณ์เฉพาะสหกรณ์ที่รวบรวมข้อมูลได้

ในปี 2564 สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์มีเงินออมไว้กับสหกรณ์ จำนวนเงิน 2.36 ล้านล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ร้อยละ 4.35 และมีภาระหนี้กับสหกรณ์ จำนวนเงิน 2.09 ล้านล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ร้อยละ 2.77 ภาพรวมสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ยังคงสนใจออมเงินไว้กับสหกรณ์ และยังคงการกู้เงินจากสหกรณ์ เนื่องจากในด้านของเงินออม สมาชิกคาดหวังผลตอบแทนในรูปของเงินปันผลจากการถือหุ้นและอัตราดอกเบี้ยรับจากเงินฝากสหกรณ์ออมทรัพย์ที่มากกว่าการนำเงินไปลงทุนกับสถาบันการเงินอื่น ส่วนในด้านการกู้เงิน สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์สามารถจ่ายชำระหนี้คืนให้กับสหกรณ์ด้วยจำนวนงวดที่มากกว่าสถาบันการเงินอื่น และอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมของสหกรณ์ออมทรัพย์ต่ำกว่าสถาบันการเงินอื่น

จากจำนวนเงินออมของสมาชิกที่มี มากกว่า จำนวนเงินที่สมาชิกเป็นหนี้ ทำให้เงินออมเฉลี่ยต่อสมาชิก มากกว่า หนี้เฉลี่ยต่อสมาชิกตามไปด้วย โดยเงินออมเฉลี่ยต่อสมาชิก จำนวนเงิน 692,861.08 บาท ส่วนหนี้เฉลี่ยต่อสมาชิก จำนวนเงิน 613,514.64 บาท ดังนั้น สมาชิกมีเงินออมเฉลี่ย มากกว่า หนี้เฉลี่ยต่อสมาชิก จำนวนเงิน 79,346.44 บาท

สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ภาพรวมในปี 2564 ส่วนใหญ่เป็นเจ้าของที่ภาครัฐและภาครัฐวิสาหกิจ จากสถานการณ์โรคระบาดโควิด-19 สหกรณ์ออมทรัพย์ยังคงไม่มีผลกระทบ เนื่องจากสหกรณ์ออมทรัพย์ได้รับเงินค่าหุ้น และรับชำระหนี้จากเงินได้รายเดือนของสมาชิกเป็นประจำทุกเดือนอยู่แล้ว

ในปี 2564 สหกรณ์ออมทรัพย์ภาพรวมมีทุนดำเนินงานทั้งสิ้น 3 ล้านล้านบาท คิดเป็น 91% ของงบประมาณรายจ่ายแผ่นดินของประเทศไทย ประจำปี 2564 (งบประมาณรายจ่ายแผ่นดินของประเทศไทย ประจำปี 2564 เท่ากับ 3.3 ล้านล้านบาท ที่มา : สำนักงบประมาณ สำนักนายกรัฐมนตรี) และคิดเป็น 15% ของสินทรัพย์รวม ธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศ (สินทรัพย์รวมธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศ ณ กันยายน 2564 เท่ากับ 20.65 ล้านล้านบาท ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย) หากจัดลำดับสินทรัพย์รวมของธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศในระบบเศรษฐกิจไทย พบว่าสินทรัพย์รวมของสหกรณ์ออมทรัพย์ อยู่ในลำดับที่ 5 ของธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศ เห็นได้ว่าจำนวนเงินทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์ภาพรวมมีอยู่ไม่น้อยเมื่อเทียบกับภาพรวมเศรษฐกิจการเงินของประเทศ หากสหกรณ์ออมทรัพย์บริหารเงินทุนด้วยความเสี่ยงและประสบปัญหาไม่ว่าด้านสภาพคล่องหรือความโปร่งใสอาจกระทบต่อความมั่นคงทางการเงินในระบบเศรษฐกิจระดับประเทศได้

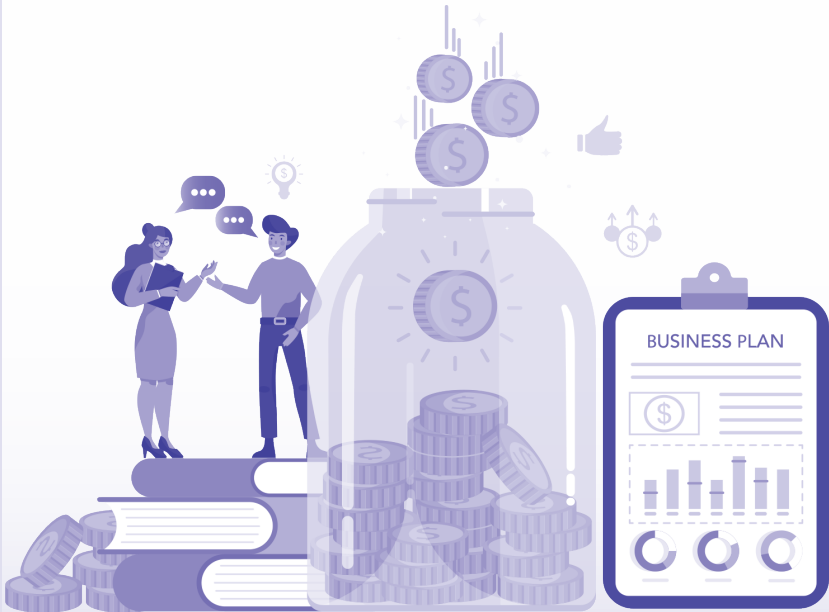
ดังนั้นผู้บริหารสหกรณ์ออมทรัพย์ควรกำหนดกลยุทธ์ในการบริหารเงินทุนด้วยความระมัดระวังรอบคอบทั้งด้านเงินรับและด้านเงินจ่าย เพื่อให้สหกรณ์ออมทรัพย์ยังคงมีสภาพคล่องทางการเงินที่ดี และบริหารงานด้วยความโปร่งใส ตรวจสอบได้ตลอดเวลา สร้างความเชื่อมั่นในระบบสหกรณ์ออมทรัพย์ให้กับสมาชิก เพื่อการเติบโตอย่างมั่นคง และยั่งยืนของสหกรณ์ตลอดไป

สารสนเทศทางการเงิน
- สหกรณ์เครดิตยูเนียน -
ประจำปี 2564

สหกรณ์เครดิตยูเนียน จัดตั้งขึ้นในหมู่ประชาชนทุกสาขาอาชีพ ซึ่งมีภูมิลำเนาหรือประกอบอาชีพหลักอย่างหนึ่งอย่างใด ในเขตท้องที่ดำเนินงานของสหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นโดยวิธีการนำเงินของตนเองมาสะสมไว้เป็นกองทุน เพื่อให้สมาชิกที่มีความจำเป็นเดือดร้อนทางด้านการเงิน กู้ยืมไปบำบัดปัญหาและความเดือดร้อนเหล่านั้น พร้อมกับการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกแต่ละคน ก็จะสะสมเงินของตนไปในคราวเดียวกันด้วย เงินกู้ก็จะค่อยๆ หหมดไป ในขณะที่เงินสะสมก็มีมากขึ้น สหกรณ์เครดิตยูเนียนจึงเป็นสหกรณ์ที่มุ่งหวังในการให้สมาชิกช่วยเหลือตนเอง และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การบริหารโดยสมาชิกและการทำกิจการทุกอย่าง เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับสมาชิก

 จำนวนสหกรณ์และจำนวนสมาชิก

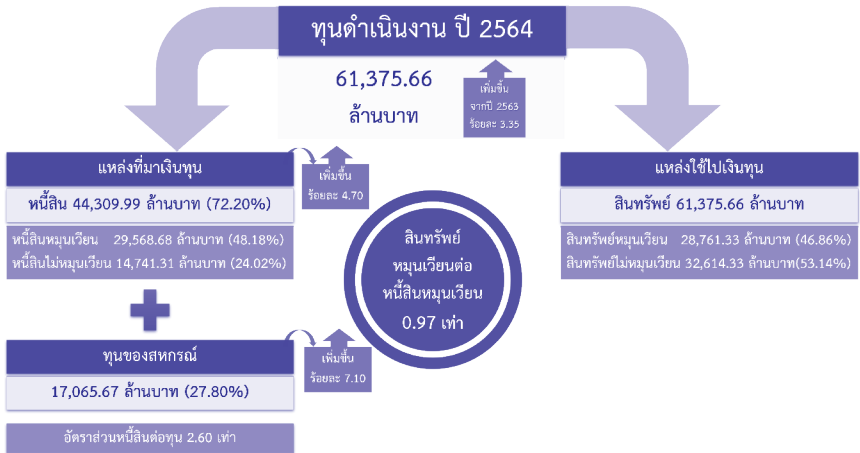

ในปี 2564 สหกรณ์เครดิตยูเนียนมีจำนวนสหกรณ์ที่รวบรวมทั้งสิ้น 541 แห่ง เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ร้อยละ 0.37 และมีจำนวนสมาชิกคงเหลือทั้งสิ้น 803,629 คน ลดลงจากปีก่อน ร้อยละ 0.26 ส่วนจำนวนสหกรณ์ตามทะเบียนทั้งสิ้น พบว่า มีจำนวน 616 แห่ง ซึ่งแบ่งออกเป็นต้องตรวจสอบ ทั้ง 3 สถานะ คือ ดำเนินธุรกิจ จำนวน 571 แห่ง ไม่ดำเนินธุรกิจ จำนวน 5 แห่ง และหยุดดำเนินธุรกิจ จำนวน 4 แห่ง ในกรณีที่ไม่ต้องตรวจสอบมี 2 สถานะ คือ เลิก จำนวน 1 แห่ง และชำระบัญชี 35 แห่ง

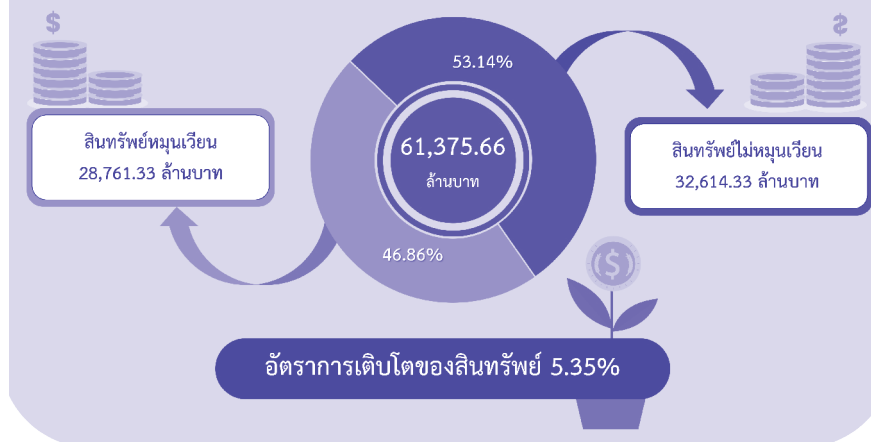
การบริหารเงินทุน

เป็นการบริหารเงินทุนที่ใช้ในการดำเนินงานเพื่อให้เกิดผลตอบแทนกลับคืนสู่สหกรณ์ และเพื่อให้สหกรณ์ เติบโตในอนาคตอันจะส่งผลให้เกิดมูลค่าเพิ่มสูงสุดแก่สหกรณ์ ซึ่งผู้บริหารสหกรณ์ มีหน้าที่และความรับผิดชอบ ในการวางแผน ตัดสินใจลงทุนและจัดหาแหล่งเงินทุน และบริหารความเสี่ยง

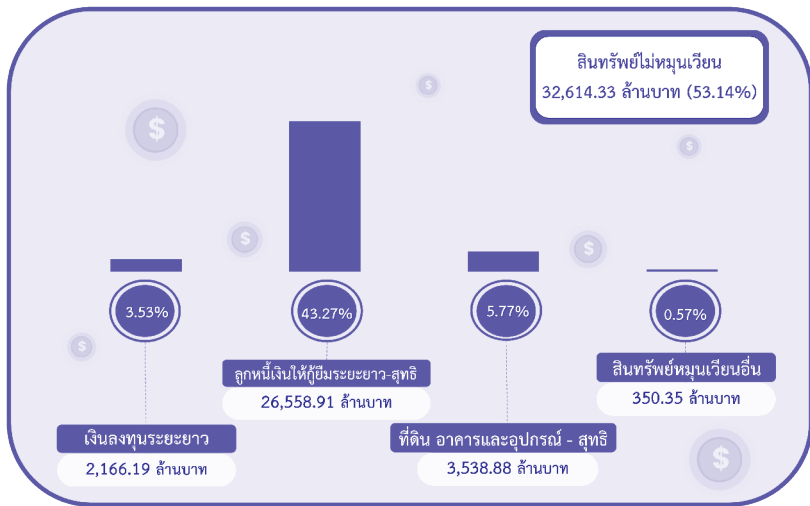
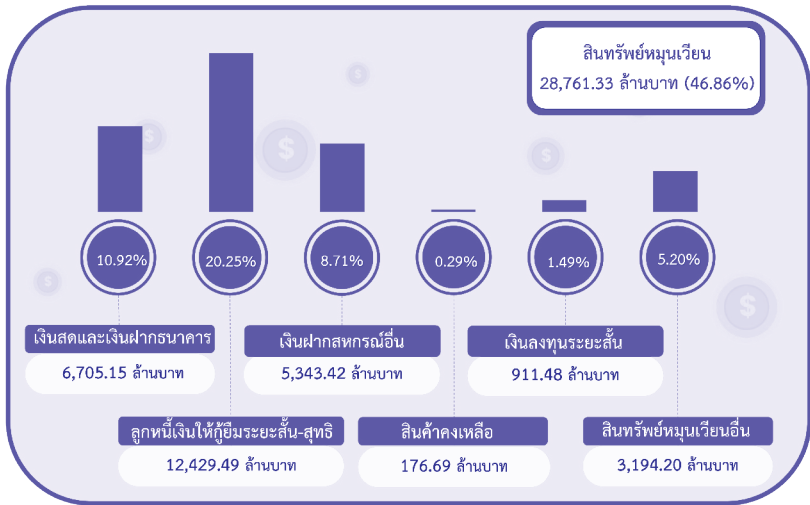

สหกรณ์เครดิตยูเนียนมีทุนดำเนินงาน 61,375.66 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ร้อยละ 3.35 พบว่า แหล่งที่มาของเงินทุนประกอบด้วย หนี้สินทั้งสิ้น และทุนของสหกรณ์ โดยส่วนใหญ่เป็นหนี้สินทั้งสิ้นถึง ร้อยละ 72.20 เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ร้อยละ 4.70 แบ่งออกเป็นหนี้สินหมุนเวียน ร้อยละ 48.18 และหนี้สินไม่หมุนเวียน ร้อยละ 24.02 โดยทุนของสหกรณ์ ร้อยละ 27.80 เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ร้อยละ 7.10 ส่วนใหญ่นำเงินทุนที่มีไปลงทุนกับสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน ร้อยละ 53.14 และเป็นสินทรัพย์หมุนเวียน ร้อยละ 46.86 เมื่อพิจารณาการบริหารเงินทุนของสหกรณ์เครดิตยูเนียน จะเห็นว่า สหกรณ์เครดิตยูเนียนมีอัตราส่วนหนี้สินต่อทุนเท่ากับ 2.60 เท่า แสดงว่าทุนของสหกรณ์มีน้อยกว่าหนี้สินทั้งสิ้น จึงไม่สามารถรองรับการชำระหนี้สินได้ และเมื่อพิจารณาสัดส่วนระหว่างสินทรัพย์หมุนเวียนต่อหนี้สินหมุนเวียนมีค่าเท่ากับ 0.97 เท่า กล่าวคือหนี้สินหมุนเวียนมากกว่าสินทรัพย์หมุนเวียน แสดงว่าเจ้าหนี้มีความเสี่ยงต่อการรับชำระหนี้ที่ถึงกำหนดชำระ สหกรณ์เครดิตยูเนียนจึงควรให้ความสนใจ และร่วมพิจารณาการบริหารทุนหมุนเวียนของสหกรณ์ทั้งในด้านแหล่งเงินทุนและการใช้เงินทุน เพื่อป้องกันผลกระทบต่อสภาพคล่องทางการเงิน

สินทรัพย์ ปี 2564 จำนวนเงิน 61,375.66 ล้านบาท

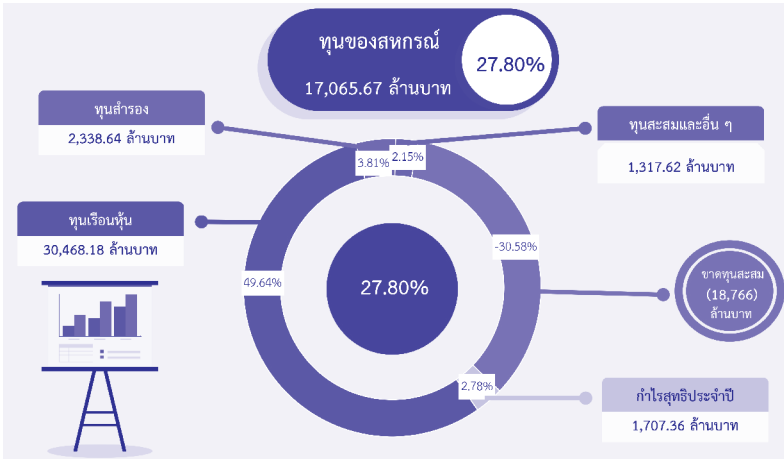
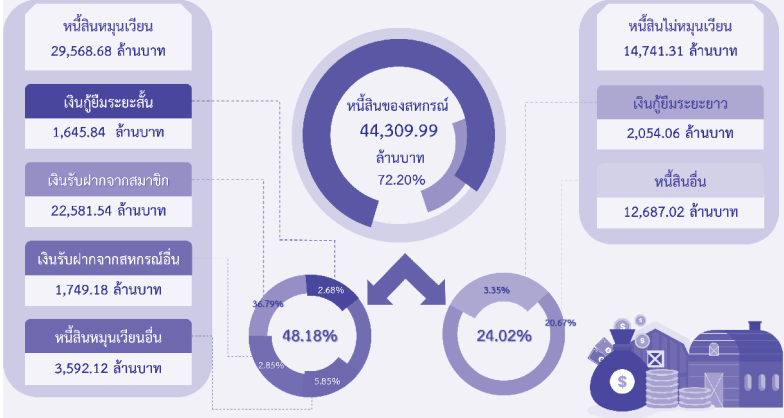

ในปี 2564 สหกรณ์เครดิตยูเนียนมีสินทรัพย์ทั้งสิ้น จำนวน 61,375.66 ล้านบาท โดยนำเงิน
ทุนที่มีไปใช้ในสินทรัพย์หมุนเวียน จำนวนเงิน 28,761.33 ล้านบาท หรือร้อยละ 46.86 ของสินทรัพย์
ทั้งสิ้น และสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน จำนวนเงิน 32,614.33 ล้านบาท หรือร้อยละ 53.14 ของสินทรัพย์
ทั้งสิ้น ซึ่งอัตราการเติบโตของสินทรัพย์ ร้อยละ 5.35

เมื่อพิจารณาจากภาพข้างต้น พบว่า การใช้ไปของเงินทุนของสหกรณ์เครดิตยูเนียน ในปี 2564 ส่วนใหญ่เป็นลูกหนี้เงินให้กู้ยืมระยะสั้นสุทธิ จำนวน 12,429.49 ล้านบาท หรือร้อยละ 20.25 ของสินทรัพย์ทั้งสิ้น และลูกหนี้เงินให้กู้ยืมระยะยาวสุทธิ จำนวน 26,558.91 ล้านบาท หรือร้อยละ 43.27 ของสินทรัพย์ทั้งสิ้น รองลงมาเป็นเงินฝากและเงินฝากธนาคาร จำนวน 6,705.15 ล้านบาท หรือร้อยละ 10.92 ของสินทรัพย์ทั้งสิ้น และการนำเงินทุนไปใช้น้อยที่สุดในส่วนของสินค้ำคงเหลือ จำนวน 176.69 ล้านบาท หรือร้อยละ 0.29 ของสินทรัพย์ทั้งสิ้น

หนี้สิน ปี 2564 จำนวนเงิน 44,309.99 ล้านบาท

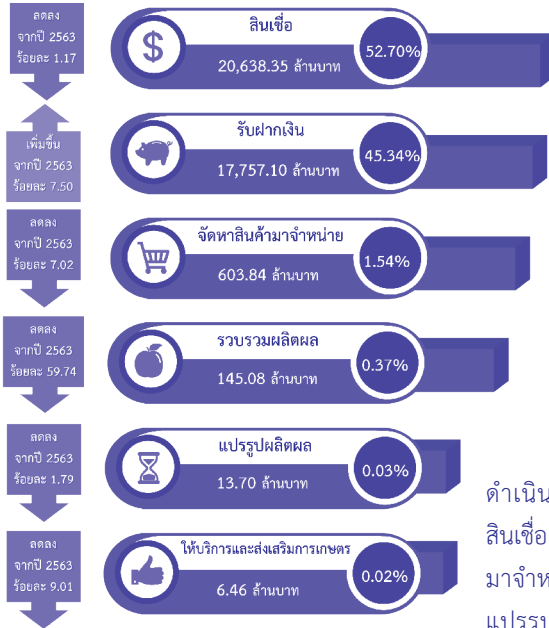
สหกรณ์เครดิตยูเนียนมีทุนดำเนินงานทั้งสิ้น ในปี 2564 จำนวน 61,375.66 ล้านบาท แบ่งออกเป็นหนี้สินของสหกรณ์ จำนวน 44,309.99 ล้านบาท โดยหนี้สินของสหกรณ์เครดิตยูเนียน ประกอบด้วย หนี้สินหมุนเวียน จำนวน 29,568.68 ล้านบาท หรือร้อยละ 48.18 ของทุนดำเนินงาน ส่วนใหญ่มาจากเงินรับฝากจากสมาชิก จำนวน 22,581.54 ล้านบาท หรือร้อยละ 36.79 ของทุนดำเนินงาน และมีหนี้สินไม่หมุนเวียน จำนวน 14,741.31 ล้านบาท หรือร้อยละ 24.02 ของทุนดำเนินงาน นอกจากนี้เป็นทุนของสหกรณ์ จำนวน 17,065.67 ล้านบาท หรือร้อยละ 27.80 ของทุนดำเนินงาน ซึ่งส่วนใหญ่จะอยู่ในทุนเรือนหุ้น 30,468.18 ล้านบาท หรือร้อยละ 19.64 ของทุนดำเนินงาน รองลงมา คือ ทุนสำรอง จำนวน 2,338.64 ล้านบาท หรือร้อยละ 3.81 และ พบว่า สหกรณ์เครดิตยูเนียนขาดทุนสะสมถึง 18,766 ล้านบาท หรือร้อยละ 30.58

การดำเนินธุรกิจ

แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการบริหารจัดการของสหกรณ์ในธุรกิจที่สหกรณ์ดำเนินการอยู่ สำหรับรอบปีบัญชีนี้ๆ

มูลค่าธุรกิจ ปี 2564 จำนวนเงิน 39,164.53 ล้านบาท

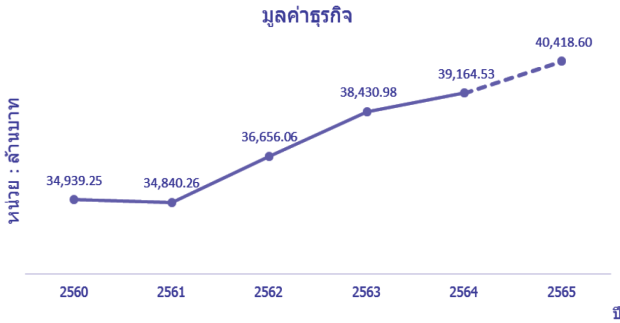
ในปี 2564 สหกรณ์เครดิตยูเนียน ดำเนินธุรกิจในด้านต่างๆ ได้แก่ ธุรกิจ สินค้า ธุรกิจรับฝากเงิน ธุรกิจจัดหาสินค้า มาจำหน่าย ธุรกิจรวบรวมผลผลิต ธุรกิจ แปรรูปผลผลิต และธุรกิจให้บริการและ

ส่งเสริมการเกษตร มีมูลค่าธุรกิจรวมทั้งสิ้น 39,164.53 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ร้อยละ 1.91 โดยธุรกิจสินค้ามีมูลค่าสูงสุด จำนวน 20,638.35 ล้านบาท หรือร้อยละ 52.70 ของมูลค่าธุรกิจทั้งสิ้น แต่ลดลงจากปีก่อน ร้อยละ 1.17 ในจำนวนนี้เป็นการให้สินเชื่อแก่สมาชิก รองลงมา คือ ธุรกิจรับฝากเงิน จำนวน 17,757.10 ล้านบาท หรือร้อยละ 45.34 ของมูลค่าธุรกิจทั้งสิ้น เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ร้อยละ 7.50 สหกรณ์เครดิตยูเนียนจัดหาสินค้ามาจำหน่าย ทั้งสิ้น จำนวน 603.84 ล้านบาท หรือร้อยละ 1.54 ลดลงจากปีก่อน ร้อยละ 7.02 และธุรกิจที่มีมูลค่าธุรกิจน้อยที่สุด คือ ธุรกิจให้บริการและส่งเสริมการเกษตร จำนวน 6.46 ล้านบาท หรือร้อยละ 0.02 ของมูลค่าธุรกิจรวมทั้งสิ้น

โดยสรุปการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์เครดิตยูเนียน ธุรกิจสินค้า ธุรกิจจัดหาสินค้า มาจำหน่าย ธุรกิจรวบรวมผลผลิต ธุรกิจแปรรูปผลผลิต และธุรกิจน้อยที่สุด คือ ธุรกิจให้บริการ และส่งเสริมการเกษตร ที่ดำเนินธุรกิจลดลงจากปีก่อน ส่วนธุรกิจรับฝากเงินมีการดำเนินธุรกิจเพิ่มขึ้นจากปีก่อน

มูลค่าธุรกิจของสหกรณ์เครดิตยูเนียน ในรอบ 5 ปี (ปี 2560 – 2564) และคาดการณ์ปี 2565

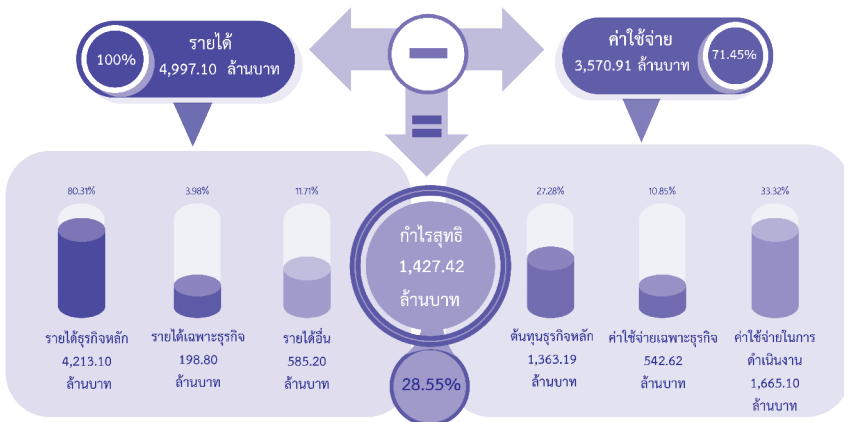

มูลค่าธุรกิจรวมของสหกรณ์เครดิตยูเนียน ในรอบ 5 ปี ที่ผ่านมา (ปี 2560 – 2564) พบว่า ในปี 2560 - 2561 สหกรณ์เครดิตยูเนียนมีมูลค่าธุรกิจยังไม่เปลี่ยนแปลง ยังมีมูลค่าธุรกิจใกล้เคียงกัน และเมื่อพิจารณามูลค่าธุรกิจในปี 2561 – 2564 จะเห็นได้ว่ามีมูลค่าธุรกิจของสหกรณ์เครดิตยูเนียน มีมูลค่าเพิ่มขึ้นในทุก ๆ ปี จึงสามารถคาดการณ์ได้ว่าสหกรณ์เครดิตยูเนียนจะมีมูลค่าธุรกิจในปี 2565 เพิ่มขึ้นตามไปด้วย โดยคาดการณ์ได้ว่าจะมีมูลค่าธุรกิจ จำนวน 40,418.60 ล้านบาท

ผลการดำเนินงาน

แสดงถึงผลการดำเนินงานในรอบระยะเวลาตามที่กำหนดไว้ โดยแสดงให้เห็นถึงรายได้ ที่สหกรณ์ได้รับมาจากรายการใดและจำนวนเท่าไร รวมถึงค่าใช้จ่ายต่างๆ สำหรับรอบปีบัญชี นั้นๆ และผลตอบแทนที่จะคืนให้กับสมาชิกอยู่ในรูปของกำไรหรือขาดทุนเท่าไร เพื่อเป็นการสร้างความเชื่อมั่น และความศรัทธาต่อสมาชิกและผู้สนใจที่จะร่วมลงทุนกับสหกรณ์

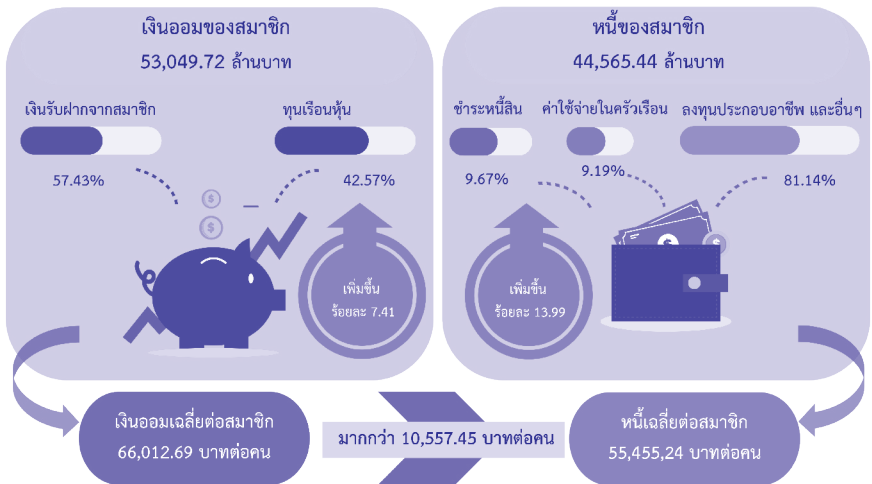

สหกรณ์เครดิตยูเนียนในปี 2564 มีรายได้ทั้งสิ้น จำนวน 4,997.10 ล้านบาท ซึ่งรายได้ส่วนใหญ่มาจากรายได้ธุรกิจหลัก 4,213.10 ล้านบาท หรือร้อยละ 80.31 ของรายได้ทั้งสิ้น รองลงมาคือ รายได้อื่น จำนวน 585.20 ล้านบาท หรือร้อยละ 11.71 ของรายได้ทั้งสิ้น ส่วนค่าใช้จ่ายของสหกรณ์เครดิตยูเนียน จำนวน 3,570.91 ล้านบาท หรือร้อยละ 71.45 ของรายได้ทั้งสิ้น โดยค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่เป็นต้นทุนธุรกิจหลัก จำนวน 1,363.19 ล้านบาท หรือร้อยละ 27.28 ของรายได้ทั้งสิ้น รองลงมา คือ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน จำนวน 1,665.10 ล้านบาท หรือร้อยละ 33.32 ของรายได้ทั้งสิ้น และพบว่าสหกรณ์เครดิตยูเนียนมีรายได้ในปี 2564 มากกว่าค่าใช้จ่าย ทำให้มีกำไรสุทธิจำนวน 1,427.42 ล้านบาท หรือร้อยละ 28.55 ของรายได้ทั้งสิ้น

เงินออมและหนี้ต่อสมาชิก

เป็นการแสดงให้เห็นถึงคุณภาพชีวิตของสมาชิกว่าเป็นอย่างไร ระหว่างการออมและการสร้างหนี้ของสมาชิกกับสหกรณ์ ถ้าสมาชิกมีการออมเงินมากกว่าเป็นหนี้สหกรณ์แสดงให้เห็นว่าสมาชิกมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นตรงกันข้ามถ้าสมาชิกเป็นหนี้สหกรณ์มากกว่าการออมเงิน ซึ่งหมายถึง สมาชิกมีภาระผูกพันด้านหนี้เกิดขึ้น ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความสามารถในการชำระหนี้ได้ตามกำหนด

สมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนในปี 2564 มีเงินออมไว้กับสหกรณ์ จำนวนเงิน 53,049.72 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 7.41 และมีภาระหนี้กับสหกรณ์ จำนวนเงิน 44,565.44 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 13.99 โดยพบว่าสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนยังให้ความสนใจและเชื่อมั่นในการฝากเงินกับสหกรณ์ และลงทุนกับสหกรณ์เครดิตยูเนียน ทั้งนี้สมาชิกอาจจะ

หวังผลตอบแทนในการลงทุนในเรื่องของดอกเบี้ยเงินฝาก และเงินปันผลในการลงทุนในส่วน
ของทุนเรือนหุ้นที่สมาชิกได้ลงทุนไป ในส่วนของหนี้ของสมาชิคนั้นส่วนใหญ่สมาชิกได้กู้เงินส่วนนี้
ไปใช้ประโยชน์ในเรื่องของการชำระหนี้สิน

เมื่อพิจารณาเงินออมเฉลี่ยสมาชิกกับหนี้เฉลี่ยต่อสมาชิก พบว่าเงินออมเฉลี่ยต่อสมาชิก
มากกว่าหนี้เฉลี่ยต่อสมาชิก โดยเงินออมเฉลี่ยต่อสมาชิก จำนวน 66,012.69 บาทต่อคน ส่วนหนี้
เฉลี่ยต่อสมาชิก จำนวน 55,455.24 บาทต่อคน ดังนั้น สมาชิกมีเงินออมเฉลี่ยมากกว่าหนี้เฉลี่ย
ต่อสมาชิก จำนวนเงิน 10,557.45 บาทต่อคน และคาดการณ์ว่าในอนาคตเงินออมเฉลี่ยต่อสมาชิก
จะมีมากกว่าหนี้เฉลี่ยต่อสมาชิกอย่างต่อเนื่อง

บทสรุป

สหกรณ์เครดิตยูเนียนในปี 2564 มีทุนดำเนินงานทั้งสิ้น จำนวน 61,375.66 ล้านบาท ซึ่งเพิ่ม
ขึ้นจากปีก่อน ร้อยละ 3.35 ประกอบด้วย หนี้สิน จำนวน 44,309.99 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อน
ร้อยละ 4.70 และทุนของสหกรณ์ จำนวน 17,065.67 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ร้อยละ 7.10
โดยสหกรณ์เครดิตยูเนียนมีหนี้สินสูงกว่าทุนของสหกรณ์ แสดงว่าในปี 2564 สหกรณ์เครดิตยูเนียนมี
การก่อหนี้มากกว่าทุนที่ได้รับจากภายในสหกรณ์เอง เมื่อพิจารณาแหล่งที่มาของเงินทุนของสหกรณ์
พบว่า สหกรณ์เครดิตยูเนียนมีหนี้สินเป็น 2.60 เท่า ทำให้ต้องให้ความสนใจในเรื่องของการบริหาร
เงินของสหกรณ์เนื่องจากสหกรณ์อาจจะต้องรับมือต่อความเสี่ยงในการชำระหนี้ที่ถึงกำหนดชำระที่จะ
เกิดขึ้นในอนาคตด้วย รวมทั้งยังเป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้สมาชิกร่วมลงทุนและบริหารสินทรัพย์
เพื่อสร้างรายได้ สะสมทุนสำรองเพิ่มขึ้น สร้างความเข้มแข็งของเงินทุนรองรับความเสี่ยงต่อไป

นอกจากนี้สมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนมีเงินออมโดยรวมแล้วมากกว่าหนี้สิน แสดงว่า
สมาชิกยังคงเชื่อมั่นในการลงทุนทางการเงินกับสหกรณ์เครดิตยูเนียน สหกรณ์เครดิตยูเนียนจึงควร
ให้ความสำคัญในเรื่องความโปร่งใสในการรับฝากเงินจากสมาชิก และในเรื่องของการลงทุน
ในทุนเรือนหุ้นเพื่อให้สมาชิกยังคงไว้วางใจและกล้าลงทุนกับสหกรณ์เครดิตยูเนียนเช่นนี้ต่อไป

กล่าวโดยสรุป สหกรณ์เครดิตยูเนียนส่วนใหญ่จะประสบผลสำเร็จในการดำเนินงานโดยมี
ผลกำไรเกิดขึ้น อย่างไรก็ตามสหกรณ์ควรรักษาสภาพคล่องทางการเงินให้เพียงพอต่อภาระหนี้สิน
ของสหกรณ์ ควบคุมค่าใช้จ่ายดำเนินงานให้เหมาะสมไม่ก่อให้เกิดการขาดทุน โดยเฉพาะสหกรณ์
ที่มีผลขาดทุนในส่วนนี้จึงควรให้ความสนใจในการสร้างรายได้ให้เพิ่มขึ้นและควบคุมค่าใช้จ่าย
ไม่ให้เกิดการขาดทุน เพื่อสร้างความเข้มแข็งและความเชื่อมั่นให้กับสมาชิกและผู้ที่เกี่ยวข้อง

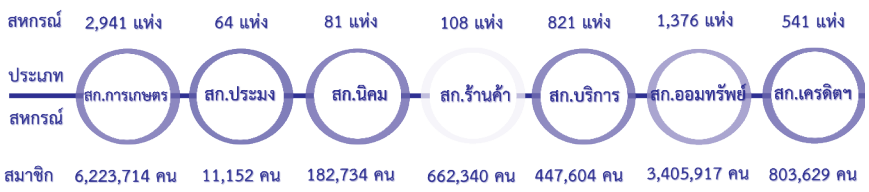
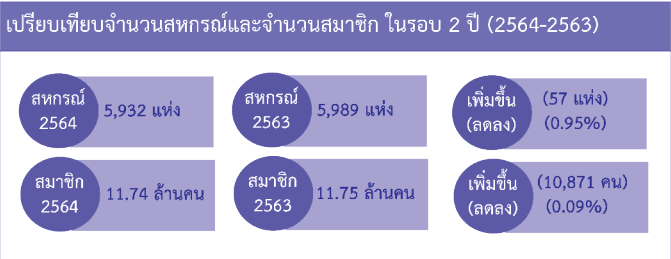
สารสนเทศทางการเงิน
- สหกรณ์ทุกประเภท -
ประจำปี 2564

ปัจจุบันสหกรณ์ในประเทศไทยที่จดทะเบียนจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 แบ่งออกเป็น 7 ประเภท ได้แก่ สหกรณ์การเกษตร สหกรณ์ประมง สหกรณ์นิคม สหกรณ์ร้านค้า สหกรณ์บริการ สหกรณ์ออมทรัพย์ และสหกรณ์เครดิตยูเนียน ซึ่งสหกรณ์แต่ละประเภทมีการดำเนินงานที่แตกต่างกันไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในข้อบังคับ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมของบรรดาสมาชิก โดยวิธีช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามหลักสหกรณ์

โดยรูปแบบการดำเนินงานแบ่งเป็น 2 ภาค คือ สหกรณ์ภาคการเกษตร (สหกรณ์การเกษตร สหกรณ์ประมง และสหกรณ์นิคม) และสหกรณ์นอกภาคการเกษตร (สหกรณ์ร้านค้า สหกรณ์บริการ สหกรณ์ออมทรัพย์ และสหกรณ์เครดิตยูเนียน) ไม่รวมชุมนุมสหกรณ์ ในภาพรวมวิเคราะห์ได้ ดังนี้

จำนวนสหกรณ์และจำนวนสมาชิก

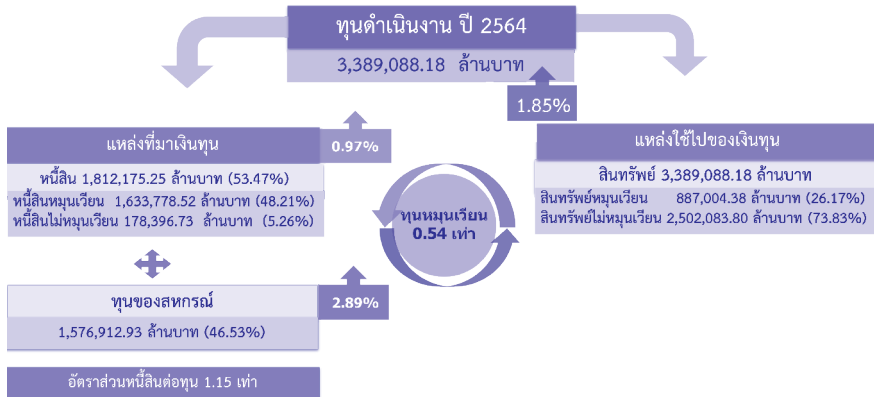
ในภาพรวมสหกรณ์ทุกประเภท (ไม่รวมชุมนุมสหกรณ์) ตามทะเบียนมีทั้งสิ้น 7,687 แห่ง สหกรณ์ที่พร้อมรับการตรวจสอบ 5,932 แห่ง หรือร้อยละ 77.17 ของจำนวนตามทะเบียน ลดลงจากปีก่อน ร้อยละ 0.95 โดยรวมอยู่ในสหกรณ์ภาคการเกษตร ร้อยละ 52.02 เป็นสหกรณ์การเกษตรสูงสุด ร้อยละ 95.30 ของจำนวนสหกรณ์ภาคการเกษตร หรือร้อยละ 49.58 ของจำนวนสหกรณ์ที่พร้อมรับการตรวจสอบ

พิจารณาเปรียบเทียบกับจำนวนนิติบุคคล (บริษัทและห้างหุ้นส่วนที่จดทะเบียนกับกรมพัฒนาธุรกิจ ฅ 31 ธันวาคม 2564 จำนวน 1,715,450 ราย) คิดเป็นร้อยละ 0.45 ของจำนวนนิติบุคคล มีสมาชิกรวมทั้งสิ้น 11.74 ล้านคน ลดลงจากปีก่อน ร้อยละ 0.09 โดยรวมอยู่ในสหกรณ์ภาคการเกษตร ร้อยละ 54.68 เป็นสมาชิกสหกรณ์เกษตรสูงถึง ร้อยละ 96.98 ของจำนวนสหกรณ์ภาคการเกษตร หรือร้อยละ 53.03 ของสมาชิกรวมสหกรณ์ทุกประเภท หากพิจารณาเปรียบเทียบกับจำนวนประชากรไทย 66.17 ล้านคน เป็นร้อยละ 17.74 (ข้อมูล : จำนวนประชากรไทย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2564 ตามสำนักทะเบียนกลาง)

การบริหารเงินทุน

ตามโครงสร้างทางการเงินของสหกรณ์ การบริหารเงินทุนเป็นการจัดหาเงินทุนเพื่อนำมาใช้หมุนเวียนในการดำเนินงานแสดงถึง แหล่งเงินทุนทั้งระยะสั้นและระยะยาว ที่นำไปลงทุนในสินทรัพย์ที่มีผลตอบแทนที่คุ้มค่า ถ้าสหกรณ์ไม่มีการจัดโครงสร้างทางการเงินที่เหมาะสม อาจทำให้สหกรณ์มีหนี้สินมากเกินไป และขาดสภาพคล่องได้

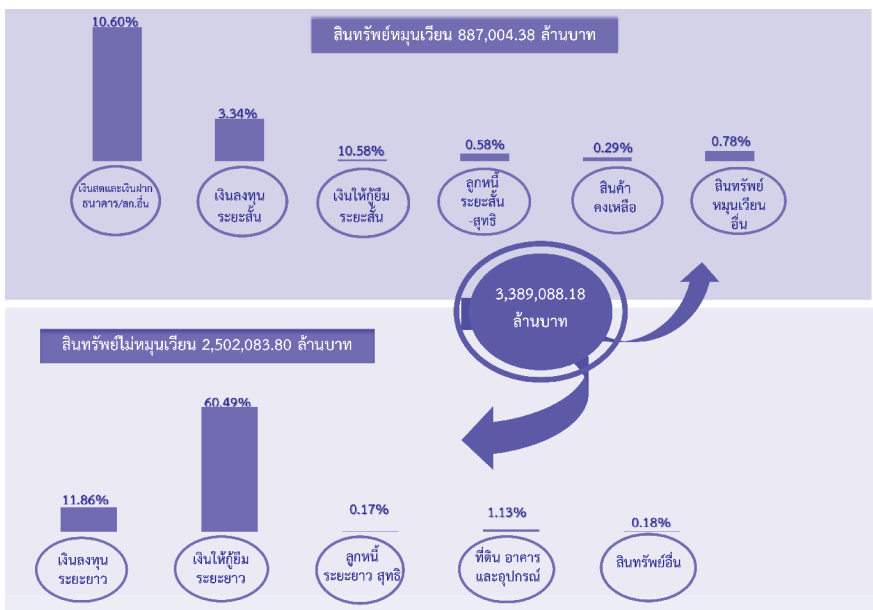

สินทรัพย์ของสหกรณ์ทุกประเภท เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ร้อยละ 1.85 จากการก่อหนี้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 0.97 และจากทุนของเจ้าของสหกรณ์เพิ่มขึ้น ร้อยละ 2.89

สหกรณ์ทุกประเภทมีทุนดำเนินงานรวมทั้งสิ้น 3.39 ล้านล้านบาท หรือร้อยละ 12.84 ของทุนจดทะเบียนของนิติบุคคล (ที่มา กรมพัฒนาธุรกิจการค้า : สถานะนิติบุคคลจัดตั้งทั่วประเทศ จำนวน 1,715,450 ราย ทุนจดทะเบียน 26.41 ล้านล้านบาท)

สินทรัพย์ ปี 2564 3,389,088.18 ล้านบาท เพิ่มขึ้น ร้อยละ 1.85

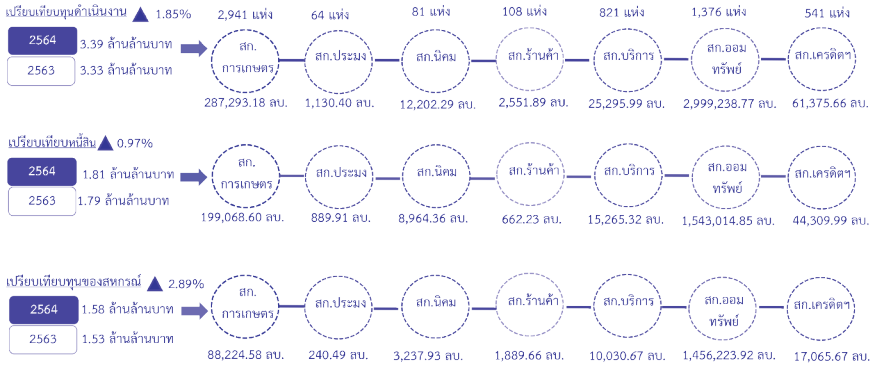
แหล่งใช้ไปเงินทุนของสหกรณ์ทุกประเภทปี 2564 โดยเป็นการลงทุนในสินทรัพย์ระยะยาวถึงร้อยละ 73.83 ของสินทรัพย์ทั้งสิ้น ส่วนใหญ่อยู่ในสหกรณ์ประเภท สหกรณ์ออมทรัพย์ สหกรณ์บริการ และสหกรณ์เครดิตยูเนียน ซึ่งใช้ไปในรูปของเงินให้กู้ยืมระยะยาว ร้อยละ 60.49 และ รองลงมาเป็นเงินลงทุนระยะยาว ร้อยละ 11.86

หากพิจารณาด้านความเสี่ยง พบว่า สหกรณ์บริการ และสหกรณ์เครดิตยูเนียน (ยกเว้นสหกรณ์ออมทรัพย์) ค่อนข้างมีความเสี่ยงสูง เพราะอาจประสบปัญหาด้านความเพียงพอของเงินทุนได้ หากต้องจ่ายชำระหนี้ระยะสั้นที่ถึงกำหนดชำระ แต่เมื่อพิจารณาหนี้ระยะสั้นของสหกรณ์ทั้ง 3 ประเภท ส่วนใหญ่เป็นเงินรับฝากจากสมาชิก ซึ่งค่อนข้างจะเป็นไปได้น้อยที่สมาชิกจะมาถอนคืนพร้อมกัน แต่สหกรณ์ต้องรับภาระด้านต้นทุนทางการเงินในการจ่ายค่าตอบแทนในรูปของดอกเบี้ยจ่าย ณ วันสิ้นปีทางบัญชีแก่สมาชิก

ทุนดำเนินงาน

จำนวนและมูลค่าทะเบียนของสหกรณ์ทุกประเภทแบ่งตามช่วงทุน

จากสถิติมูลค่าทุนดำเนินงานของสหกรณ์ทุกประเภท ที่จดทะเบียนจัดตั้งสหกรณ์และมีการดำเนินงาน มาถึงปี 2564 มีจำนวน 5,932 แห่ง รวมมูลค่าดำเนินงาน 3.39 ล้านล้านบาท ซึ่งแบ่งตามช่วงทุนดำเนินงาน พบว่า ช่วงทุนดำเนินงานที่มีจำนวนสหกรณ์สูงสุดคือ ทุนดำเนินงานไม่เกิน 5 ล้านบาท มีจำนวน 2,209 แห่ง หรือร้อยละ 37.24 (สหกรณ์การเกษตรมากที่สุด 1,496 แห่ง และสหกรณ์บริการ 449 แห่ง) รองลงมาสหกรณ์ที่มีทุนดำเนินงานตั้งแต่ 5 - 50 ล้านบาท จำนวน 1,707 แห่ง หรือร้อยละ 28.78 (สหกรณ์การเกษตรมากที่สุด 682 แห่ง และสหกรณ์ออมทรัพย์ 367 แห่ง) ในขณะที่สหกรณ์ที่มีทุนเกิน 5,000 ล้านบาท มีจำนวน 150 แห่ง หรือร้อยละ 2.53 (สหกรณ์ออมทรัพย์ 149 แห่ง และสหกรณ์บริการ 1 แห่ง)

ภาพรวมทุนดำเนินงานของสหกรณ์ทุกประเภททั้งสิ้น 3.39 ล้านล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ร้อยละ 1.85 โดยมาจากการก่อหนี้รวม 1.81 ล้านล้านบาท หรือร้อยละ 53.47 ของทุนดำเนินงาน เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ร้อยละ 0.97 (สหกรณ์ออมทรัพย์มีมูลค่าหนี้สูงสุด 1.54 ล้านล้านบาท หรือร้อยละ 85.12 ของหนี้สินทั้งสิ้น) และในส่วนของเจ้าของสหกรณ์รวม 1.58 ล้านล้านบาท หรือร้อยละ 46.53 เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ร้อยละ 2.89 (สหกรณ์ออมทรัพย์มีมูลค่าสูงสุด 1.46 ล้านล้านบาท หรือร้อยละ 92.35 ของจำนวนทุนของสหกรณ์ทั้งสิ้น)

การดำเนินธุรกิจ

มูลค่าธุรกิจ 1,939,832.51 ล้านบาท

14.89%

85.11%

ภาคการเกษตร

ภาคนอกการเกษตร

288,873.09 ล้านบาท

1,650,959.42 ล้านบาท

เปรียบเทียบมูลค่าธุรกิจ

2564

1.94 ล้านล้านบาท

2563

2.08 ล้านล้านบาท

6.71%

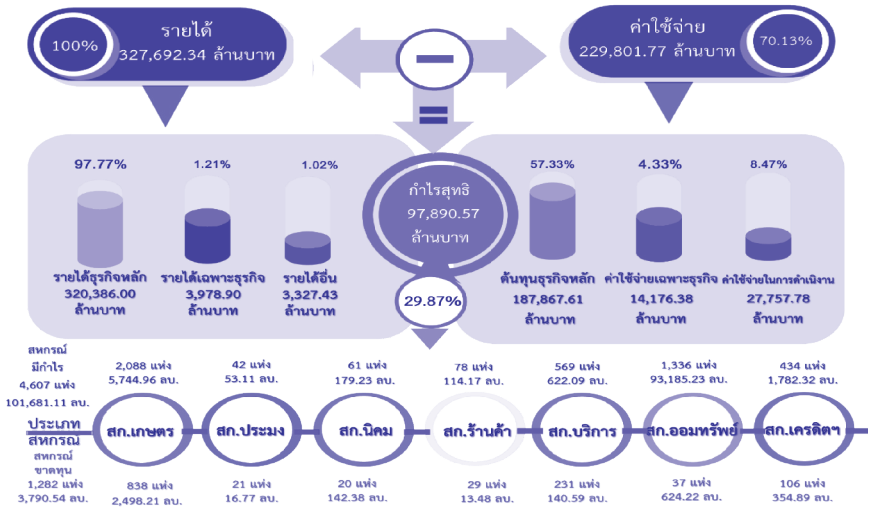
ประเภทธุรกิจ

ประเภทธุรกิจ	การเปลี่ยนแปลง	มูลค่า	สัดส่วน	ภาคการเกษตร	สัดส่วน	ภาคนอกการเกษตร	สัดส่วน	สหกรณ์ที่มีมูลค่าสูงสุด
ธุรกิจรับฝาก	-1.48%	706,324.64 ลบ. (36.41%)		67,053.53 ลบ. (3.46%)		639,271.11 ลบ. (32.95%)		สหกรณ์ออมทรัพย์ 617,312.85 ลบ.(31.82%)
ธุรกิจเงินสินเชื่อ	-10.30%	1,099,393.12 ลบ. (56.67%)		100,945.03 ลบ. (5.20%)		998,448.09 ลบ. (51.47%)		สหกรณ์ออมทรัพย์ 970,190.75 ลบ.(50.01%)
ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย	-7.76%	49,143.83 ลบ. (2.54%)		43,186.82 ลบ. (2.23%)		5,957.01 ลบ. (0.31%)		สหกรณ์การเกษตร 40,395.38 ลบ.(2.08%)
ธุรกิจรวบรวมผลผลิต	1.31%	66,953 ลบ. (3.45%)		60,388.77 ลบ. (3.11%)		6,565.15 ลบ. (0.34%)		สหกรณ์การเกษตร 56,882.59 ลบ.(2.93%)
ธุรกิจแปรรูปผลผลิต	4.59%	16,936.19 ลบ. (0.87%)		16,851.44 ลบ. (0.87%)		84.75 ลบ.		สหกรณ์การเกษตร 15,522.00 ลบ.(0.80%)
ธุรกิจให้บริการและส่งเสริมฯ	-12.63%	1,080.80 ลบ. (0.06%)		447.49 ลบ. (0.02%)		633.31 ลบ. (0.04%)		สหกรณ์บริการ 612.54 ลบ.(0.03%)

จากภาพรวมการดำเนินธุรกิจของของสหกรณ์ทุกประเภท พบว่า ธุรกิจรวบรวมและแปรรูปผลผลิตมีมูลค่า เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ร้อยละ 1.31 และ 4.59 ตามลำดับ เนื่องจาก สหกรณ์และสมาชิก มีดำเนินการซื้อ-ขายผลผลิตร่วมกันเพิ่มมากขึ้น เพราะได้ราคาที่ยุติธรรม ส่วนธุรกิจรับฝากเงิน ธุรกิจเงินสินเชื่อ ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย และธุรกิจให้บริการและส่งเสริมการเกษตรลดลง เป็นผลจากผลกระทบจากการระบาดของเชื้อไวรัส COVID - 19 อาทิ สหกรณ์ที่ทำธุรกิจเกี่ยวกับการท่องเที่ยว โรงแรม หรือการให้บริการต่างๆ ซึ่งอาจส่งผลต่อรายได้ของสมาชิก

ผลการดำเนินงาน

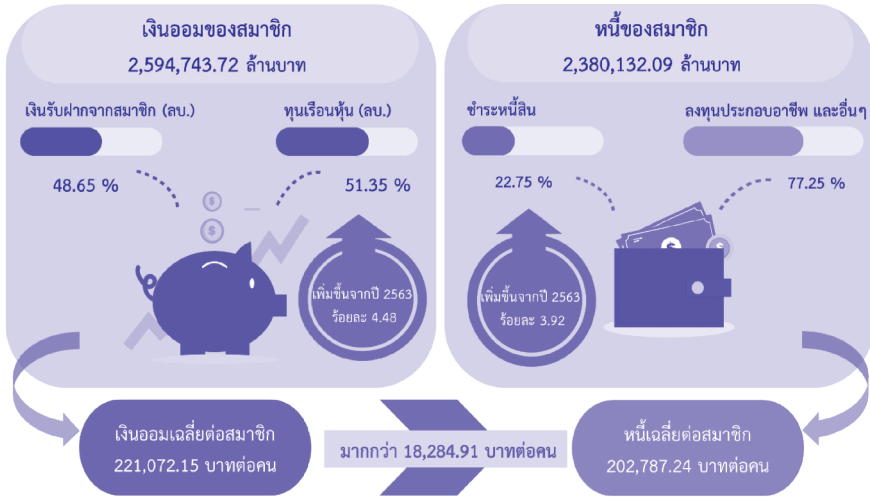

ในภาพรวม แม้ว่าผลประกอบการของสหกรณ์ทุกประเภทเป็นกำไร แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายสหกรณ์ พบว่า สหกรณ์ที่มีผลกำไรสุทธิ 4,607 แห่ง หรือร้อยละ 77.66 ของสหกรณ์ทุกประเภท ลดลงจากปีก่อน 7 แห่ง หรือลดลงร้อยละ 0.15 ส่วนใหญ่อยู่ในสหกรณ์การเกษตร ร้อยละ 35.20 ของสหกรณ์ทุกประเภท หรือร้อยละ 45.32 ของสหกรณ์ที่มีกำไรทั้งสิ้น และสหกรณ์ที่มีผลขาดทุนสุทธิ 1,282 แห่ง หรือร้อยละ 21.61 ของสหกรณ์ทุกประเภท ลดลงจากปีก่อน 40 แห่ง หรือลดลงร้อยละ 3.03 ส่วนใหญ่อยู่ในสหกรณ์ประเภทสหกรณ์การเกษตร ร้อยละ 14.13 ของสหกรณ์ทุกประเภท หรือร้อยละ 65.37 ของสหกรณ์ที่มีผลขาดทุน ส่วนที่เหลือ 43 แห่ง ยังไม่มีการดำเนินงาน

ด้านการบริหารงาน หากพิจารณาเปรียบเทียบอัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไร (ก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน) ปี 2564 ร้อยละ 21.07 ลดลงจากร้อยละ 21.68 ในปี 2563 ในภาพรวมถือว่าสหกรณ์ยังมีค่าใช้จ่ายดำเนินงานเหมาะสม แต่สหกรณ์ก็ต้องควบคุมค่าใช้จ่ายอย่าให้สูงเกินกว่านี้และหาแนวทางสร้างรายได้เพิ่มขึ้น เพื่อสร้างแรงจูงใจและศรัทธาจากสมาชิก ในการลงทุนกับสหกรณ์เพิ่มมากขึ้น

เงินออมและหนี้สินต่อสมาชิก

ภาพรวม สมาชิกสหกรณ์ทุกประเภทมีเงินออมไว้กับสหกรณ์ 2.59 ล้านล้านบาท ซึ่งเงินออมส่วนใหญ่มาจากการสะสมทุนเรือนหุ้นของสมาชิก ร้อยละ 51.35 และเงินที่ฝากไว้กับสหกรณ์ร้อยละ 48.65 โดยสมาชิกคาดหวังถึงผลตอบแทนในรูปของเงินปันผลจากการถือหุ้นและดอกเบี้ยรับจากเงินฝากสหกรณ์ที่มากกว่าการนำเงินไปลงทุนกับสถาบันการเงินอื่น ในขณะที่ภาระการก่อหนี้ของสมาชิกที่มีกับสหกรณ์ 2.38 ล้านล้านบาท ซึ่งส่วนใหญ่เป็นหนี้จากการกู้ยืมจากสหกรณ์เพื่อนำมาใช้ชำระหนี้สินเดิม ประกอบอาชีพ ค่าใช้จ่ายในครัวเรือนและอื่นๆ พิจารณาเปรียบเทียบกับหนี้ของสมาชิกสหกรณ์ทุกประเภท คิดเป็นร้อยละ 16.60 ของหนี้ครัวเรือนของไทย (หนี้ครัวเรือนของไทย เท่ากับ 14.34 ล้านล้านบาท ไตรมาส 3/2564 ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย)

ในภาพรวม หากพิจารณาอัตราเงินออมเฉลี่ยของสมาชิกต่อคน กับ หนี้เฉลี่ยของสมาชิกต่อคน พบว่า สหกรณ์ทุกประเภทมีอัตราเงินออมเฉลี่ยต่อสมาชิกมากกว่าอัตราหนี้เฉลี่ยต่อสมาชิก 18,284.91 บาทต่อคน ซึ่งมีอัตราเพิ่มขึ้นจากปีก่อน ร้อยละ 11.06 สะท้อนให้เห็นว่า แม้ว่าสมาชิกจะต้องเผชิญกับภาวะวิกฤตการแพร่ระบาดของ COVID -19 แต่ก็ยังมีวินัยในการใช้เงินและสามารถดำรงชีพได้อย่างเข้มแข็ง

จากผลกระทบการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID - 19 ตั้งแต่ปลายปี 2563 ถึงปัจจุบัน สหกรณ์และสมาชิกของสหกรณ์ในภาคการเกษตร ภาคการบริการ การท่องเที่ยว สมาชิกบางส่วน ต้องขาดสภาพคล่อง จึงจำเป็นต้องก่อหนี้เพิ่มขึ้น เพื่อนำมารองรับกับวิกฤตที่เกิดขึ้นในอนาคต รวมทั้งเพื่อเป็นการดูแลคุณภาพชีวิตให้ดีและเข้มแข็ง

ภาพรวมสหกรณ์ทุกประเภทยังมีความเข้มแข็ง แม้ว่าจำนวนสหกรณ์และสมาชิกจะมีจำนวน ลดลงก็ตามแต่การดำเนินงานภายใต้ทุนดำเนินงานที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี แม้ว่าทุนดังกล่าว จะได้จากการก่อหนี้เพิ่มขึ้น แต่ก็เป็นส่วนที่ลดลงจากปีก่อน ร้อยละ 1.90 แต่ด้านการบริหาร เงินทุนของสหกรณ์ยังคงมีความเสี่ยงเกิดขึ้น เนื่องจาก สหกรณ์นำเงินทุนไปลงทุนในสินทรัพย์ ระยะยาวสูงเกินไปถึงร้อยละ 73.83 โดยเฉพาะด้านการให้สินเชื่อระยะยาวแก่สมาชิกสูงถึง ร้อยละ 60.49 ซึ่งสหกรณ์แต่ละประเภทต้องคำนึงถึงความเพียงพอของเงินทุนที่จะนำไปใช้ในการ ชำระหนี้ เพื่อหลีกเลี่ยงต่อการขาดสภาพคล่องในการดำเนินงาน อีกทั้ง ควรพิจารณาการให้สินเชื่อ และการเรียกเก็บหนี้ให้ได้ตามกำหนด

ดังนั้น ทุกสหกรณ์ต้องบริหารจัดการด้านสินทรัพย์หมุนเวียนให้มีสภาพคล่องเพิ่มขึ้น ควบคุม ค่าใช้จ่ายให้เหมาะสม และเพิ่มความระมัดระวังการก่อหนี้ให้สอดคล้องทุนของสหกรณ์และกำลัง ความสามารถในการชำระหนี้ได้ เพื่อเสริมสร้างสหกรณ์ให้มีความเข้มแข็ง และช่วยเหลือสมาชิก ของสหกรณ์ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีสามารถดำรงอยู่ได้อย่างเข้มแข็ง

สารสนเทศทางการเงิน

- ชุมนุมนสหกรณ์ -

ประจำปี 2564

ขุมนุสสรณ์ เป็นการรวมตัวกันของสหกรณ์ประเภทเดียวกัน ประกอบธุรกิจการผลิต การค้า อุตสาหกรรม หรือบริการอย่างเดียวกัน ตั้งแต่ห้าสหกรณ์ขึ้นไปร่วมกันดำเนินกิจการ เพื่อให้เกิดประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ที่เข้าร่วม ช่วยเหลือ กำกับ ดูแลสหกรณ์ในขุมนุสสรณ์ และ เป็นผู้แทนรักษาผลประโยชน์ร่วมกันของสหกรณ์สมาชิก

จำนวนขุมนุสสรณ์และจำนวนสมาชิก

ปี 2564 จำนวนขุมนุสสรณ์ที่จดทะเบียนทั้งสิ้น 137 แห่ง แบ่งเป็น 1) ขุมนุสสรณ์ที่พร้อมรับการตรวจสอบ คือ ขุมนุสสรณ์ที่ไม่ได้ดำเนินธุรกิจ ดำเนินธุรกิจ และหยุดดำเนินธุรกิจ จำนวน 108 แห่ง ร้อยละ 78.83 ของจำนวนขุมนุสสรณ์ที่จดทะเบียนทั้งสิ้น และ 2) ขุมนุสสรณ์ที่ไม่ต้องตรวจสอบ คือ ขุมนุสสรณ์ที่ล้มละลายและชำระบัญชี จำนวน 29 แห่ง ร้อยละ 21.17 ของจำนวนขุมนุสสรณ์ที่จดทะเบียนทั้งสิ้น

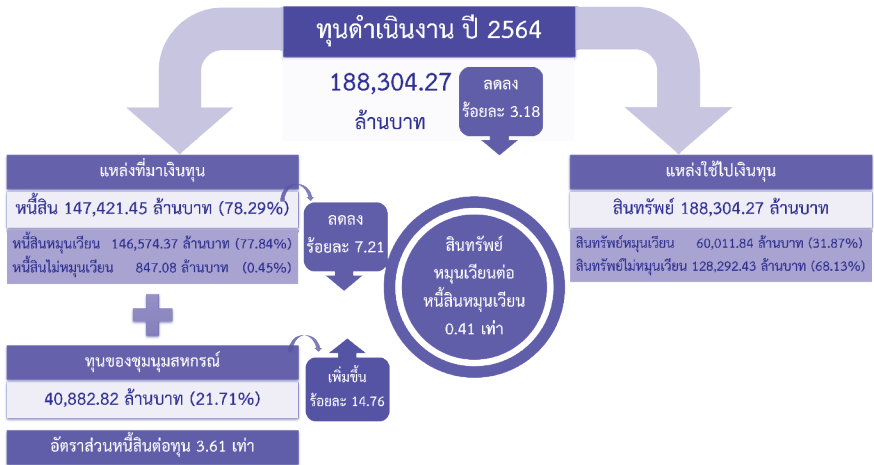
ขุมนุสสรณ์ที่สามารถส่งงบการเงินได้ตามกำหนดและผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นต่องบการเงินเรียบร้อยแล้ว จำนวน 102 แห่ง ร้อยละ 94.44 ของจำนวนขุมนุสสรณ์ที่พร้อมรับการตรวจสอบ ส่วนขุมนุสสรณ์ที่รวมรวบรวมข้อมูลไม่ได้ จำนวน 6 แห่ง ร้อยละ 5.56 ของจำนวนขุมนุสสรณ์ที่พร้อมรับการตรวจสอบ เป็นขุมนุสสรณ์ที่ไม่ส่งงบการเงินติดต่อกันเกิน 3 ปี

ขุมนุสสรณ์ที่สามารถส่งงบการเงินได้ตามกำหนดและผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นต่องบการเงินเรียบร้อยแล้ว ลดลงจากปีก่อน ร้อยละ 2.86 และมีจำนวนสมาชิกคงเหลือ ลดลงจากปีก่อน ร้อยละ 1.61 จำนวนขุมนุสสรณ์ที่ลดลง ส่งผลให้จำนวนสมาชิกลดลงตามไปด้วย ซึ่งขุมนุสสรณ์ที่ลดลงจากปีก่อน เป็นขุมนุสสรณ์ที่ไม่สามารถส่งงบการเงินประจำปีได้ตามกำหนด และชำระบัญชี

การบริหารเงินทุน

การบริหารเงินทุนที่ชุมนุมสหกรณ์มีอยู่อย่างคุ่มค่า เกิดประโยชน์สูงสุด และขยายกิจการให้เกิดความเจริญเติบโตในอนาคต ซึ่งผู้บริหารชุมนุมสหกรณ์มีหน้าที่และความรับผิดชอบ คือ บริหารความเสี่ยงด้านเงินทุน วางแผนจัดหาเงินทุน และตัดสินใจลงทุน

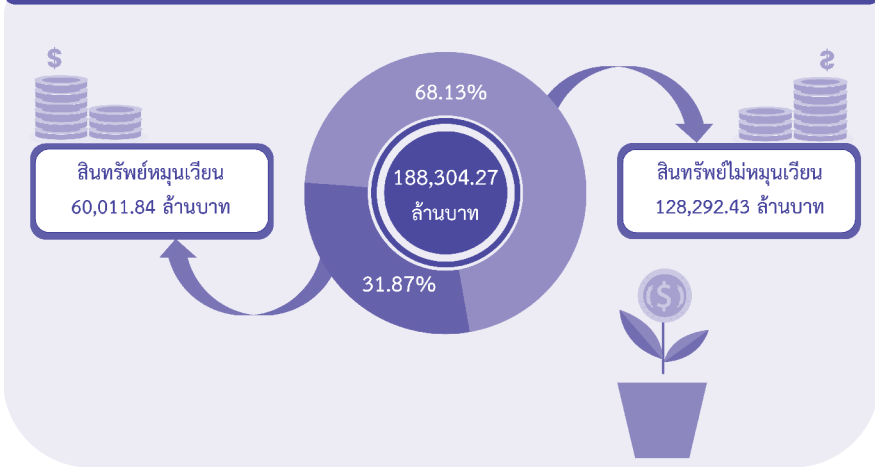

แหล่งที่มาของเงินทุน มาจาก หนี้สินและทุนของชุมนุมสหกรณ์ และการใช้ไปของเงินทุน ในรูปของสินทรัพย์

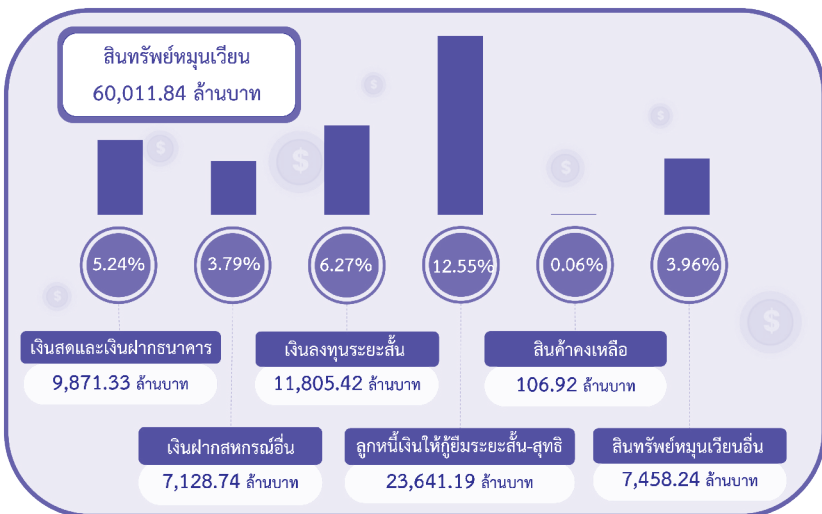
ในปี 2564 ชุมชุมสหกรณ์มีทุนดำเนินงานทั้งสิ้น 188,304.27 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อน ร้อยละ 3.18 ประกอบด้วย หนี้สิน จำนวนเงิน 147,421.45 ล้านบาท ร้อยละ 78.29 ของ ทุนดำเนินงาน ลดลงจากปีก่อน ร้อยละ 7.21 และทุนของชุมนุมสหกรณ์ จำนวนเงิน 40,882.82 ล้านบาท ร้อยละ 21.71 ของทุนดำเนินงาน เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ร้อยละ 14.76 แหล่งที่มาของเงินทุน ชุมชุมสหกรณ์ภาพรวมส่วนใหญ่มาจากการก่อหนี้ทั้งภายในและภายนอกชุมนุมสหกรณ์ถึง 3 ใน 4 ของทุนดำเนินงานทั้งสิ้น

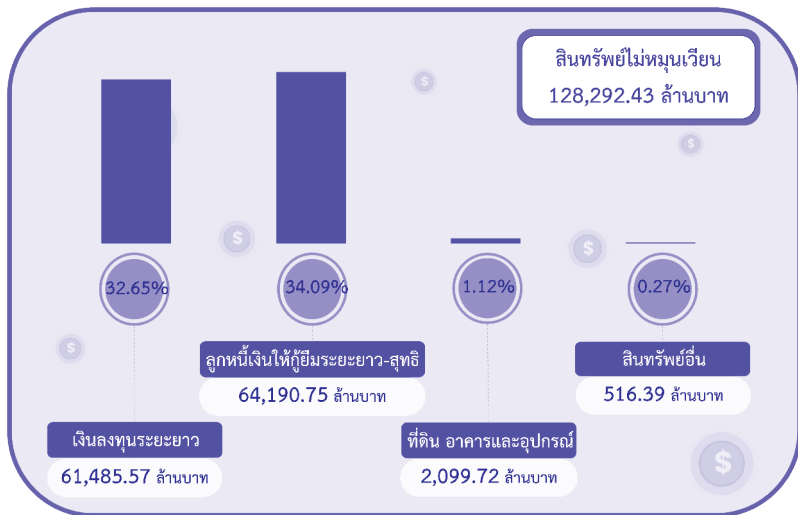

สินทรัพย์ ปี 2564 จำนวนเงิน 188,304.27 ล้านบาท

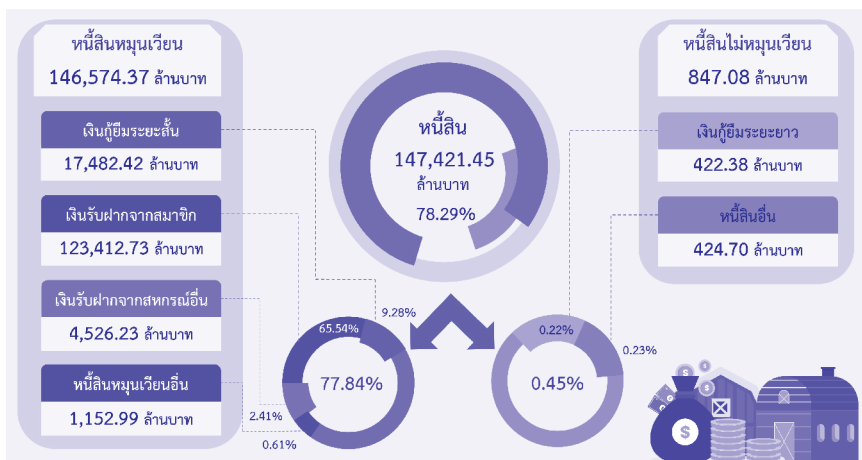

ในปี 2564 ชุมชนผู้ถือหุ้นมีสินทรัพย์ทั้งสิ้น 188,304.27 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อน ร้อยละ 3.18 ประกอบด้วย สินทรัพย์หมุนเวียน จำนวนเงิน 60,011.84 ล้านบาท ร้อยละ 31.87 ของสินทรัพย์ทั้งสิ้น และสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน จำนวนเงิน 128,292.43 ล้านบาท ร้อยละ 68.13 ของสินทรัพย์ทั้งสิ้น ชุมชนผู้ถือหุ้นภาพรวมนำเงินลงทุนที่มีไปใช้กับสินทรัพย์ระยะยาวเกินกว่า 1 ปี ซึ่งไม่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ทันที มากกว่า สินทรัพย์ระยะสั้น

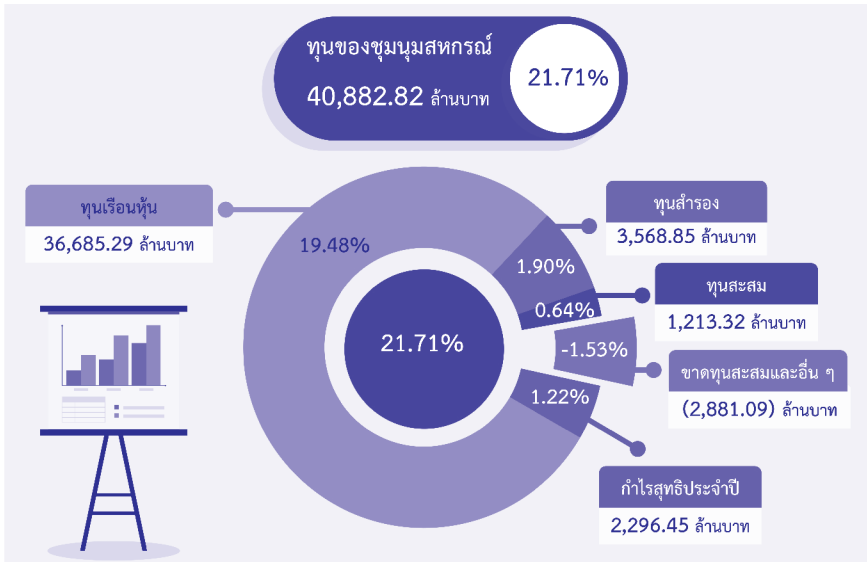

การใช้ไปของเงินทุนชุมชนสหกรณ์ ส่วนใหญ่เป็นสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน ซึ่งเกือบทั้งหมดเป็นลูกหนี้เงินให้กู้ยืมระยะยาว-สุทธิ และเงินลงทุนระยะยาว ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน คือ ลูกหนี้เงินให้กู้ยืมระยะยาว-สุทธิ จำนวนเงิน 64,190.75 ล้านบาท ร้อยละ 34.09 ของสินทรัพย์ทั้งสิ้น และ เงินลงทุนระยะยาว จำนวนเงิน 61,485.57 ล้านบาท ร้อยละ 32.65 ของสินทรัพย์ทั้งสิ้น เช่นเดียวกับสินทรัพย์หมุนเวียน ที่ส่วนใหญ่เป็นลูกหนี้เงินให้กู้ยืมระยะสั้น-สุทธิ จำนวนเงิน 23,641.19 ล้านบาท ร้อยละ 12.55 ของสินทรัพย์ทั้งสิ้น รองลงมาเป็นเงินลงทุนระยะสั้น จำนวนเงิน 11,805.42 ล้านบาท ร้อยละ 6.27 ของสินทรัพย์ทั้งสิ้น เห็นได้ว่า การใช้ไปของเงินทุนชุมชนสหกรณ์ ส่วนใหญ่เป็นการให้เงินกู้ยืม (ลูกหนี้เงินให้กู้ยืม) รองลงมาเป็นเงินลงทุน

หนี้สินของชุมนุมสหกรณ์ ประกอบด้วย หนี้สินหมุนเวียน จำนวนเงิน 146,574.37 ล้านบาท ร้อยละ 77.84 ของทุนดำเนินงาน และหนี้สินไม่หมุนเวียน จำนวนเงิน 847.08 ล้านบาท ร้อยละ 0.45 ของทุนดำเนินงาน หนี้สินของชุมนุมสหกรณ์ภาพรวมเกือบทั้งหมดเป็นการก่อหนี้ระยะสั้น

หนี้สินของชุมนุมสหกรณ์ ส่วนใหญ่เป็นหนี้สินหมุนเวียน โดยเฉพาะเงินรับฝากจากสมาชิก จำนวนเงิน 123,412.73 ล้านบาท ร้อยละ 65.54 ของทุนดำเนินงาน รองลงมาเป็น เงินกู้ยืมระยะสั้น จำนวนเงิน 17,482.42 ล้านบาท ร้อยละ 9.28 ของทุนดำเนินงาน ส่วนที่เหลือแบ่งเป็น เงินรับฝากจากสหกรณ์อื่น จำนวนเงิน 4,526.23 ล้านบาท ร้อยละ 2.41 ของทุนดำเนินงาน และ หนี้สินหมุนเวียนอื่น จำนวนเงิน 1,152.99 ล้านบาท ร้อยละ 0.61 ของทุนดำเนินงาน ตามลำดับ ส่วนหนี้สินไม่หมุนเวียน ประกอบด้วย หนี้สินอื่น จำนวนเงิน 424.70 ล้านบาท ร้อยละ 0.23 ของทุนดำเนินงาน และ เงินกู้ยืมระยะยาว จำนวนเงิน 422.38 ล้านบาท ร้อยละ 0.22 ของทุนดำเนินงาน

ทุนของชุมนุมสหกรณ์ส่วนใหญ่เป็นหนี้สินหมุนเวียน จำนวนเงิน 36,685.29 ล้านบาท ร้อยละ 19.48 ของทุนดำเนินงาน รองลงมาเป็น หนี้สินไม่หมุนเวียน จำนวนเงิน 4,197.53 ล้านบาท ร้อยละ 2.23 ของทุนดำเนินงาน ส่วนที่เหลือ แบ่งเป็น กำไรสุทธิประจำปี จำนวนเงิน 2,296.45 ล้านบาท ร้อยละ 1.22 ของทุนดำเนินงาน หนี้สินหมุนเวียนอื่น จำนวนเงิน 1,152.99 ล้านบาท ร้อยละ 0.61 ของทุนดำเนินงาน และ ขาดทุนสะสม/อื่นๆ จำนวนเงิน 2,881.09 ล้านบาท ร้อยละ -1.53 ของทุนดำเนินงาน ตามลำดับ ซึ่งขาดทุนสะสม/อื่น มาจากขาดทุนสะสมและขาดทุนจากเงินลงทุนที่ยังไม่เกิดขึ้น

ที่มาของทุนดำเนินงานชุมนุมสหกรณ์ ส่วนใหญ่เป็นเงินรับฝากจากสมาชิก และทุนเรือนหุ้น แสดงว่าเงินทุนของชุมนุมสหกรณ์มาจากสมาชิกของชุมนุมสหกรณ์เอง จำนวนเงิน 160,098.02 ล้านบาท ร้อยละ 85.02 หรือ 4 ใน 5 ของทุนดำเนินงานทั้งสิ้น

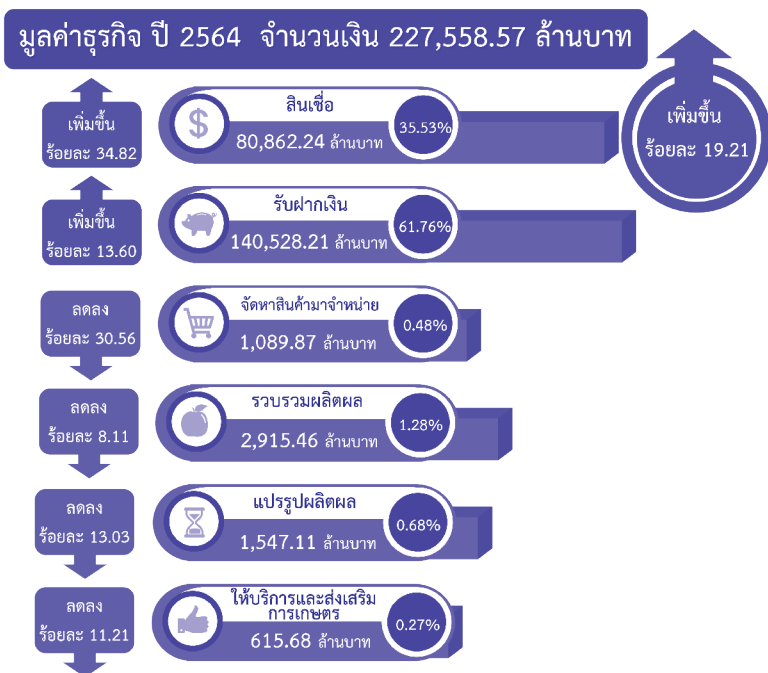
ชุมนุมสหกรณ์มีความเสี่ยงในการบริหารเงินทุน โดยเฉพาะด้านสภาพคล่องทางการเงิน ในส่วนของอัตราส่วนทุนหมุนเวียน คือ สินทรัพย์หมุนเวียนต่อหนี้สินหมุนเวียน เท่ากับ 0.41 เท่า แสดงว่าชุมนุมสหกรณ์มีสินทรัพย์หมุนเวียนไม่ถึงครึ่งของหนี้สินหมุนเวียน และหากวิเคราะห์ถึงรายการที่มาของเงินทุนและรายการที่ใช้ไปของเงินทุน พบว่า ชุมชนสหกรณ์นำเงินทุนที่ได้มาจากเงินกู้ยืมระยะสั้นร่วมกับเงินรับฝากจากสหกรณ์สมาชิก และเงินรับฝากจากสหกรณ์อื่น จำนวนเงิน 145,421.38 ล้านบาท ร้อยละ 77.23 ของทุนดำเนินงานทั้งสิ้น ซึ่งถือเป็นหนี้สินหมุนเวียนเกือบทั้งหมดไปเป็นสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน ได้แก่ ลูกหนี้เงินให้กู้ยืมระยะยาว-สุทธิ และเงินลงทุนระยะยาว จำนวนเงิน 125,676.32 ล้านบาท ร้อยละ 66.74 ของสินทรัพย์ทั้งสิ้น โดยสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนถือเป็นสินทรัพย์ระยะยาวที่ไม่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ทันที หากชุมนุมสหกรณ์ต้องจ่ายชำระหนี้ที่ถึงกำหนดภายใน 1 ปี (เงินกู้ยืมระยะสั้น) ร่วมกับสมาชิกชุมนุมและสหกรณ์อื่น มาถอนเงินฝากที่มีถึงร้อยละ 77.23 ของทุนดำเนินงานทั้งสิ้น ชุมชนสหกรณ์จะมีเงินสดรวมกับเงินฝากธนาคารและสินทรัพย์ที่อาจเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ทันที (เงินลงทุนระยะสั้น) เพียงร้อยละ 15.30 ของทุนดำเนินงานทั้งสิ้น ซึ่งไม่เพียงพอต่อการจ่ายชำระหนี้และจ่ายคืนเงินรับฝาก ส่งผลให้ชุมนุมสหกรณ์ภาพรวมขาดสภาพคล่องทางการเงินทันที

ด้านความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง ในส่วนของอัตราส่วนหนี้สินต่อทุน เท่ากับ 3.61 เท่า ชุมชนสหกรณ์มีหนี้สินมากกว่าทุนของชุมนุมสหกรณ์ เกือบ 4 เท่า นั่นคือ ชุมชนสหกรณ์มีทุนไม่เพียงพอต่อการจ่ายชำระหนี้

การดำเนินธุรกิจ

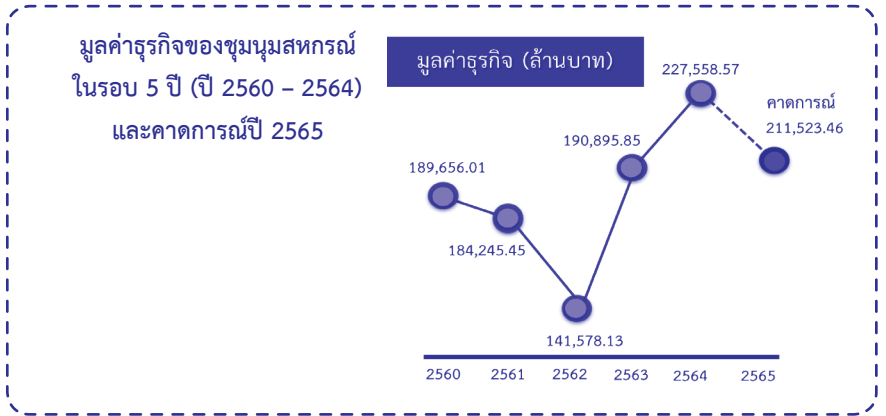
กิจกรรมต่างๆ ที่เกิดจากการให้เงินกู้ (สินเชื่อ) การรับฝากเงิน รวมทั้งการผลิตสินค้าและบริการ ซึ่งมีการซื้อขายแลกเปลี่ยนกันที่เกิดขึ้นในระหว่างปีบัญชี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการประโยชน์ หรือกำไรจากการกระทำกิจกรรมนั้น

ในปี 2564 ชุมชนสหกรณ์ดำเนินธุรกิจทั้งหมด 6 ประเภทธุรกิจ มีมูลค่ารวม 227,558.57 ล้านบาท โดยธุรกิจรับฝากเงินมีมูลค่าสูงสุด เป็นจำนวนเงิน 140,528.21 ล้านบาท ร้อยละ 61.76 ของมูลค่าธุรกิจรวม รองลงมาเป็นธุรกิจสินเชื่อ จำนวนเงิน 80,862.24 ล้านบาท ร้อยละ 35.53 ของมูลค่าธุรกิจรวม ส่วนธุรกิจที่เหลือประกอบด้วยธุรกิจรวบรวมผลผลิต จำนวนเงิน 2,915.46 ล้านบาท ร้อยละ 1.28, ธุรกิจแปรรูปผลผลิต จำนวนเงิน 1,547.11 ล้านบาท ร้อยละ 0.68, ธุรกิจจัดหาสินค้าจำหน่าย จำนวนเงิน 1,089.87 ล้านบาท ร้อยละ 0.48 และธุรกิจให้บริการ/ส่งเสริมการขาย จำนวนเงิน 615.68 ล้านบาท ร้อยละ 0.27 ของมูลค่าธุรกิจรวมตามลำดับ

มูลค่าธุรกิจรวมของชุมชนสหกรณ์ ในปี 2564 เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ร้อยละ 19.21 เนื่องจากทั้งธุรกิจรับฝากเงินและธุรกิจสินเชื่อมีมูลค่าเพิ่มขึ้นจากปีก่อน ซึ่งมากกว่า การลดลงของมูลค่าธุรกิจประเภทที่เหลือ

หากพิจารณาการดำเนินธุรกิจของชุมนุมสหกรณ์ภาพรวม ในปี 2564 พบว่าชุมนุมสหกรณ์มีเงินรับมากกว่าเงินจ่าย ซึ่งสัมพันธ์กับโครงสร้างทางการเงินของชุมนุมสหกรณ์ที่มีเงินรับฝากคงเหลือ มากกว่าลูกหนี้เงินให้กู้ยืมคงเหลือ

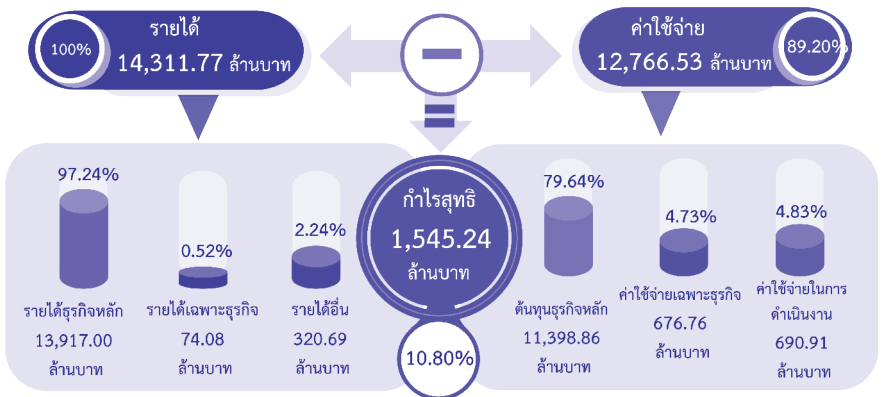

มูลค่าธุรกิจรวมของชุมนุมสหกรณ์ในรอบ 5 ปี ที่ผ่านมา (ปี 2560 – 2564) พบว่า ชุมชุมสหกรณ์มีมูลค่าธุรกิจรวมลดลงอย่างต่อเนื่องในปี 2561 และ ในปี 2562 และเริ่มมีมูลค่าธุรกิจรวมเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในปี 2563 และ ในปี 2564 และคาดการณ์ว่า ในปี 2565 ชุมชุมสหกรณ์จะมีมูลค่าธุรกิจรวมลดลงมาอยู่ที่ประมาณ 211,523.46 ล้านบาท

ผลการดำเนินงาน

ความสำเร็จหรือผลตอบแทนที่ได้รับจากการดำเนินงาน

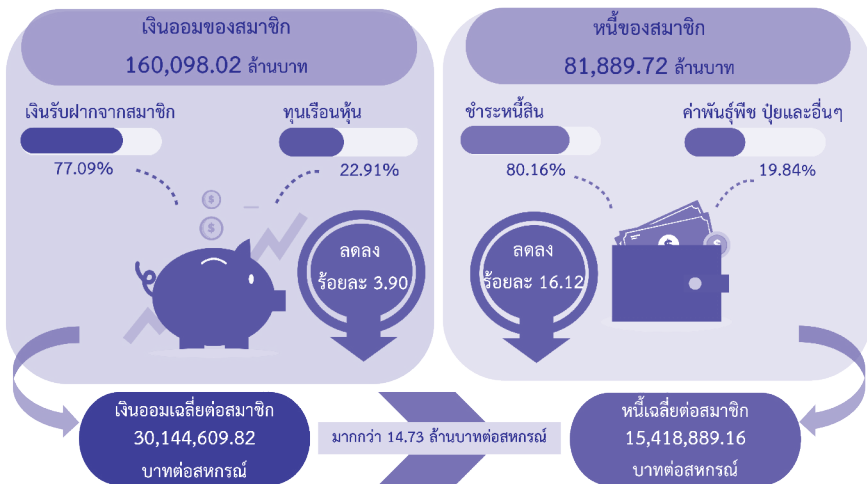
ในปี 2564 ชุมชนสหกรณ์มีรายได้ทั้งสิ้น จำนวนเงิน 14,311.77 ล้านบาท และมีค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น จำนวนเงิน 12,766.53 ล้านบาท ร้อยละ 89.20 ของรายได้ทั้งสิ้น เมื่อชุมชนสหกรณ์มีรายได้ทั้งสิ้นมากกว่าค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น ทำให้มีกำไรสุทธิ จำนวนเงิน 1,545.24 ล้านบาท ร้อยละ 10.80 ของรายได้ทั้งสิ้น ซึ่งรายได้ของชุมชนสหกรณ์เกือบทั้งหมดเป็นรายได้ธุรกิจหลัก ร้อยละ 97.24 ของรายได้ทั้งสิ้น ค่าใช้จ่ายของชุมชนสหกรณ์ ส่วนใหญ่เป็นต้นทุนธุรกิจหลัก ร้อยละ 79.64 ของรายได้ทั้งสิ้น ส่วนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานและค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจ มีสัดส่วนใกล้เคียงกัน คือ ร้อยละ 4.83 และ ร้อยละ 4.73 ของรายได้ทั้งสิ้น

ในปี 2564 ชุมชนสหกรณ์มีกำไรสุทธิลดลงจากปีก่อน ร้อยละ 2.13 เนื่องจากรายได้ทั้งสิ้นลดลงมากกว่าค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น ผลการดำเนินงานของชุมชนสหกรณ์ที่มีกำไรสุทธิ มีจำนวน 63 แห่ง ร้อยละ 61.77 ของจำนวนชุมชนสหกรณ์ทั้งสิ้น ส่วนชุมชนสหกรณ์ที่มีผลขาดทุนสุทธิ มีจำนวน 37 แห่ง ร้อยละ 36.27 ของจำนวนชุมชนสหกรณ์ทั้งสิ้น ซึ่งผู้บริหารชุมชนสหกรณ์ที่มีผลขาดทุนสุทธิต้องพิจารณาควบคุมค่าใช้จ่ายและเพิ่มรายได้ เพื่อให้ชุมชนสหกรณ์มีกำไรสุทธิ เพราะหากชุมชนสหกรณ์ได้ประสบผลขาดทุนติดต่อกันหลายปี อาจทำให้ชุมชนสหกรณ์ต้องเลิกดำเนินธุรกิจ

เงินออมและหนี้ต่อสมาชิก

เงินออมต่อสมาชิก คือ เงินฝากทุกประเภทที่สหกรณ์สมาชิกฝากไว้กับชุมชนสหกรณ์ รวมกับมูลค่าหุ้นของสหกรณ์สมาชิกที่ชำระให้กับชุมชนสหกรณ์แล้ว

หนี้ต่อสมาชิก คือ การให้เงินกู้แก่สหกรณ์สมาชิก ณ รอบระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง สมาชิก หมายถึง สหกรณ์สมาชิกของชุมชนสหกรณ์เฉพาะชุมชนสหกรณ์ที่รวบรวมข้อมูลได้

ในปี 2564 สมาชิกชุมนุมสหกรณ์มีเงินออมไว้กับชุมนุมสหกรณ์ จำนวนเงิน 160,098.02 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อน 3.90 และมีภาระหนี้กับชุมนุมสหกรณ์ จำนวนเงิน 81,889.72 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อน 16.12 หากพิจารณาเงินออมของสมาชิกชุมนุมสหกรณ์ส่วนใหญ่มาจากเงินรับฝากจากสมาชิก ซึ่งมากกว่าหนี้ของสมาชิกชุมนุมสหกรณ์ เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับมูลค่าธุรกิจของชุมนุมสหกรณ์ คือ มีมูลค่าธุรกิจรับฝากเงิน มากกว่า มูลค่าธุรกิจสินเชื่อ

จากจำนวนเงินออมของสมาชิกที่มี มากกว่า จำนวนเงินที่สมาชิกเป็นหนี้ ทำให้สมาชิกชุมนุมสหกรณ์มีเงินออมเฉลี่ยต่อสมาชิก มากกว่า หนี้เฉลี่ยต่อสมาชิกตามไปด้วย โดยเงินออมเฉลี่ยต่อสมาชิก จำนวนเงิน 30,144,609.82 บาท ส่วนหนี้เฉลี่ยต่อสมาชิก จำนวนเงิน 15,418,889.16 บาท ดังนั้น สมาชิกมีเงินออมเฉลี่ยมากกว่าหนี้เฉลี่ยต่อสมาชิก จำนวนเงิน 14,725,720.66 บาท

unสรุป

จำนวนชุมนุมสหกรณ์ที่ลดลง เป็นชุมนุมสหกรณ์ที่ไม่สามารถส่งงบการเงินประจำปีได้ทันตามกำหนดเวลา จนทำให้ชุมนุมสหกรณ์นั้นๆ ต้องชำระบัญชี และเลิกดำเนินธุรกิจไป ส่งผลให้จำนวนสมาชิกของชุมนุมสหกรณ์ลดลงด้วยเช่นกัน ซึ่งในปี 2564 มีจำนวนชุมนุมสหกรณ์ 49 แห่ง หรือเกือบครึ่งหนึ่งของจำนวนชุมนุมสหกรณ์ที่รวบรวมข้อมูลได้ มีขาดทุนสะสม โดยชุมนุมสหกรณ์ 47 แห่ง มีขาดทุนสะสม และอีก 2 แห่ง มีทั้งขาดทุนสะสมและขาดทุนจากเงินลงทุนที่ยังไม่เกิดขึ้น ซึ่งน่าเป็นห่วงอย่างยิ่ง เนื่องจากการจัดตั้ง 1 ชุมชนสหกรณ์นั้นเป็นการรวมตัวกันของสหกรณ์ตั้งแต่ห้าสหกรณ์ขึ้นไปที่เป็นประเภทเดียวกันร่วมกันดำเนินกิจการ หากมีชุมนุมสหกรณ์ที่ต้องชำระบัญชี และเลิกดำเนินธุรกิจมากขึ้นเรื่อยๆ จะส่งผลกระทบต่อสหกรณ์ที่รวมตัวกันจำนวนมากและเป็นวงกว้างตามไปด้วย

ชุมนุมสหกรณ์มีมูลค่าธุรกิจรับฝากเงินสูงสุด และมีจำนวนเงินมากกว่าธุรกิจสินเชื่อเป็นจำนวนมาก จากการคาดการณ์ชุมนุมสหกรณ์จะมีเงินรับฝากมากกว่าเงินที่ปล่อยให้กู้ยืม ดังนั้นผู้บริหารชุมนุมสหกรณ์ควรวางแผนการบริหารเงินโดยเฉพาะการรับฝากเงินจากสมาชิกให้เหมาะสมกับการปล่อยเงินกู้ ไม่ควรมีเงินรับมากกว่าเงินจ่ายเป็นจำนวนมากๆ หรือมีเงินคงเหลือมากเกินไปจนความจำเป็น เพื่อป้องกันไม่ให้ชุมนุมสหกรณ์มีเงินล้นระบบ และอาจเกิดความเสียหายหากนำเงินส่วนเกินไปลงทุนภายนอก

สารสนเทศทางการเงิน

- กลุ่มเกษตรกร -

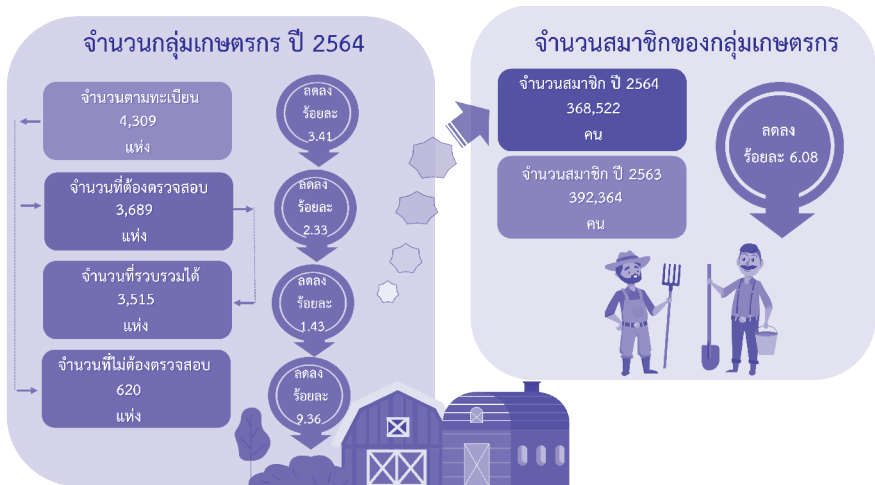
ประจำปี 2564

กลุ่มเกษตรกร เป็นคณะบุคคลที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม มารวมตัวกันดำเนินการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการประกอบอาชีพ กลุ่มเกษตรกรเป็นผู้ให้บริการแก่สมาชิกในด้านต่างๆ เช่น การจัดหาทุนดำเนินงาน การจัดหาสินค้ามาจำหน่าย การรวบรวมผลผลิตจากสมาชิก และการให้บริการในรูปแบบต่างๆ กลุ่มเกษตรกรเป็นกลุ่มที่มีรูปแบบการดำเนินงานคล้ายคลึงกับสหกรณ์การเกษตรต่างกันตรงที่สมาชิกของกลุ่มเกษตรกรประกอบอาชีพเฉพาะด้าน เช่น ทำนา ทำไร่ ทำสวน ประมง เลี้ยงผึ้ง เลี้ยงสัตว์ เลี้ยงสัตว์น้ำ เลี้ยงไหมและอื่นๆ สมาชิกเป็นองค์ประกอบส่วนหนึ่งของกลุ่มในการบริหารจัดการกลุ่มเกษตรกรให้ดำเนินงานต่อไปได้อย่างมั่นคงและเติบโตก้าวหน้าอย่างยั่งยืน

จำนวนกลุ่มเกษตรกรและจำนวนสมาชิก

ในภาพรวม ณ วันที่ 30 กันยายน 2564 กลุ่มเกษตรกร ที่จดทะเบียนจัดตั้งและมีสถานะดำเนินธุรกิจ ไม่ดำเนินธุรกิจ หยุดดำเนินธุรกิจ เลิก ชำระบัญชี พิกัดภัยพิบัติเด็ดขาด และล้มละลาย จำนวนทั้งสิ้น 4,309 แห่ง ลดลงจากปีก่อน ร้อยละ 3.41

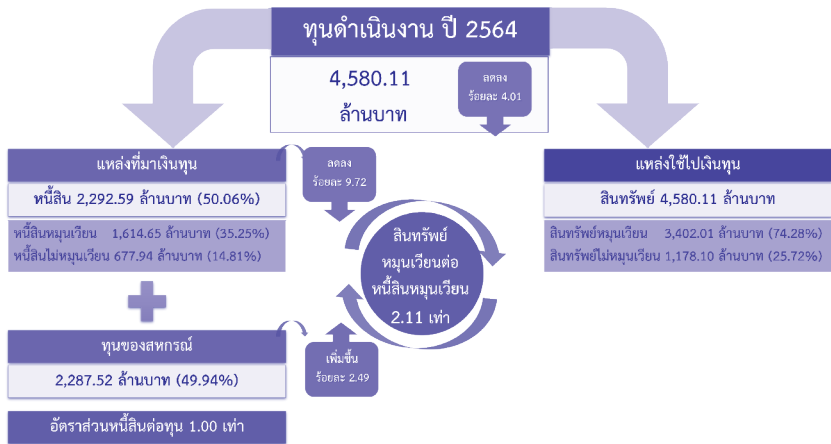
ปี 2564 จำนวนกลุ่มเกษตรกรที่จดทะเบียนทั้งสิ้น 4,309 แห่ง เป็นกลุ่มเกษตรกรที่ต้องตรวจสอบได้ โดยมีสถานะ ดำเนินธุรกิจ ไม่ดำเนินธุรกิจ และหยุดดำเนินธุรกิจ จำนวน 3,689 แห่ง ร้อยละ 85.61 ของจำนวนตามทะเบียนทั้งสิ้น ซึ่งผู้สอบบัญชีได้ตรวจสอบ และแสดงความเห็นต่อการเงินเรียบร้อยแล้ว สามารถรวบรวมได้กลุ่มเกษตรกรทั้งสิ้นจำนวน 3,515 แห่ง ลดลงจากปีก่อน ร้อยละ 1.43 และมีจำนวนสมาชิกคงเหลือทั้งสิ้น 368,522 คน ซึ่งลดลงจากปีก่อน ร้อยละ 6.08

ส่วนที่เหลือจะเป็นกลุ่มเกษตรกรที่ไม่ต้องตรวจสอบ ประกอบด้วย เลิก ขำระบัญญัติ พิทักษ์ทรัพย์ เด็ดขาด และล้มละลาย จำนวน 620 แห่ง ร้อยละ 14.39 ของจำนวนตามทะเบียนทั้งสิ้น

การบริหารเงินทุน

เป็นการบริหารเงินทุนที่ใช้ในการดำเนินงานเพื่อให้เกิดผลตอบแทนกลับคืนสู่กลุ่มเกษตรกร และเพื่อให้กลุ่มเกษตรกรเติบโตในอนาคตอันจะส่งผลให้เกิดมูลค่าเพิ่มสูงสุดแก่กลุ่มเกษตรกร ซึ่งผู้บริหารกลุ่มเกษตรกรมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการวางแผน ตัดสินใจลงทุน ควบคุม จัดหาแหล่งเงินทุน และบริหารความเสี่ยง

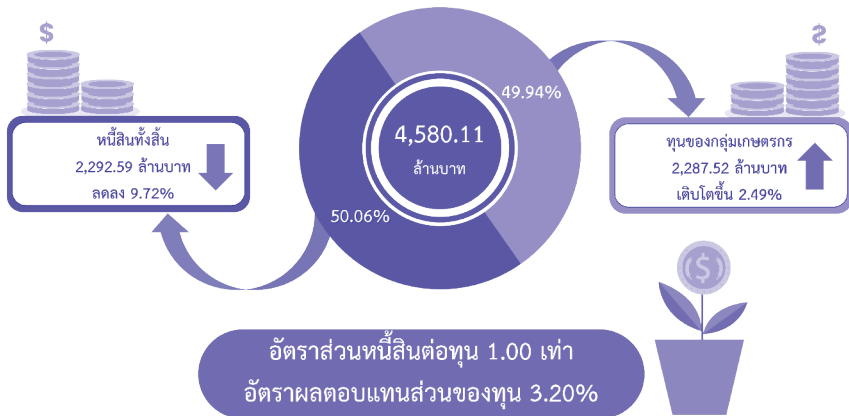
การบริหารเงินทุนโดยภาพรวมของกลุ่มเกษตรกร ประกอบด้วย แหล่งที่มาของเงินทุนได้จากหนี้สินและทุนของกลุ่มเกษตรกร (ทุนดำเนินงาน) และการใช้ไปของเงินทุนในรูปของสินทรัพย์

ในปี 2564 กลุ่มเกษตรกรมีทุนดำเนินงานทั้งสิ้น 4,580.11 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อน ร้อยละ 4.01 ประกอบด้วย หนี้สิน จำนวนเงิน 2,292.59 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อน ร้อยละ 9.72 และทุนของกลุ่มเกษตรกร จำนวนเงิน 2,287.52 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ร้อยละ 2.49 โดยกลุ่มเกษตรกรมีหนี้สินสูงกว่าทุนของกลุ่มเกษตรกร แสดงว่าในปี 2564 กลุ่มเกษตรกรมีการก่อหนี้มากกว่าทุนที่ได้รับจากภายในกลุ่มเกษตรกรเอง หากพิจารณาแหล่งที่มาของเงินทุน กลุ่มเกษตรกร พบว่า กลุ่มเกษตรกรมีหนี้สินเป็น 1 เท่าของทุนกลุ่มเกษตรกร ซึ่งมีค่าใกล้เคียงกัน ทำให้ทุนของกลุ่มเกษตรกรสามารถรองรับการชำระหนี้สินของกลุ่มเกษตรกรได้

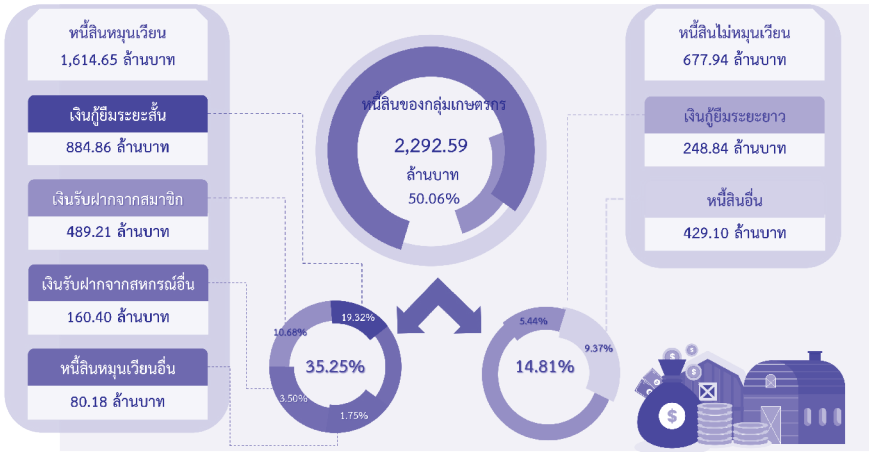
ในปี 2564 กลุ่มเกษตรกรมีสินทรัพย์ทั้งสิ้น 4,580.11 ล้านบาท ประกอบด้วย สินทรัพย์หมุนเวียน จำนวนเงิน 3,402.01 ล้านบาท ร้อยละ 74.28 และสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน จำนวนเงิน 1,178.10 ล้านบาท ร้อยละ 25.72 ของสินทรัพย์ทั้งสิ้น หากพิจารณาการใช้ไปของเงินทุน กลุ่มเกษตรกร พบว่า กลุ่มเกษตรกรนำเงินทุนที่มีส่วนใหญ่มากไปกับสินทรัพย์หมุนเวียน

ด้านสภาพคล่องทางการเงินของกลุ่มเกษตรกร โดยมีอัตราส่วนทุนหมุนเวียน เท่ากับ 2.11 เท่า แสดงว่ากลุ่มเกษตรกรมีสินทรัพย์หมุนเวียนเป็น 2 เท่าของหนี้สินหมุนเวียน ซึ่งในสินทรัพย์หมุนเวียนของกลุ่มเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นลูกหนี้เงินให้กู้ระยะสั้นสุทธิ และเงินสดและเงินฝากธนาคาร ทำให้กลุ่มเกษตรกรสามารถรองรับหนี้เงินกู้ยืมระยะสั้นจากภายนอก และจากเงินรับฝากจากสมาชิก โดยในภาพรวมมีเงินทุนไหลเวียนภายในปี หมายถึงกลุ่มเกษตรกรมีสินทรัพย์หมุนเวียนเพียงพอต่อการชำระหนี้สินหมุนเวียนได้

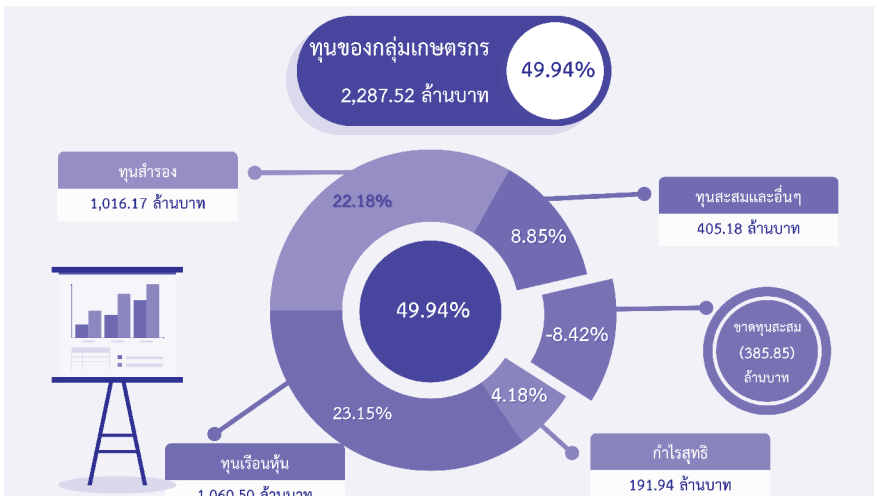
แหล่งที่มาของเงินทุน (ทุนดำเนินงาน) ปี 2564 จำนวนเงิน 4,580.11 ล้านบาท

ในปี 2564 ทุนดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกร มาจากการก่อหนี้ทั้งในและภายนอกกลุ่มเกษตรกร โดยหนี้สินของกลุ่มเกษตรกร มีจำนวน 2,292.59 ล้านบาท ร้อยละ 50.06 ของทุนดำเนินงาน มีอัตราลดลงจากปีก่อน ร้อยละ 9.72 ประกอบด้วย หนี้สินหมุนเวียน จำนวน 1,614.65 ล้านบาท ร้อยละ 35.25 ของทุนดำเนินงาน และหนี้สินไม่หมุนเวียน จำนวน 677.94 ล้านบาท ร้อยละ 14.81 ของทุนดำเนินงาน ส่วนทุนของกลุ่มเกษตรกร จำนวนเงิน 2,287.52 ล้านบาท ร้อยละ 49.94 ของทุนดำเนินงาน มีอัตราเพิ่มขึ้นจากปีก่อน ร้อยละ 2.49 และมีอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ร้อยละ 3.20 นั่นหมายถึงการนำเงินทุนของกลุ่มเกษตรกรไปลงทุน 100 บาท สามารถทำอะไรให้กับกลุ่มเกษตรกรได้ 3 บาท 20 สตางค์ แต่ยังคงต่ำกว่าเกณฑ์เมื่อเทียบกับอัตราส่วนเฉลี่ยโดยรวม (Peer Group) เท่ากับ 5.78 ของกลุ่มเกษตรกร

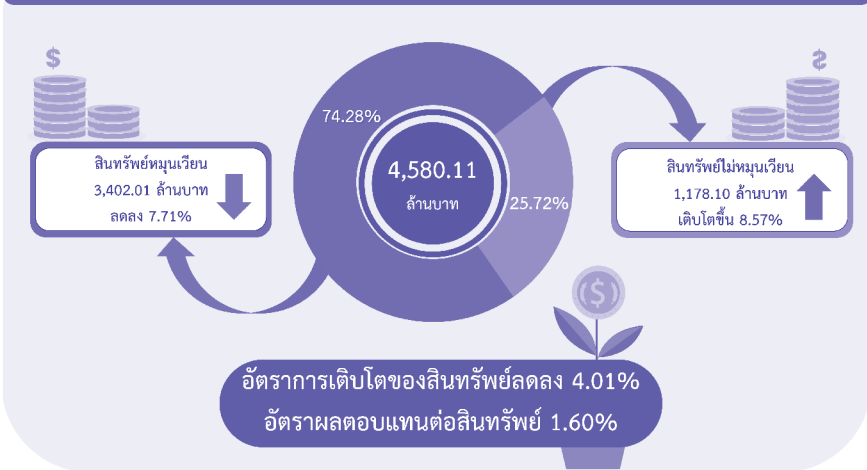

หนี้สินของกลุ่มเกษตรกร มีจำนวน 2,292.59 ล้านบาท อัตราการเติบโตของหนี้สินลดลงจากปีก่อน ร้อยละ 9.72 ส่วนใหญ่เป็นหนี้สินหมุนเวียน มีจำนวน 1,614.65 ล้านบาท หรือร้อยละ 35.25 ของทุนดำเนินงาน ลดลงจากปีก่อน ร้อยละ 15.26 โดยส่วนใหญ่เป็นเงินกู้ยืมระยะสั้น ร้อยละ 19.32 รองลงมาเป็นเงินรับฝากจากสมาชิก ร้อยละ 10.68 ของทุนดำเนินงาน ส่วนหนี้สินไม่หมุนเวียน ส่วนใหญ่เป็นหนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น ร้อยละ 9.37 ส่วนที่เหลือเป็นเงินกู้ยืมระยะยาว ร้อยละ 5.44 ของทุนดำเนินงาน

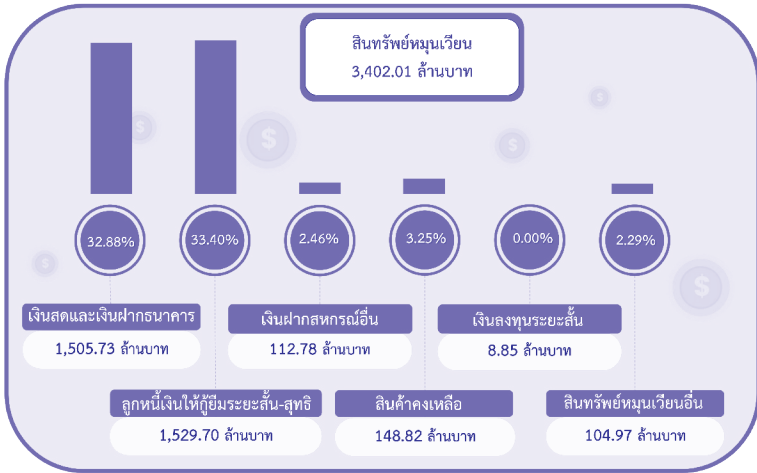

ส่วนทุนของกลุ่มเกษตรกรมีจำนวน 2,287.52 ล้านบาท อัตราการเติบโตของทุนเพิ่มขึ้นจากปีก่อน ร้อยละ 2.49 ส่วนใหญ่เป็นทุนเรือนหุ้นร้อยละ 23.15 รองลงมาเป็นทุนสำรองร้อยละ 22.18 ของทุนดำเนินงาน ส่วนที่เหลือ ได้แก่ ทุนสะสมตามทะเบียนและอื่นๆ ขาดทุนสะสม และกำไรสุทธิประจำปี ร้อยละ 4.61 ของทุนดำเนินงาน โดยภาพรวม ณ วันสิ้นปี พบว่า กลุ่มเกษตรกรได้ดำรงทุนสำรองหลังหักขดแซมผลขาดทุนสะสมแล้ว ซึ่งมีอัตราทุนสำรองต่อสินทรัพย์ 0.22 เท่า แต่ยังคงต่ำกว่าเกณฑ์ เมื่อเทียบกับอัตราส่วนเฉลี่ยโดยรวม (Peer Group) เท่ากับ 0.24 ของกลุ่มเกษตรกร

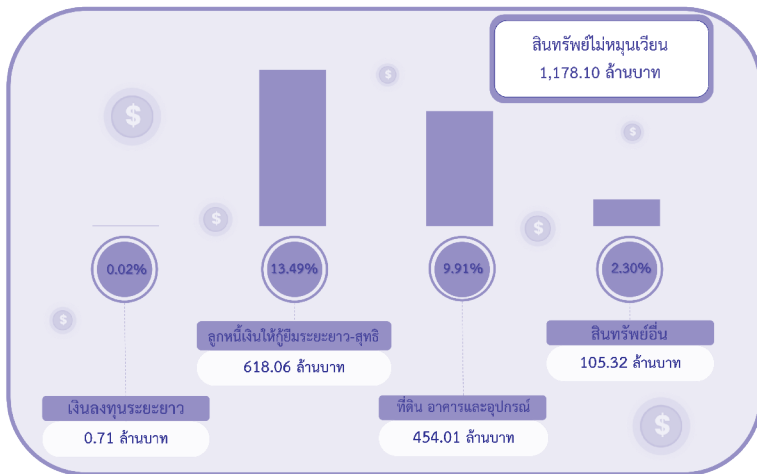
แหล่งใช้ไปของเงินทุน (สินทรัพย์) ปี 2564 จำนวนเงิน 4,580.11 ล้านบาท

ในปี 2564 กลุ่มเกษตรกรมีสินทรัพย์ 4,580.11 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อน ร้อยละ 4.01 ซึ่งส่วนใหญ่เป็นสินทรัพย์ไทย ร้อยละ 74.28 ส่วนที่เหลือเป็นสินทรัพย์ไม่ไทย ร้อยละ 25.72 และมีผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ ร้อยละ 1.60 นั้นหมายถึง กลุ่มเกษตรกรนำเงินไปลงทุนในสินทรัพย์ 100 บาท สามารถทำกำไรให้กับกลุ่มเกษตรกรได้ 1 บาท 60 สตางค์ แต่ยังคงต่ำกว่าเกณฑ์ เมื่อเทียบกับอัตราส่วนเฉลี่ยโดยรวม (Peer Group) เท่ากับ 3.30 ของกลุ่มเกษตรกร

สินทรัพย์หมุนเวียนของกลุ่มเกษตรกร มีจำนวน 3,402.01 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อน ร้อยละ 7.71 สินทรัพย์หมุนเวียนส่วนใหญ่ นำเงินไปลงทุนลูกหนี้เงินให้กู้ระยะสั้นสุทธิ ร้อยละ 33.40 รองลงมาเป็นเงินสดและเงินฝากธนาคาร ร้อยละ 32.88 ส่วนที่เหลือจะนำไปลงทุนในสินทรัพย์อื่นๆ ร้อยละ 8.00 ของสินทรัพย์ทั้งสิ้น

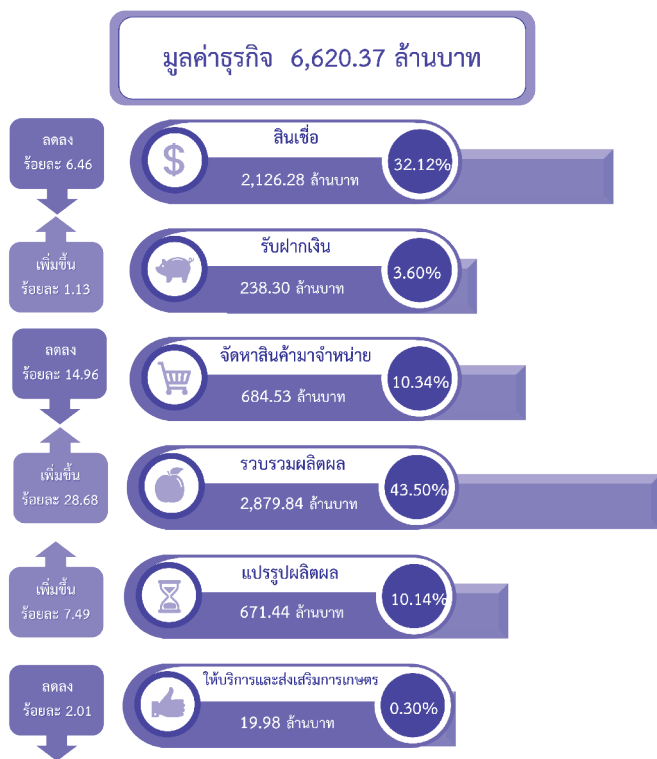
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนของกลุ่มเกษตรกร มีจำนวน 1,178.10 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ร้อยละ 8.57 สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน ส่วนใหญ่ นำเงินไปลงทุนในลูกหนี้เงินให้กู้ระยะยาวสุทธิ ร้อยละ 13.49 ควรมีการวางแผนและติดตามหนี้ที่ถึงกำหนดชำระในปีต่อไป รองลงมาเป็นที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ร้อยละ 9.91 ส่วนที่เหลือเป็นสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่นๆ ร้อยละ 2.32 ของสินทรัพย์ทั้งสิ้น

การดำเนินธุรกิจ

แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการบริหารจัดการของกลุ่มเกษตรกรในธุรกิจที่กลุ่มเกษตรกรดำเนินการ สำหรับรอบปีบัญชีนี้ๆ

ในปี 2564 กลุ่มเกษตรกรดำเนินธุรกิจ มีมูลค่ารวม 6,620.37 ล้านบาท การดำเนินธุรกิจเพิ่มขึ้นจากปีก่อน ร้อยละ 6.84 โดยส่วนใหญ่กลุ่มเกษตรกรดำเนินธุรกิจรวบรวมผลผลิต จำนวนเงิน 2,879.84 ล้านบาท ร้อยละ 43.50 ของมูลค่าธุรกิจรวม และสามารถทำธุรกิจรวบรวมผลผลิตเพิ่มขึ้นจากปีก่อน จำนวนเงิน 641.79 ล้านบาท ร้อยละ 28.68 รองลงมาธุรกิจสินเชื่อ จำนวนเงิน 2,126.28 ล้านบาท ร้อยละ 32.12 ของมูลค่าธุรกิจรวม แต่ดำเนินธุรกิจสินเชื่อ ลดลงจากปีก่อน จำนวนเงิน 146.83 ล้านบาท ร้อยละ 6.46 ส่วนใหญ่ธุรกิจสินเชื่อเป็นของสมาชิกทั้งสิ้น

ด้านการดำเนินธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย จำนวนเงิน 684.53 ล้านบาท ร้อยละ 10.34 การดำเนินธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย ลดลงจากปีก่อน ร้อยละ 14.96 เนื่องจากการจัดหา

สินค้าประเภทปุ๋ย ลดลงจากปีก่อน 120.96 ล้านบาท ด้านการดำเนินธุรกิจแปรรูปผลิตภัณฑ์ จำนวนเงิน 671.44 ล้านบาท ร้อยละ 10.14 การดำเนินธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย เพิ่มขึ้น จากปีก่อน ร้อยละ 7.49

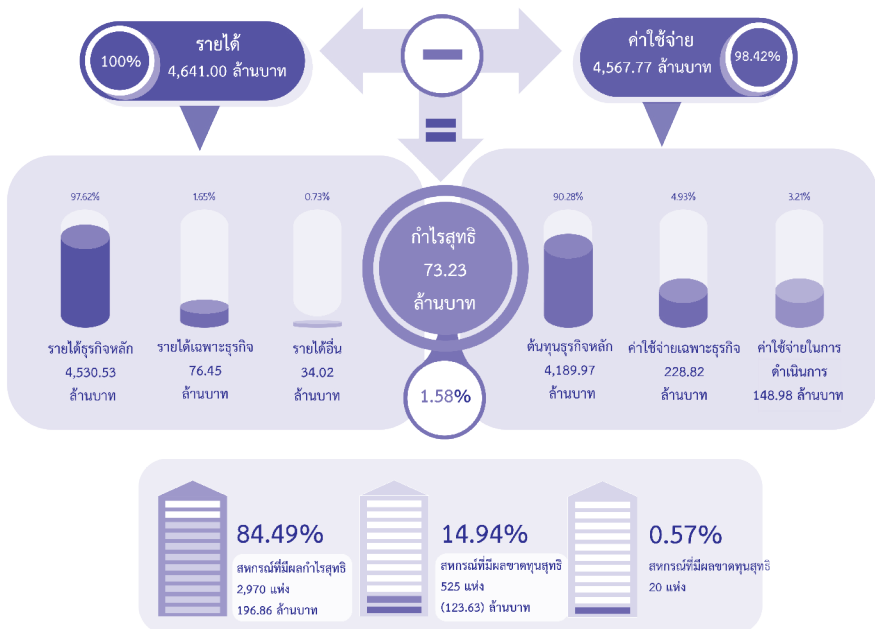
โดยสรุปการดำเนินธุรกิจของกลุ่มเกษตรกร มีธุรกิจเงินรับฝาก ธุรกิจรวบรวมผลิตผล และ ธุรกิจแปรรูปผลิตผล ที่สามารถดำเนินธุรกิจเพิ่มขึ้นจากปีก่อน ส่วนธุรกิจอื่น ๆ ดำเนินธุรกิจลดลง จากปีก่อน

มูลค่าธุรกิจรวมของกลุ่มเกษตรกร ในรอบ 5 ปี ที่ผ่านมา (ปี 2560 – 2563) พบว่า กลุ่มเกษตรกร มีมูลค่าธุรกิจโดยรวมดำเนินธุรกิจลดลงทุกปี โดยเฉลี่ยปีละ 601.63 ล้านบาท ยกเว้น ปี 2564 ที่เพิ่มขึ้นจากปีก่อน จำนวนเงิน 423.56 ร้อยละ 6.84 และคาดการณ์ว่า ในปี 2565 กลุ่มเกษตรกรจะมีมูลค่าธุรกิจรวมลดลง อยู่ที่ประมาณ 5,832.04 ล้านบาท

ผลการดำเนินงาน

แสดงถึงผลการดำเนินงานในรอบระยะเวลาตามที่กำหนดไว้ โดยแสดงให้เห็นถึงรายได้ ที่กลุ่มเกษตรกรได้รับมาจากรายการใดและจำนวนเท่าไร รวมถึงค่าใช้จ่ายต่างๆ สำหรับรอบปีบัญชี นั้นๆ และผลตอบแทนที่จะคืนให้กับสมาชิกอยู่ในรูปของกำไรหรือขาดทุนเท่าไร เพื่อเป็นการสร้างความเชื่อมั่น และความศรัทธาต่อสมาชิกและผู้สนใจที่จะร่วมลงทุนกับกลุ่มเกษตรกร

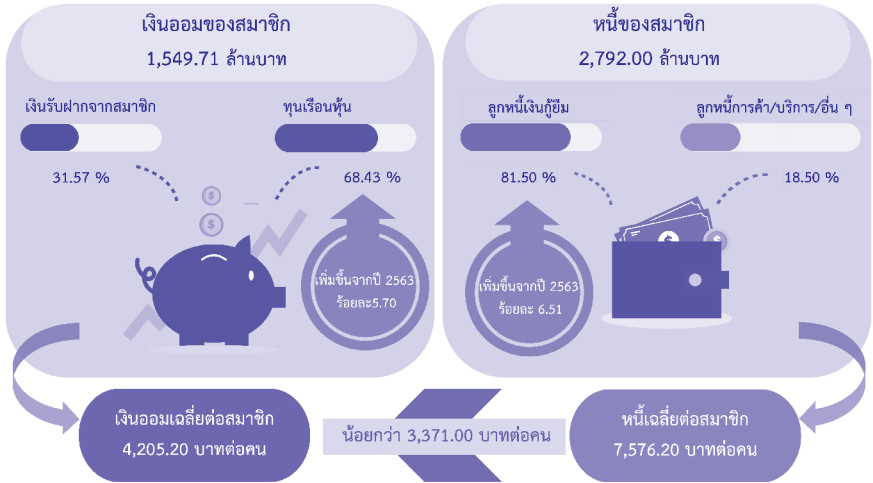
ในปี 2564 กลุ่มเกษตรกรมีรายได้ 4,641.00 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ร้อยละ 13.65 ซึ่งรายได้ส่วนใหญ่เป็นรายได้ที่เกิดจากธุรกิจหลักของกลุ่มเกษตรกร ร้อยละ 97.62 ในส่วนของค่าใช้จ่ายกลุ่มเกษตรกรมีจำนวน 4,567.77 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ร้อยละ 14.16 และ ร้อยละ 98.42 ของรายได้รวม ซึ่งค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่เกิดจากต้นทุนของการดำเนินธุรกิจหลักของกลุ่มเกษตรกร ร้อยละ 90.28 ทำให้ในภาพรวมกลุ่มเกษตรกรมีกำไร 73.23 ล้านบาท ร้อยละ 1.58 ของรายได้ ลดลงจากปีก่อน

ผลการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรถึงแม้ในภาพรวมจะมีผลประกอบการเป็นกำไร แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มเกษตรกร พบว่า มีกลุ่มเกษตรกร 3,515 แห่ง ผลประกอบการมีกำไร จำนวน 2,970 แห่ง เป็นจำนวนเงิน 196.86 ล้านบาท ร้อยละ 84.49 ของกลุ่มเกษตรกรทั้งสิ้น ซึ่งมีจำนวนกลุ่มเกษตรกรที่มีกำไรลดลงทุกปี ส่วนกลุ่มเกษตรกรที่มีผลประกอบการขาดทุนมีจำนวน 525 แห่ง จำนวนเงิน 123.63 ล้านบาท ร้อยละ 14.94 ของกลุ่มเกษตรกรทั้งสิ้น ส่วนที่เหลือเป็นกลุ่มเกษตรกรที่ไม่ดำเนินงาน จำนวน 20 แห่ง ร้อยละ 0.57 ของกลุ่มเกษตรกรทั้งสิ้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ในภาพรวมกลุ่มเกษตรกรมีปัญหาในการบริหารเพิ่มสูงขึ้น รวมถึงควมริการเพิ่มรายได้และลดค่าใช้จ่ายลง ซึ่งจะพบว่า อัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน ร้อยละ 67.04 แต่ยิ่งสูงกว่าเกณฑ์ เมื่อเทียบกับอัตราส่วนเฉลี่ยโดยรวม (Peer Group) เท่ากับ 45.10 ของกลุ่มเกษตรกร

เงินออมและหนี้ต่อสมาชิก

เป็นการแสดงให้เห็นถึงคุณภาพชีวิตของสมาชิกว่าเป็นอย่างไร ระหว่างการออมและการสร้างหนี้ของสมาชิกกับกลุ่มเกษตรกร ถ้าสมาชิกมีการออมเงินมากกว่าเป็นหนี้ แสดงให้เห็นว่าสมาชิกมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ตรงกันข้ามถ้าสมาชิกเป็นหนี้มากกว่าการออมเงิน ซึ่งหมายถึง สมาชิกมีภาระผูกพันด้านหนี้เกิดขึ้น ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความสามารถในการชำระหนี้ให้ได้ตามกำหนด

ในปี 2564 กลุ่มเกษตรกรมีเงินออมของสมาชิก 1,549.71 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ร้อยละ 5.70 เป็นทุนเรือนหุ้น ร้อยละ 68.43 และเป็นเงินรับฝากสมาชิก ร้อยละ 31.57 ทำให้มีเงินออมเฉลี่ยต่อสมาชิกเป็น 4,205.20 บาท ส่วนหนี้ของสมาชิก มีจำนวน 2,792.00 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ร้อยละ 6.51 เป็นลูกหนี้เงินกู้ยืม ร้อยละ 81.50 เพื่อไปจ่ายค่าพันธุ์พืช ปุ๋ย ยาปราบ ส่วนที่เหลือเป็นลูกหนี้การค้า/บริการ/อื่น ๆ ร้อยละ 18.50 ทำให้มีหนี้เฉลี่ยต่อสมาชิก 7,576.20 บาท

ในภาพรวมกลุ่มเกษตรกรสมาชิกมีหนี้สินมากกว่าเงินออม 3,371.00 บาท การเติบโตของเงินออมและหนี้สินของสมาชิกเติบโตเพิ่มขึ้นทุกปี แต่การเติบโตของหนี้จะสูงกว่าเงินออม กลุ่มเกษตรกรต้องส่งเสริมกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้สมาชิกออมเงินเพิ่มขึ้น และการเพิ่มทุนภายในด้วย ซึ่งจะช่วยลดการกู้ยืมเงินจากแหล่งอื่น และสร้างเชื่อมั่นให้กับสมาชิกที่มีต่อกลุ่มเกษตรกร

กล่าวโดยสรุป ในปี 2564 กลุ่มเกษตรกรมีการดำเนินงานธุรกิจลดลงจากปีก่อน ได้แก่ ธุรกิจสินเชื่อ จัดหาสินค้ามาจำหน่าย และให้บริการและส่งเสริมการเกษตร เนื่องจากเศรษฐกิจไทยในไตรมาสที่สามของปี 2564 การบริโภคภาคเอกชน ลดลงร้อยละ 3.20 เทียบกับการขยายตัวร้อยละ 4.80 ในไตรมาสก่อนหน้า โดยมีสาเหตุจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ที่ทวีความรุนแรงมากขึ้น ทำให้ประชาชนระมัดระวังพฤติกรรมการใช้จ่าย ในขณะที่ภาครัฐมีความจำเป็นต้องยกระดับมาตรการควบคุมการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 โดยการใช้จ่ายหมวดสินค้าคงทน ลดลงร้อยละ 14.10 เทียบกับการขยายตัวร้อยละ 13.30 ในไตรมาสก่อนหน้า (ที่มา: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เศรษฐกิจไทยในไตรมาสที่สามของปี 2564)

กลุ่มเกษตรกรมีค่าสัดส่วน ต้นทุนขาย/บริการต่อรายได้ทั้งสิ้นไม่ต่างจากปีก่อน แต่ไม่สามารถทำอะไรได้เท่ากับปีก่อน เพราะว่ามีค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจ และค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน มีค่าสัดส่วนที่เพิ่มขึ้น รวมทั้งรายได้อื่นลดลงจากปีก่อน ส่งผลให้มีอัตรากำไรที่ต่ำกว่าจากปีก่อน อย่างไรก็ตามผู้บริหารกลุ่มเกษตรกรควรมีการเพิ่มทุนสำรองและส่งเสริมอาชีพ เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกร สามารถ แก้ไขปัญหาและพึ่งพาตนเองได้ รวมทั้งเร่งรัดและการบริหารจัดการลูกหนี้ ให้ชำระหนี้เป็นไปตามกำหนด เพื่อให้กลุ่มเกษตรกรมีเงินทุนหมุนเวียน ควบคุมค่าใช้จ่าย และรักษาสภาพคล่องทางการเงิน ในการดำเนินงานธุรกิจมากขึ้น

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
Cooperative Auditing Department

